

NESLUŽBENI PRIJEPIS IZVORNOG TEKSTA

Zakon o energetskej učinkovitosti

Objavljen 23. prosinca 2025.

Objavljen u: NN 155/2025

Ovo je neslužbeni pročišćeni tekst, izrađen strojno iz akata objavljenih u Narodnim novinama. Mjerodavne su objave u Narodnim novinama. Objavljen je pod licencom CC BY 4.0.

Izvezen sa slovozakona.hr/zakon/zakon-o-energetskej-ucinkovitosti/

Sadržaj

I. OSNOVNE ODREDBE	4
Predmet Zakona	4
Primjena pravne stečevine Europske unije	4
Primjena Zakona	5
Svrha Zakona i interes Republike Hrvatske	5
Mjere politike za promicanje energetske učinkovitosti	5
Nacionalni ciljevi energetske učinkovitosti	6
Načelo »energetska učinkovitost na prvom mjestu«	7
Primjena načela »energetska učinkovitost na prvom mjestu« u donošenju investicijskih odluka	8
Praćenje primjene načela »energetska učinkovitost na prvom mjestu«	9
Definicije pojmova	9
II. PLANOVI ENERGETSKE UČINKOVITOSTI	15
Integrirani nacionalni energetske i klimatski plan	15
Nacionalni akcijski plan energetske učinkovitosti	16
Godišnje izvješće o napretku postignutom u ostvarenju nacionalnih ciljeva energetske učinkovitosti	17
Akcijski plan energetske učinkovitosti	17
Program suzbijanja energetske siromaštva	20
III. ENERGETSKA UČINKOVITOST JAVNIH TIJELA	20
Obveza smanjenja krajnje potrošnje energije	20
Praćenje krajnje potrošnje energije i izvještavanje o ostvarenju obveze	21
Informacijski sustav za gospodarenje energijom u javnim tijelima	22
Obnova zgrada javnih tijela	24
Registar zgrada javnih tijela	25
Praćenje i izvještavanje o obvezi obnove zgrada javnih tijela	26
Javna rasvjeta i vodne usluge	26
Energetska učinkovitost u javnoj nabavi	27
Zahtjevi energetske učinkovitosti za javnu nabavu	27
Energetska usluga za javna tijela	28
Javna nabava energetske usluge	30
Ugovor o energetske učinku	30
Ulaganja pružatelja energetske usluge	32
IV. ENERGETSKA UČINKOVITOST PODUZEĆA	32
Obveza uvođenja sustava gospodarenja energijom	32
Obveza provedbe energetske pregleda poduzeća i izrade akcijskog plana	33
Kriteriji za provedbu energetske pregleda poduzeća	34
Ovlaštene osobe za provedbu energetske pregleda poduzeća	35
Programi izobrazbe i stručnog usavršavanja neovisnih ovlaštenih osoba za provedbu energetske pregleda poduzeća	37
Kontrola izvješća o energetske pregledu poduzeća	38

Registar poduzeća	39
Utvrđivanje liste poduzeća i praćenje izvršavanja obveza poduzeća	40
Programi potpore poduzećima za provedbu mjera energetske učinkovitosti . . .	40
Obveze podatkovnih centara	41
V. OBVEZA UŠTEDA ENERGIJE	42
Nacionalni cilj kumulativnih ušteda energije u krajnjoj potrošnji	42
Ostvarenje cilja kumulativnih ušteda energije kod građana u riziku od eneretskog siromaštva	43
Sustav obveza energetske učinkovitosti	44
Utvrđivanje obveze godišnje i kumulativne uštede	49
Ispunjenje obveze uplatom naknade za energetske učinkovitost u Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost	52
Alternativne mjere politike	53
Sustav za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije	54
VI. INFORMIRANJE, OSNAŽIVANJE I PODIZANJE SVIJESTI POTROŠAČA O ENERGETSKOJ UČINKOVITOSTI	55
Mjere za informiranje i podizanje svijesti o energetske učinkovitosti	55
Internetska platforma o energetske učinkovitosti	56
Jedinstvena kontakt-točka za građane	56
Mjere za osnaživanje i zaštitu ranjivih kupaca i ublažavanje eneretskog siromaštva	57
VII. ENERGETSKA UČINKOVITOST U PROIZVODNJI, TRANSPORTU, PRIJENOSU, DISTRIBUCIJI I SKLADIŠTENJU ENERGIJE	58
Obveze Hrvatske energetske regulatorne agencije u pogledu energetske učinkovitosti	58
Dužnosti operatora prijenosnog sustava, operatora transportnog sustava i operatora distribucijskog sustava	59
VIII. FINANCIRANJE ENERGETSKE UČINKOVITOSTI	60
Obveze Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost u pogledu financiranja energetske učinkovitosti	60
Mjere tehničke i financijske potpore za dekarbonizaciju sustava grijanja i hlađenja	61
Obveze financijskih institucija	62
IX. ENERGETSKA UČINKOVITOST PROIZVODA POVEZANIH S ENERGIJOM	63
Označivanje energetske učinkovitosti proizvoda povezanih s energijom	63
Ekodizajn proizvoda povezanih s energijom	63
X. NADZOR	64
XI. PREKRŠAJNE ODREDBE	68
XII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE	75

ZAKON O ENERGETSKOJ UČINKOVITOSTI

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet Zakona

Članak 1.

Ovim Zakonom uređuju se mjere politike za poticanje energetske učinkovitosti i učinkovitog korištenja energije, obveze tijela koja obavljaju poslove iz ovoga Zakona u provedbi državne politike energetske učinkovitosti, utvrđivanje ušteda energije te prava potrošača u primjeni mjera energetske učinkovitosti.

Primjena pravne stečevine Europske unije

Članak 2.

(1) Ovim Zakonom u hrvatsko zakonodavstvo preuzima se Direktiva (EU) 2023/1791 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. rujna 2023. o energetskej učinkovitosti i izmjeni Uredbe (EU) 2023/955 (SL L br. 231 od 20. rujna 2023.).

(2) Ovim Zakonom osigurava se provedba sljedećih akata Europske unije:

1. Uredbe (EU) 2017/1369 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2017. o utvrđivanju okvira za označivanje energetske učinkovitosti i o stavljanju izvan snage Direktive 2010/30/EU (SL L 198, 28. 7. 2017.) (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 2017/1369)
2. Uredbe (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o upravljanju energetskom unijom i djelovanjem u području klime, izmjeni uredaba (EZ) 663/2009 i (EZ) 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva 94/22/EZ, 98/70/EZ, 2009/31/EZ, 2009/73/EZ, 2010/31/EU, 2012/27/EU i 2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 2009/119/EZ i (EU) 2015/652 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 328, 21. 12. 2018.) (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 2018/1999) u dijelu koji se odnosi na energetske učinkovitost
3. Uredbe Komisije (EU) 2022/2299 od 15. studenoga 2022. o utvrđivanju pravila za primjenu Uredbe (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu strukture, formata, tehničkih pojedinosti i postupka za integrirana nacionalna energetska i klimatska izvješća o napretku (SL L 306, 25. 11. 2022) (u daljnjem tekstu: Provedbena uredba Komisije (EU) 2022/2299) u dijelu koji se odnosi na energetske učinkovitost
4. Uredbe (EZ) 1099/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2008. o energetskej statistici (SL L 304, 14. 11. 2008.) (u daljnjem tekstu: Uredba (EZ) 1099/2008) u dijelu koji se odnosi na definiciju podatkovnog centra i
5. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2024/1364 od 14. ožujka 2024. o prvoj fazi uspostave zajedničkog programa Unije za ocjenjivanje podatkovnih centara (SL L, 2024/1364, 17. 5. 2024.) (u daljnjem tekstu: Delegirana uredba Komisije (EU) 2024/1364).

*Primjena Zakona***Članak 3.**

(1) Odredbe ovoga Zakona primjenjuju se na tijela državne uprave, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (u daljnjem tekstu: Fond) te na ostale pravne i fizičke osobe određene ovim Zakonom kao nositelji obveza ili mjera energetske učinkovitosti.

(2) Na odnose vezane uz energetske učinkovitost koji nisu uređeni ovim Zakonom supsidijarno se primjenjuju propisi kojima se uređuje energetski sektor i pojedina tržišta energije, gradnja, zaštita okoliša, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, tehnički zahtjevi koje moraju ispuniti proizvodi koji se stavljaju na tržište ili na raspolaganje na tržištu, državne potpore i drugi propisi.

*Svrha Zakona i interes Republike Hrvatske***Članak 4.**

(1) Svrha je ovoga Zakona ostvarivanje ciljeva održivog energetskog razvoja kroz smanjenje negativnih utjecaja na okoliš iz energetskog sektora, poboljšanje sigurnosti opskrbe energijom smanjenjem ovisnosti o uvozu energije i o uvozu fosilnih goriva, zadovoljavanje potreba potrošača energije i ispunjavanje međunarodnih obveza Republike Hrvatske u području smanjenja emisije stakleničkih plinova.

(2) Učinkovito korištenje energije od interesa je za Republiku Hrvatsku.

*Mjere politike za promicanje energetske učinkovitosti***Članak 5.**

(1) Ovim Zakonom određuje se okvir mjera politike za promicanje energetske učinkovitosti unutar Republike Hrvatske kako bi se osiguralo postizanje nacionalnih ciljeva energetske učinkovitosti u Republici Hrvatskoj za 2030. godinu.

(2) Mjere politike za promicanje energetske učinkovitosti utvrđuju se za sve sektore krajnje potrošnje energije i za uklanjanje prepreka na tržištu energije i prevladavanje tržišnih nedostataka koji ograničavaju poboljšanje energetske učinkovitosti u proizvodnji, prijenosu/transportu, distribuciji, skladištenju i korištenju energije te se pobliže definiraju u planovima energetske učinkovitosti iz članka 11. – 15. ovoga Zakona.

(3) U izradi planova i osmišljavanju mjera politike za promicanje energetske učinkovitosti iz stavka 2. ovoga članka Republika Hrvatska primjenjuje načelo »energetska učinkovitost na prvom mjestu«.

(4) U svrhu definiranja i unaprjeđenja mjera politike iz stavka 2. ovoga članka Ministarstvo nadležno za energetiku (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) izradit će procjenu potrebnih kapaciteta u skladu s načelom nediskriminacije za pružatelje energetskih usluga, ovlaštene osobe za provedbu energetskih pregleda, osobe odgovorne za sustavno gospodarenje energijom, neovisne stručnjake, instalatere dijelova zgrada sukladno propisima kojima se uređuje područje energetske učinkovitosti u zgradarstvu te stručnjake koji provode sveobuhvatnu obnovu na način da se procjeni i jaz između dostupnih i traženih stručnjaka.

(5) Ministarstvo će, uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za poslove graditeljstva, procjenu potrebnih kapaciteta iz stavka 4. ovoga članka s preporukama koje iz nje proizlaze i mjerama iz stavka 2. ovoga članka javno objaviti na svojim mrežnim stranicama i na platformi iz članka 47. ovoga Zakona te dostaviti Europskoj komisiji svake četiri godine.

Nacionalni ciljevi energetske učinkovitosti

Članak 6.

(1) Nacionalni ciljevi energetske učinkovitosti utvrđuju se i izražavaju u apsolutnim iznosima potrošnje primarne energije i krajnje potrošnje energije u 2030. godini na način utvrđen i iskazan u Integriranom nacionalnom energetskom i klimatskom planu za Republiku Hrvatsku za razdoblje od 2021. do 2030. godine (u daljnjem tekstu: NECP) iz članka 11. ovoga Zakona te predstavljaju doprinos ostvarenju ciljeva Europske unije za 2030. godinu.

(2) Pri utvrđivanju ciljeva iz stavka 1. ovoga članka u obzir se uzima:

1. cilj Unije za krajnju potrošnju energije 2030. od najviše 763 Mten te za potrošnju primarne energije 2030. od najviše 992,5 Mten
2. obveze i mjere predviđene člancima 16., 19., 29., 30., 41. i 44. ovoga Zakona
3. mjere za promicanje energetske učinkovitosti predviđene u NECP-u iz članka 11. ovoga Zakona
4. relevantne čimbenike koji utječu na mogućnosti poboljšanja energetske učinkovitosti, kako slijedi:
 - a) rane aktivnosti u području energetske učinkovitosti poduzete prije 1. siječnja 2021., a koje imaju učinke u razdoblju iz stavka 1. ovoga članka
 - b) ravnopravna raspodjela nastojanja u cijeloj Uniji
 - c) energetski intenzitet gospodarstva i
 - d) preostali troškovno učinkovit potencijal za uštedu energije
5. nacionalne okolnosti koje utječu na potrošnju energije:
 - a) razvoj i predviđanja u vezi s BDP-om i demografijom
 - b) promjene u uvozu i izvozu energije, promjene u strukturi izvora energije i uvođenje novih održivih goriva
 - c) razvoj svih izvora obnovljive energije, nuklearne energije te hvatanja i skladištenja ugljika
 - d) dekarbonizacija energetski intenzivnih industrija
 - e) razina ambicije u nacionalnim planovima za dekarbonizaciju ili klimatsku neutralnost
 - f) gospodarski potencijal za uštedu energije i
 - g) trenutni klimatski uvjeti i predviđanja u vezi s klimatskim promjenama.

(3) U NECP-u iz članka 11. ovoga Zakona utvrđuju se i okvirne trajektorije kretanja potrošnje primarne energije i krajnje potrošnje energije do 2030. godine, s pogledom do 2040. i do 2050. godine.

(4) Okvirne trajektorije iz stavka 3. ovoga članka prikazuju udjele sektora neposredne potrošnje u potrošnji primarne energije i u krajnjoj potrošnji energije, koji uključuju industriju, kućanstva, usluge i transport te sektor informacijsko-komunikacijskih tehnologija.

(5) Ministarstvo je dužno pratiti ostvarenje nacionalnih ciljeva i o tome izvještavati u godišnjem izvješću o napretku postignutom u ostvarenju nacionalnih ciljeva energetske učinkovitosti iz članka 13. ovoga Zakona.

(6) Ako se utvrdi da je ostvarena potrošnja energije iznad utvrđene okvirne trajektorije iz stavka 3. ovoga članka, Ministarstvo je dužno u izvješću o provedbi nacionalnog energetskog i klimatskog plana iz članka 13. ovoga Zakona predložiti Vladi Republike Hrvatske donošenje dodatnih mjera kojima će se nadomjestiti utvrđeni raskorak te osigurati ostvarenje nacionalnih ciljeva iz stavka 1. ovoga članka.

(7) Dodatne mjere iz stavka 6. ovoga članka uključuju sljedeće mjere:

1. nove mjere koje će donijeti dodatne uštede energije, uključujući jače mjere tehničke pomoći za razvoj projekata za poboljšanje energetske učinkovitosti
2. povećanje obveze ušteda energije iz članka 39. ovoga Zakona
3. povećanje obveze za javna tijela iz članka 16. ovoga Zakona ili
4. povećanje sredstava Fonda namijenjenih za poticanje mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti, u skladu s člankom 52. ovoga Zakona, pri čemu financijska sredstva odgovaraju potrebnim investicijama za ostvarenje okvirne trajektorije iz stavka 3. ovoga članka.

Načelo »energetska učinkovitost na prvom mjestu«

Članak 7.

(1) Načelo »energetska učinkovitost na prvom mjestu« jedno je od temeljnih načela planiranja i upravljanja razvojem, koje se primjenjuje pri izradi planova energetske učinkovitosti na nacionalnoj razini i na područnoj (regionalnoj) i lokanoj razini iz članaka 11. – 15. ovoga Zakona, osmišljavanju mjera politike za promicanje energetske učinkovitosti, donošenju odluka o ulaganjima u velike investicijske projekte iz članka 8. stavka 1. ovoga Zakona i prilikom donošenja odluka o ulaganjima u strateške investicijske projekte iz članka 8. stavka 2. ovoga Zakona.

(2) Načelo iz stavka 1. ovoga članka primjenjuje se i pri izradi ostalih planova i osmišljavanju mjera politike koje utječu na potrošnju energije u energetskom sektoru i neenergetskim sektorima koji uključuju sektor zgradarstva, prometa, vodnoga gospodarstva, informacijsko-komunikacijskih tehnologija, poljoprivrede i financija.

(3) Tijela državne uprave, područne (regionalne) i lokalne samouprave koja izrađuju planove i osmišljavaju mjere iz stavaka 1. i 2. ovoga članka dužna su o primjeni načela iz stavka 1. ovoga članka izvještavati Ministarstvo odmah po donošenju planova iz stavka 1. ovoga članka odnosno mjera iz stavka 2. ovoga članka, a najmanje jednom godišnje do 1. ožujka tekuće godine za prošlu godinu.

(4) Ministar pravilnikom o primjeni načela »energetska učinkovitost na prvom mjestu« propisuje metodologiju primjene načela »energetska učinkovitost na prvom mjestu« u izradi planova u energetske i neenergetskim sektorima koji utječu na potrošnju energije na nacionalnoj, područnoj (regionalnoj) i lokanoj razini, osmišljavanju mjera politike za promicanje energetske učinkovitosti te u donošenju odluka o ulaganjima u velike investicijske projekte iz članka 8. stavka 1. ovoga Zakona i strateške investicijske projekte iz članka 8. stavka 2. ovoga Zakona, kao i način praćenja primjene načela »energetska učinkovitost na prvom mjestu«, uključujući metodologiju za analizu troškova i koristi za te projekte, koja uključuje procjenu širih okolišnih, ekonomskih i društvenih koristi energetske učinkovitosti.

Primjena načela »energetska učinkovitost na prvom mjestu« u donošenju investicijskih odluka

Članak 8.

(1) Proračunski korisnici državnog proračuna, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i proračunski korisnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, prilikom donošenja odluka o ulaganjima u velike investicijske projekte u prometnoj infrastrukturi čija je procijenjena investicija veća od 175 milijuna eura te u energetske sektoru, u sektoru zgradarstva, prometa, vodnoga gospodarstva, informacijsko-komunikacijskih tehnologija, poljoprivrede i financija čija je procijenjena investicija veća od 100 milijuna eura, i sve druge velike javne investicijske projekte u skladu sa zakonom kojim se uređuje proračun i odobravanje investicijskih projekata, dužni su:

1. primijeniti načelo iz članka 7. stavka 1. ovoga Zakona u skladu s pravilnikom iz članka 7. stavka 4. ovoga Zakona
2. prilikom planiranja investicijskih projekata primijeniti priručnik ministarstva financija kojim se utvrđuje minimalni sadržaj predinvesticijskih studija i
3. izraditi analizu troškova i koristi sukladno pravilniku iz članka 7. stavka 4. ovoga Zakona i obavijestiti Ministarstvo o njoj najkasnije do 15. siječnja tekuće godine za projekte analizirane u prošloj godini.

(2) Privatni i javno-privatni investitori prilikom donošenja odluka o ulaganjima u strateške investicijske projekte sukladno zakonu kojim se uređuju strateški investicijski projekti dužni su:

1. primijeniti načelo iz članka 7. stavka 1. ovoga Zakona u skladu s pravilnikom iz članka 7. stavka 4. ovoga Zakona
2. izraditi analizu troškova i koristi sukladno pravilniku iz članka 7. stavka 4. ovoga Zakona i obavijestiti Ministarstvo o njoj najkasnije do 15. siječnja tekuće godine za projekte analizirane u prošloj godini.

(3) Metodologija za analizu troškova i koristi koja se utvrđuje pravilnikom iz članka 7. stavka 4. ovoga Zakona uzima u obzir šire koristi energetske učinkovitosti, koje će biti određene tim pravilnikom, kroz cjelokupni životni vijek i u dugoročnoj perspektivi, učinkovitost sustava i troškovnu učinkovit, sigurnost opskrbe energijom i kvantifikaciju društvenih, zdravstvenih, gospodarskih i kli-

matskih učinaka, kao i načela održivosti i kružnoga gospodarstva u prijelazu na klimatsku neutralnost i utjecaj na energetska siromaštvo.

*Praćenje primjene načela
»energetska učinkovitost na prvom mjestu«*

Članak 9.

(1) Ministarstvo je obvezno pratiti primjenu načela »energetska učinkovitost na prvom mjestu«.

(2) Ministarstvo jednom godišnje do 30. rujna tekuće godine za prethodnu godinu izrađuje izvješće o:

- učinku regulatornih okvira, uključujući financijske propise te odluke o politikama, planiranju i velikim ulaganjima iz članka 8. stavka 1. i stavka 2. ovoga Zakona, na potrošnju energije, energetska učinkovitost i energetske sustave

- tome kako je načelo »energetska učinkovitost na prvom mjestu« uzeto u obzir u nacionalnim, regionalnim i lokalnim odlukama o planovima, politikama i velikim ulaganjima povezanim s nacionalnim i regionalnim energetske sustavima, uključujući procjenu primjene i koristi načela »energetska učinkovitost na prvom mjestu« u energetske sustavima u odnosu na potrošnju energije te popis aktivnosti poduzetih kako bi se uklonile sve nepotrebne regulatorne ili neregulatorne prepreke u provedbi načela »energetska učinkovitost na prvom mjestu« i rješenja na strani potražnje energije, uključujući identifikaciju nacionalnog zakonodavstva i mjera koji su u suprotnosti s načelom »energetska učinkovitost na prvom mjestu«.

(3) Izvješće iz stavka 2. ovoga članka sastavni je dio godišnjeg izvješća o napretku postignutom u ostvarenju nacionalnih ciljeva energetske učinkovitosti iz članka 13. ovoga Zakona.

Definicije pojmova

Članak 10.

(1) U ovom se Zakonu koriste i pojmovi koji u smislu ovoga Zakona imaju sljedeća značenja:

1. agregator – sudionik na tržištu koji se bavi agregiranjem sukladno zakonu kojim se uređuje područje tržišta električne energije
2. bijeli certifikat – elektronička isprava kojom se potvrđuju ostvarene i verificirane uštede energije nastale ulaganjima u mjere energetske učinkovitosti
3. davatelj subvencije – tijela državne uprave, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, fondovi i pravne osobe u vlasništvu države i druge pravne osobe koje dodjeljuju ili upravljaju subvencijama u Republici Hrvatskoj
4. distributer energije – energetske subjekt koji sudjeluje na tržištu energije i bavi se distribucijom energije sukladno zakonima kojima se uređuju tržišta energije, uključujući operatora distribucijskog sustava i distributera toplinske energije

5. energetska obnova zgrade – primjena mjera energetske učinkovitosti u svrhu poboljšanja energetske svojstva zgrade ili samostalne uporabne cjeline zgrade i temeljnog zahtjeva za građevinu koji se odnosi na energetske učinkovitost i toplinska svojstva građevine, pri čemu mjere energetske učinkovitosti obuhvaćaju: energetske pregled i energetske certificiranje zgrade za potrebe energetske obnove, izradu projektne dokumentacije za energetske obnovu zgrade kojom se dokazuje ušteda energije, povećanje toplinske zaštite ovojnice zgrade, grijanog ili hlađenog dijela zgrade prema nekondicioniranom dijelu, unapređenje tehničkih sustava zgrade ili zamjenu energetske učinkovitijim koji uključuju tehničku opremu za grijanje, hlađenje, ventilaciju, klimatizaciju i pripremu potrošne tople vode, sustav rasvjete, sustav automatizacije i upravljanja zgrade ili njezina dijela te uvođenje sustava obnovljivih izvora energije, a može uključivati i sveobuhvatnu obnovu zgrade
6. energetska učinkovitost – odnos između ostvarenog korisnog učinka i energije potrošene za ostvarenje tog učinka
7. energetska učinkovitost na prvom mjestu – načelo kojim se, pri energetskom planiranju te pri donošenju politika i odluka o ulaganju, u najvećoj mogućoj mjeri uzimaju u obzir alternativne troškovno učinkovite mjere poboljšanja energetske učinkovitosti, kojima se povećava učinkovitost potrošnje i opskrbe energijom, a osobito za povećanje učinkovitosti potražnje za energijom i opskrbe energijom, a osobito mjere za troškovno učinkovito postizanje ušteda energije u krajnjoj potrošnji, inicijativa za upravljanje potražnjom te mjere za postizanje učinkovitije pretvorbe, prijenosa i distribucije energije, pri čemu se i dalje ostvaruju ciljevi tih odluka
8. energetska usluga – provedba mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti i ostalih povezanih aktivnosti temeljena na ugovoru o energetskom učinku s jamstvom da u referentnim uvjetima vodi do provjerljivog i mjerljivog ili procjenjivog poboljšanja energetske učinkovitosti i/ili ušteda energije i/ili vode
9. energetske pregled – sustavan postupak stjecanja odgovarajućeg znanja o postojećem profilu potrošnje energije zgrade ili skupine zgrada, industrijskog ili komercijalnog procesa ili postrojenja ili privatne ili javne usluge, utvrđivanja i kvantificiranja troškovno učinkovitih mogućnosti ušteda energije te izvješćivanja o rezultatima
10. energetske troškovni centar (u daljnjem tekstu: ETC) – funkcionalna cjelina za koju je moguće mjeriti pripadajuću potrošnju energije i/ili vode te parametre koji na dotičnu potrošnju utječu, a odnosi se na komplekse zgrada, zgrade, dijelove zgrada, javnu rasvjetu, sustave javne vodoopskrbe i odvodnje, industrijske komplekse, proizvodne pogone i postrojenja i sl.
11. energetske siromaštvo – znači da kućanstvo nema pristup osnovnim energetskim uslugama, pri čemu se takvim uslugama osiguravaju osnovne razine i pristojan životni i zdravstveni standard, uključujući odgovarajuće grijanje, toplu vodu, hlađenje, rasvjetu i energiju za napajanje kućanskih uređaja, u relevantnom nacionalnom kontekstu, postojećim nacionalnim socijalnim politikama i ostalim relevantnim nacionalnim politikama, što je uzrokovano kombinacijom čimbenika, uključujući cjenovnu nepristupačnost, nedovoljan

raspoloživ dohodak, visoke izdatke za energiju, loša energetska svojstva zgrada i lošu energetske učinkovitost kućanstava

12. energija – primarni energent i/ili transformirani oblik energije, odnosno električna energija, toplinska energija, plin, nafta i naftni derivati, energija iz obnovljivih izvora i bilo koji drugi oblik energije, kako je definirano u članku 2. točki (d) Uredbe (EZ) 1099/2008

13. europska norma – normativni dokument koji donose europske organizacije za normizaciju, tj. Europski odbor za normizaciju (CEN), Europski odbor za elektrotehničku normizaciju (CENELEC) ili Europski institut za telekomunikacijske norme (ETSI) te koja je stavljena na raspolaganje za javnu uporabu

14. gospodarenje energijom – sve radnje kontinuiranog praćenja i analize potrošnje energije i vode koje obuhvaćaju utvrđivanje promjena u trendovima potrošnje energije i vode, određivanje ciljeva za uštedu energije i vode, uspoređivanje ostvarene potrošnje s predviđenom potrošnjom te prijedloge i provedbu mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti na toj osnovi

15. građani u riziku od energetske siromaštva – osobe pogođene energetske siromaštvom, ugroženi kupci, osobe u kućanstvima s niskim prihodima, osobe koje žive u socijalnom stanovanju

16. javna tijela – pravne osobe koje nemaju industrijski ili komercijalni karakter i koje se u cijelosti financiraju iz državnog proračuna ili iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (proračunski korisnici), koje su izvanproračunski korisnici državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te poduzeća koja se bave komunalnom djelatnošću održavanja javne rasvjete i/ili vodoopskrbe i/ili odvodnje

17. kogeneracija – proces za transformaciju ulazne količine energenta u kojemu se istodobno proizvodi toplinska i električna ili mehanička energija u jedinstvenom procesu

18. korisnik energetske usluge – fizička ili pravna osoba koja dobiva energetske usluge u svrhu poboljšanja energetske učinkovitosti građevina ili postrojenja u svojem vlasništvu od pružatelja energetske usluge na temelju ugovora o energetske učinku

19. krajnji kupac – fizička ili pravna osoba koja kupuje energiju za vlastitu krajnju uporabu, odnosno vlastitu potrošnju, samostalno ili putem posrednika, sukladno zakonima kojima se uređuju tržišta energije

20. krajnja potrošnja energije – cjelokupna energija kojom se opskrbljuju industrija, promet, uključujući potrošnju energije u međunarodnom zračnom prometu, kućanstva, javne i privatne usluge, poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo i drugi sektori krajnje potrošnje, isključujući potrošnju energije u međunarodnim pomorskim spremnicima, energiju iz okoliša i isporuke sektoru pretvorbe i energetske sektoru, uključujući isporuku energije za neenergetsko korištenje te gubitke zbog prijenosa odnosno transporta i distribucije kako su definirani u Prilogu A Uredbi (EZ) 1099/2008

21. kupac energije – kupac toplinske energije sukladno zakonu iz područja tržišta toplinske energije

22. mala i srednja poduzeća – subjekti maloga gospodarstva kako su definirani posebnim propisom o poticanju razvoja maloga gospodarstva
23. međunarodna norma – normativni dokument koji je donijela Međunarodna organizacija za normizaciju te koja je stavljena na raspolaganje javnosti
24. mjera politike – regulatorni, financijski, fiskalni ili dobrovoljni instrument ili instrument za pružanje informacija koji je formalno uspostavljen i provodi se u državi članici s ciljem stvaranja okvira potpore, zahtjeva ili poticaja kojima se osigurava da sudionici na tržištu pružaju i kupuju energetske usluge i poduzimaju druge mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti
25. mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti – sve radnje koje redovito vode provjerljivom i mjerljivom ili procjenjivom poboljšanju energetske učinkovitosti, odnosno smanjenju potrošnje energije i/ili vode
26. nacionalni informacijski sustav za gospodarenje energijom (u daljnjem tekstu: ISGE) – računalna aplikacija za praćenje i analizu potrošnje energije i vode te praćenje ušteda koje se utvrđuju mjerenjem potrošnje energije i/ili vode, u koju se unose opći, konstrukcijski i energetske podaci te podaci o krajnjoj potrošnji energije i vode za svaku zgradu ili dio zgrade, ostale građevine i vozila u vlasništvu javnih tijela ili koje koriste javna tijela prema potrebi i za druge građevine odnosno zgrade
27. neenergetska potrošnja energenta – upotreba energenata kao sirovine, redukcijskog sredstva ili komponente u industrijskim, kemijskim ili drugim procesima, pri čemu se energenti ne koriste za proizvodnju toplinske, mehaničke ili električne energije putem izgaranja, nego se njihova kemijska svojstva iskorištavaju u svrhu dobivanja drugih proizvoda
28. nositelj objedinjenog izvješća – povezana osoba koja je stranka obveznica i koju su njezine povezane osobe ovlastile za podnošenje objedinjenog izvješća o ostvarenim uštedama svih povezanih osoba
29. nove godišnje uštede energije – uštede energije koje se postižu primjenom mjera energetske učinkovitosti u godini u kojoj je završena provedba mjere i koje su određene na način utvrđen pravilnikom o sustavu za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije
30. osoba odgovorna za sustavno gospodarenje energijom – fizička ili pravna osoba odgovorna za uspostavu i provedbu sustavnoga gospodarenja energijom te za praćenje i nadzor potrošnje energije i/ili vode u svim zgradama ili dijelovima zgrada, ostalim građevinama i vozilima u vlasništvu ili koje koristi javno tijelo, a koji troše energiju i/ili vodu
31. operator distribucijskog sustava – fizička ili pravna osoba odgovorna za pogon i vođenje, održavanje, razvoj i izgradnju distribucijske elektroenergetske mreže sukladno zakonu kojim se uređuje tržište električne energije te fizička ili pravna osoba koja obavlja energetske djelatnosti distribucije plina i odgovorna je za rad i održavanje distribucijskog sustava na svom distribucijskom području sukladno zakonu kojim se uređuje tržište plina
32. operator podatkovnog centra – kako je definirano u članku 2. točki 7. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2024/1364

33. operator prijenosnog sustava – fizička ili pravna osoba odgovorna za pogon i vođenje, održavanje, razvoj i izgradnju prijenosne elektroenergetske mreže sukladno zakonu kojim se uređuje tržište električne energije
34. operator transportnog sustava – energetske subjekt koji obavlja energetske djelatnost transporta plina sukladno zakonu kojim se uređuje tržište plina
35. operator tržišta – pravna osoba kojoj su ovim Zakonom dodijeljene posebne ovlasti ili obveze u pogledu obavljanja djelatnosti organiziranja tržišta ušteda energije
36. opskrbljivač energijom – energetske subjekt koji obavlja energetske djelatnost kupnje i prodaje energije kupcu energije odnosno krajnjem kupcu, što uključuje opskrbu električnom energijom, plinom, toplinskom energijom, trgovinu na malo naftnim derivatima (motornim benzinom, dizelskim gorivom i loživim uljima) i trgovinu na malo ukapljenim naftnim plinom, sukladno zakonima kojima se uređuju tržišta energije
37. ostvarena ušteda – smanjenje godišnje potrebne/potrošnje energije, ostvareno nakon provedbe mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti, u odnosu na referentnu godišnju potrebu/potrošnju energije prije provedbe mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti, a koja se dokazuje postupkom verifikacije uštede energije sukladno pravilniku o sustavu za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije
38. poboljšanje energetske učinkovitosti – smanjenje potrošnje energije uz iste referentne uvjete i jednak učinak kao prije provedbe mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti ili projekta energetske učinkovitosti, a koje je posljedica primjene energetske učinkovitih tehnologija, sustava i proizvoda, primjene obnovljivih izvora energije za pretežno ili potpuno pokrivanje vlastite potrošnje energije u građevini i/ili promjena u ponašanju korisnika
39. podatkovni centar – kako je definirano u točki 2.6.3.1.16 Priloga A Uredbe (EZ) 1099/2008
40. poduzeće – trgovačko društvo ili pravna osoba osnovana radi obavljanja gospodarske djelatnosti, u skladu sa zakonom kojim se uređuju trgovačka društva, bez obzira na pravni oblik, veličinu, vlasničku strukturu ili sektor djelovanja, koje posluje na tržištu i nije proračunski niti izvanproračunski korisnik u smislu zakona kojim se uređuje proračun
41. pojedinačna mjera – mjera koja dovodi do poboljšanja energetske učinkovitosti koja se može provjeriti i izmjeriti ili procijeniti i koja se poduzima kao posljedica mjere politike
42. potrošnja primarne energije – bruto raspoloživa energija bez međunarodnih pomorskih spremnika, neenergetske krajnje potrošnje i energije okoliša
43. povezane osobe – dvije ili više fizičkih ili pravnih osoba od kojih jedna od njih ima, izravno ili neizravno, kontrolu nad drugom ili drugima ili dvije ili više fizičkih ili pravnih osoba kod kojih jedna od njih ima, izravno ili neizravno, značajan utjecaj na drugu ili druge, pri čemu se pojmovi kontrole i utjecaja tumače prema propisima kojima se uređuje područje trgovačkih društava i obveznih odnosa

44. pružatelj energetske usluge – fizička ili pravna osoba koja pruža energetske usluge u svrhu poboljšanja energetske učinkovitosti građevina ili postrojenja u vlasništvu korisnika energetske usluge ili koje on koristi po drugoj pravnoj osnovi, na temelju ugovora o energetske učinku
45. registar bijelih certifikata – elektronički sustav koji uspostavlja i vodi operator tržišta, a kojim se evidentiraju bijeli certifikati
46. referentna potrošnja energije i/ili vode – godišnja potrošnja energije ili godišnja potreba zgrade za energijom i/ili godišnja potrošnja vode, pri referentnim uvjetima prije provedbe mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti, koja se koristi kao osnova za usporedbu u određivanju budućih ušteda energije i/ili vode
47. referentni uvjeti – predstavljaju vrijednosti neovisnih varijabli koje utječu na referentnu potrošnju energije i/ili vode prije provedbe mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti, u odnosu na koje se provodi normalizacija potrošnje energije i/ili vode nakon provedbe mjere
48. stranka obveznica – osoba na koju se primjenjuje sustav obveza energetske ušteda iz članka 41. ovoga Zakona
49. subvencija – bespovratna sredstva ili financijski instrumenti čiji izvori su javnog karaktera, odnosno nacionalni, europski ili iz drugih međunarodnih izvora, a koji se koriste za financijsko poticanje provedbe projekata energetske učinkovitosti
50. suprotstavljeni interesi – znači da ne postoji pravedna i razumna raspodjela financijske obveza i nagrada povezanih s ulaganjima u energetske učinkovitost među dotičnim akterima, na primjer između vlasnika i najmoprimaca, ili između vlasnika različitih samostalnih uporabnih cjelina zgrade, ili između vlasnika i najmoprimaca, ili različitih vlasnika zgrada s više stanova ili višenamjenskih zgrada
51. sustav gospodarenja energijom – skup međusobno povezanih i djelujućih elemenata plana u kojem su određeni cilj povećanja energetske učinkovitosti i strategija za njegovo ostvarivanje, a uključuje praćenje stvarne potrošnje energije, aktivnosti poduzetih za povećanje energetske učinkovitosti i mjerenje napretka
52. trgovačka platforma za trgovanje uštedama energije – elektronički sustav za organiziranu trgovinu bijelim certifikatima
53. ugovor o energetske učinku – ugovor između korisnika i pružatelja energetske usluge, verificiran i praćen tijekom cijelog svog trajanja, pri čemu se investicija u radove, opremu i usluge za provedbu mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti obuhvaćenih energetske uslugom otplaćuje prema ugovorenom stupnju poboljšanja energetske učinkovitosti ili drugim ugovorenim kriterijima, kao što su financijske uštede
54. učinkovito grijanje i hlađenje – sustav grijanja i hlađenja koji, u odnosu na ishodišni scenarij koji odražava uobičajenu situaciju, mjerljivo smanjuje utrošak primarne energije potrebne za opskrbu jedne jedinice isporučene energije unutar relevantne granice sustava na troškovno učinkovit način, u skladu s procjenom iz analize troškova i koristi sukladno zakonu kojim se

uređuje tržište toplinske energije i uzimajući u obzir energiju potrebnu za ekstrakciju, pretvorbu, prijevoz i distribuciju

55. učinkovito individualno grijanje i hlađenje – sustav opskrbe za individualno grijanje i hlađenje koji u odnosu na učinkovito centralizirano grijanje i hlađenje mjerljivo smanjuje utrošak neobnovljive primarne energije potrebne za opskrbu jedne jedinice isporučene energije unutar relevantne granice sustava ili zahtijeva jednak utrošak neobnovljive primarne energije, ali uz niže troškove, uzimajući u obzir energiju potrebnu za ekstrakciju, pretvorbu, prijevoz i distribuciju

56. ukupna korisna površina poda kondicioniranog dijela zgrade – ukupna korisna površina poda zgrade ili dijela zgrade u kojoj se koristi energija radi postizanja određenih unutarnjih klimatskih uvjeta

57. ušteda energije – količina uštede energije i/ili vode utvrđena mjerenjem i/ili procjenom potrošnje prije i poslije primjene jedne ili više mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti, uz normalizaciju prema referentnim uvjetima, kao i proizvodnja energije iz obnovljivih izvora energije i/ili kogeneracije za koju se ne ostvaruje poticajna cijena na temelju posebnih propisa

58. veliki grad – jedinica lokalne samouprave određena zakonom kojim se uređuju jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave

59. zajamčena ušteda – vrijednost uštede energije i/ili vode koju jamči pružatelj energetske usluge, a ostvaruje se tako da mjere utvrđene ugovorom o energetskom učinku u referentnim uvjetima dovode do provjerljivih ušteda energije i/ili vode koje se mogu utvrditi mjerenjem ili procjenom

60. vrijednost zajamčene uštede – novčana vrijednost uštede energije i/ili vode utvrđena ugovorom o energetskom učinku.

(2) Pojedini pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju značenja utvrđena zakonom kojim se uređuje obavljanje energetske djelatnosti, zakonom kojim se uređuje tržište električne energije, plina, toplinske energije, nafte i naftnih derivata, korištenje obnovljivih izvora energije i visokoučinkovite kogeneracije, biogoriva za prijevoz i Uredbom (EU) 2017/1369, ako ovim Zakonom nisu uređeni drukčije.

II. PLANOVI ENERGETSKE UČINKOVITOSTI

Integrirani nacionalni energetske i klimatske plan

Članak 11.

(1) NECP je temeljni akt strateškog planiranja Republike Hrvatske u kojem se utvrđuju ciljevi smanjenja potrošnje energije i energetske uštede, politike i mjere za ostvarivanje ciljeva energetske učinkovitosti.

(2) NECP je dokument koji se izrađuje, donosi, mijenja i usklađuje s Uredbom (EU) 2018/1999 i koji donosi Vlada Republike Hrvatske odlukom.

(3) U NECP-u iz stavka 1. ovoga članka utvrđuju se nacionalni ciljevi energetske učinkovitosti iz članka 6. stavka 1. ovoga Zakona i okvirne trajektorije za postizanje tih ciljeva te se iskazuju udjeli sljedećih sektora neposredne potrošnje u

potrošnji primarne energije i krajnjoj potrošnji energije: industrija, kućanstva, usluge i promet, te se iskazuje okvirno predviđanje krajnje potrošnje energije u sektoru informacijsko-komunikacijskih tehnologija.

(4) Sastavni dio NECP-a iz stavka 1. ovoga članka je sveobuhvatna procjena potencijala za učinkovito grijanje i hlađenje u Republici Hrvatskoj koja se izrađuje u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište toplinske energije.

(5) Prilikom izrade NECP-a iz stavka 1. ovoga članka i sveobuhvatne procjene potencijala za učinkovito grijanje i hlađenje u Republici Hrvatskoj ministar je obavezan primijeniti načelo iz članka 7. stavka 1. ovoga Zakona u skladu s pravilnikom iz članka 7. stavka 4. ovoga Zakona.

Nacionalni akcijski plan energetske učinkovitosti

Članak 12.

(1) Nacionalni akcijski plan energetske učinkovitosti je akt strateškog planiranja kojim se na temelju ovoga Zakona utvrđuje provedba politike za poboljšanje energetske učinkovitosti za trogodišnje razdoblje, najkasnije do 1. travnja godine donošenja.

(2) Nacionalni akcijski plan energetske učinkovitosti iz stavka 1. ovoga članka mora sadržavati:

1. mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti u skladu s NECP-om iz članka 11. ovoga Zakona
2. dodatne mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti, koje nisu definirane u NECP-u iz članka 11. ovoga Zakona
3. mjere za postizanje cilja smanjenja potrošnje energije javnih tijela iz članka 16. ovoga Zakona
4. mjere za postizanje cilja obnove zgrada javnih tijela iz članka 19. ovoga Zakona
5. programe potpore poduzećima, malim i srednjim poduzećima i obrtima za provedbu mjera energetske učinkovitosti iz članka 37. ovoga Zakona
6. alternativne mjere politike za postizanje dijela obveznog kumulativnog cilja ušteda energije iz članka 44. ovoga Zakona i
7. mjere za informiranje i podizanje svijesti krajnjih korisnika i kupaca iz članka 46. ovoga Zakona.

(3) Za svaku mjeru i program potpore iz stavka 2. ovoga članka u nacionalnom akcijskom planu energetske učinkovitosti iz stavka 1. ovoga članka utvrđen je plan njihove provedbe u trogodišnjem razdoblju, koji uključuje:

1. popis aktivnosti nužnih za provedbu mjere
2. nositelje aktivnosti i rokove provedbe aktivnosti
3. procjenu potrebnih sredstava i izvora financiranja za mjeru i
4. očekivane nove godišnje uštede i kumulativne uštede energije utvrđene na način propisan pravilnikom iz članka 45. ovoga Zakona.

(4) Nacionalni akcijski plan energetske učinkovitosti iz stavka 1. ovoga članka izrađuje Ministarstvo, u suradnji s ministarstvom nadležnim za poslove graditeljstva i ministarstvom nadležnim za zaštitu okoliša

(5) Nacionalni akcijski plan energetske učinkovitosti objavljuje na svojim mrežnim stranicama Ministarstvo.

Godišnje izvješće o napretku postignutom u ostvarenju nacionalnih ciljeva energetske učinkovitosti

Članak 13.

(1) Godišnje izvješće o napretku postignutom u ostvarenju nacionalnih ciljeva energetske učinkovitosti izrađuje Ministarstvo, u suradnji s ministarstvom nadležnim za poslove graditeljstva i ministarstvom nadležnim za zaštitu okoliša, i objavljuje ga do 30. rujna tekuće godine za prošlu godinu.

(2) Izvješće iz stavka 1. ovoga članka sadrži:

1. ocjenu učinaka svih mjera iz NECP-a i Nacionalnog akcijskog plana energetske učinkovitosti ostvarenih u prošloj godini utvrđenih na način propisan pravilnikom iz članka 45. ovoga Zakona
2. ocjenu učinaka sustava obveze iz članka 41. ovoga Zakona ostvarenih u prošloj godini utvrđenih na način propisan pravilnikom iz članka 45. ovoga Zakona i uštedu energije koju je ostvarila svaka pojedinačna stranka obveznika
3. ocjenu ostvarenog doprinosa ciljevima i obvezama iz članka 6., članka 16., članka 19., članka 29., članka 30. i članka 39. ovoga Zakona
4. ocjenu ostvarenih učinaka programa suzbijanja energetskog siromaštva iz članka 15. i članka 49. ovoga Zakona
5. informacije o primjeni načela »energetska učinkovitost na prvom mjestu« u skladu s člancima 7., 8. i 9. ovoga Zakona
6. informacije o preprekama za primjenu mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti, uključujući prepreke za primjenu ugovora o energetske učinkovitosti
7. informacije o ostvarenju ostalih obveza u skladu s ovim Zakonom i
8. sve ostale podatke vezane uz energetske učinkovitost određene sukladno Uredbi (EU) 2018/1999 i Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2022/2299.

(3) Nositelji provedbe mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti iz NECP-a i Nacionalnog akcijskog plana energetske učinkovitosti dužni su Ministarstvu dostaviti podatke i informacije potrebne za izradu izvješća iz stavka 2. ovoga članka do 31. ožujka tekuće godine za prošlu godinu.

(4) Ministarstvo izvješće iz stavka 1. ovoga članka objavljuje na svojim mrežnim stranicama i na platformi iz članka 47. ovoga Zakona.

Akcijski plan energetske učinkovitosti

Članak 14.

(1) Akcijski plan energetske učinkovitosti (u daljnjem tekstu: akcijski plan) je akt strateškog planiranja kojim se utvrđuje provedba politike za poboljšanje energet-

ske učinkovitosti u jedinici područne (regionalne) samouprave odnosno na području velikoga grada, a koji se donosi za trogodišnje razdoblje.

(2) Akcijski plan donose jedinice područne (regionalne) samouprave i veliki gradovi, a mogu ga donijeti i druge jedinice lokalne samouprave.

(3) Akcijski plan sadrži obveze donositelja kojim se obvezuje:

- smanjiti ukupnu krajnju potrošnju energije sukladno članku 16. stavku 1. ovoga Zakona
- energetske obnavljati zgrade u vlasništvu donositelja svake godine sukladno članku 19. stavku 1. ovoga Zakona barem do standarda zgrada gotovo nulte energije ili zgrada s nultim emisijama u skladu sa zakonom kojim se uređuje energetska učinkovitost u zgradarstvu i
- obnavljati sustave javne rasvjete i sustave javne vodoopskrbe i odvodnje na svome području sukladno članku 22. ovoga Zakona.

(4) Jedinice područne (regionalne) samouprave i veliki gradovi u svojim akcijskim planovima utvrđuju mjere za ostvarenje ciljeva iz članka 16. stavka 1. i članka 19. stavka 1. ovoga Zakona na svom području, kojima će obuhvatiti sva javna tijela u svojoj nadležnosti.

(5) Jedinice područne (regionalne) samouprave i veliki gradovi dužni su svoje akcijske planove i podatke o svim projektima kojima se ostvaruju obveze iz stavka 3. ovoga unosi u sustav za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije iz članka 45. ovoga Zakona.

(6) Akcijski plan donosi predstavničko tijelo jedinice područne (regionalne) samouprave odnosno velikoga grada odlukom najkasnije do 31. prosinca tekuće godine za sljedeće tri godine.

(7) Prije donošenja akcijskog plana predstavničko tijelo jedinice područne (regionalne) samouprave odnosno velikoga grada dužno je provesti postupak savjetovanja s relevantnim dionicima, među ostalim, s odgovarajućim energetske agencijama i javnošću, s građanima u riziku od energetske siromaštva ili koji su izloženi njegovim posljedicama.

(8) Postupak savjetovanja iz stavka 7. ovoga članka traje ne kraće od 30 dana.

(9) Jedinice područne (regionalne) samouprave odnosno veliki gradovi dužni su dostaviti svoje akcijske planove Ministarstvu u roku od 15 dana od dana donošenja kroz sustav za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije iz članka 45. ovoga Zakona.

(10) Akcijski plan izrađuje se poštujući načelo »energetska učinkovitost na prvom mjestu« u skladu s pravilnikom iz članka 7. stavka 4. ovoga Zakona.

(11) Jedinica područne (regionalne) samouprave i veliki grad te jedinica lokalne samouprave ako je izradila akcijski plan dužni su o primjeni načela iz članka 7. stavka 1. ovoga Zakona izvještavati Ministarstvo odmah po donošenju akcijskog plana, a najmanje jednom godišnje do 1. ožujka tekuće godine za proteklu godinu.

(12) Akcijski plan velikih gradova sadrže i politike za poboljšanje energetske učinkovitosti u sustavima centraliziranoga grijanja i hlađenja na svome području u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište toplinske energije te moraju:

- a) biti utemeljeni na podacima i informacijama iz sveobuhvatne procjene iz članka 11. stavka 3. ovoga Zakona i sadržavati procjenu i mapiranje potencijala za povećanje energetske učinkovitosti razvojem niskotemperaturnog centraliziranoga grijanja, visokoučinkovitom kogeneracijom, iskorištavanjem otpadne topline i energije iz obnovljivih izvora u grijanju i hlađenju na tom području
 - b) biti u skladu s načelom iz članka 7. stavka 1. ovoga Zakona
 - c) sadržavati strategiju za iskorištavanje potencijala utvrđenog na temelju točke a) ovoga stavka
 - d) biti izrađeni uz sudjelovanje svih relevantnih područnih (regionalnih) ili lokalnih dionika i osigurati sudjelovanje javnosti te energetske subjekata iz područja koje uređuje zakon o tržištu toplinske energije
 - e) uzeti u obzir relevantnu postojeću energetske infrastrukturu
 - f) uzeti u obzir zajedničke potrebe relevantnih jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave
 - g) procijeniti ulogu energetske zajednice i drugih inicijativa koje vode potrošači i koje mogu aktivno pridonijeti provedbi lokalnih projekata grijanja i hlađenja
 - h) uključiti analizu uređaja i sustava za grijanje i hlađenje u lokalnim fondovima zgrada kojom se u obzir uzimaju potencijali za mjere energetske učinkovitosti specifični za određeno područje i kojom se rješavaju problemi zgrada s najlošijim svojstvima i potrebe ugroženih kućanstava
 - i) procijeniti kako financirati provedbu politika i mjera te utvrditi financijske mehanizme kojima se potrošačima omogućuje prelazak na grijanje i hlađenje s pomoću energije iz obnovljivih izvora i učinkovitih sustava centraliziranoga grijanja i hlađenja
 - j) uključiti trajektoriju za postizanje ciljeva iz planova u skladu s klimatskom neutralnošću te praćenje napretka provedbe utvrđenih politika i mjera
 - k) nastojati stare i neučinkovite uređaje za grijanje i hlađenje u javnim tijelima zamijeniti visokoučinkovitim alternativama s ciljem postupnog ukidanja fosilnih goriva i
 - l) procijeniti moguće sinergije s planovima susjednih područnih (regionalnih) ili lokalnih samouprava kako bi se potaknula zajednička ulaganja i troškovna učinkovitost.
- (13) Akcijski plan velikih gradova i županija može sadržavati i politike za poticanje poboljšanja energetske učinkovitosti u poduzećima, malim i srednjim poduzećima i obrtima koji djeluju na njihovu području, u skladu s člankom 37. ovoga Zakona.

*Program suzbijanja energetske siromaštva***Članak 15.**

(1) S ciljem smanjenja broja kućanstva u riziku od energetske siromaštva Vlada Republike Hrvatske donosi odlukom program suzbijanja energetske siromaštva, u skladu s NECP-om iz članka 11. ovoga Zakona.

(2) U programu suzbijanja energetske siromaštva iz stavka 1. ovoga članka Vlada Republike Hrvatske utvrđuje kriterije za utvrđivanje građana odnosno kućanstava u riziku od energetske siromaštva, koji uključuju materijalnu ugroženost, udio troškova energije u ukupnom raspoloživom dohotku kućanstva, količinu potrošene energije, energetske učinkovitosti zgrade, kao i ostale relevantne pokazatelje iz područja socijalne skrbi te pokazatelje za praćenje i izvješćivanje o energetskom siromaštvu.

(3) Program suzbijanja energetske siromaštva iz stavka 1. ovoga članka sadrži ciljeve smanjenja broja kućanstava u riziku od energetske siromaštva, pokazatelje za praćenje ostvarenja tih ciljeva te mjere poboljšanja energetske učinkovitosti i obnove zgrada u kojima se nalaze kućanstva u riziku od energetske siromaštva i mjere informiranja i zaštite potrošača u skladu s člankom 49. ovoga Zakona.

III. ENERGETSKA UČINKOVITOST JAVNIH TIJELA*Obveza smanjenja krajnje potrošnje energije***Članak 16.**

(1) Javna tijela dužna su smanjivati krajnju potrošnju energije za najmanje 1,9 % svake godine u odnosu na utvrđenu osnovnu vrijednost krajnje potrošnje energije za 2021. godinu.

(2) Osnovnu vrijednost krajnje potrošnje energije iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje Agencija za pravni promet i posredovanje nekretninama (u daljnjem tekstu: APN) za sva javna tijela, za pojedinačne grupe djelatnosti javnih tijela te za pojedinačna javna tijela sukladno uredbi iz stavka 9. ovoga članka.

(3) Iznimno od odredbe stavka 2. ovoga članka, APN neće u osnovnu vrijednost krajnje potrošnje energije uključiti potrošnju energije u javnom prijevozu i u sektoru oružanih snaga.

(4) Na temelju obveze iz stavka 1. ovoga članka i osnovne vrijednosti krajnje potrošnje energije iz stavka 2. ovoga članka APN utvrđuje ciljanu trajektoriju buduće krajnje potrošnje energije za sva javna tijela, za pojedinačne grupe djelatnosti javnih tijela te za pojedinačna javna tijela.

(5) Osnovna vrijednost krajnje potrošnje energije iz stavka 2. ovoga članka i ciljana trajektorija buduće krajnje potrošnje energije iz stavka 4. ovoga članka APN mora prilagoditi stvarnim podacima o krajnjoj potrošnji energije javnih tijela.

(6) Pri određivanju trajektorije buduće krajnje potrošnje energije iz stavka 4. ovoga članka APN uzima u obzir primjenu obveze iz stavka 1. ovoga članka na javna tijela u jedinicama lokalne samouprave s:

1. 50 000 i više stanovnika

2. od 5000 do 49 999 stanovnika i
 3. manje od 5000 stanovnika.
- (7) Trajektorija buduće krajnje potrošnje energije iz stavka 4. ovoga članka za sva javna tijela i za pojedinačne grupe djelatnosti javnih tijela te mjere kojima će se postići cilj iz stavka 1. ovoga članka iskazuju se u NECP-u iz članka 11. ovoga Zakona i Nacionalnom akcijskom planu energetske učinkovitosti iz članka 12. ovoga Zakona.
- (8) Pojedinačna javna tijela informaciju o vlastitim trajektorijama buduće krajnje potrošnje energije iz stavka 4. ovoga članka dobivaju putem ISGE iz članka 18. ovoga Zakona.
- (9) Vlada Republike Hrvatske donosi uredbu o sustavnom gospodarenju energijom za javna tijela kojom se uređuje:
1. način utvrđivanja osnovne vrijednosti krajnje potrošnje za 2021. godinu iz stavka 2. ovoga članka
 2. način obrade podataka o krajnjoj potrošnji energije koji se prikupljaju kroz ISGE iz članka 17. ovoga Zakona
 3. način prilagodbe krajnje potrošnje prema parametrima koji na tu potrošnju utječu
 4. način agregiranja krajnje potrošnje prema grupama djelatnosti i geografskoj pripadnosti jedinici lokalne samouprave
 5. metodologija utvrđivanja ciljane trajektorije buduće krajnje potrošnje energije iz stavka 4. ovoga članka ovoga Zakona
 6. način dostave podataka i analize potrošnje energije i vode u zgradama ili dijelovima zgrada, drugim građevinama i vozilima koja javna tijela koriste za vlastite potrebe iz članka 17. ovoga Zakona
 7. sadržaj registra i podatke o potrošnji energije i vode u zgradama ili dijelovima zgrada, drugim građevinama u vlasništvu javnih tijela ili koje koriste javna tijela i vozilima koja javna tijela koriste za vlastite potrebe koji se prikupljaju u ISGE-u i
 8. ostala pitanja bitna za utvrđivanje osnovne vrijednosti krajnje potrošnje energije i ciljane trajektorije buduće krajnje potrošnje javnih tijela, kao i za praćenje ostvarene krajnje potrošnje energije.

Praćenje krajnje potrošnje energije i izvještavanje o ostvarenju obveze

Članak 17.

(1) Javna tijela dužna su pratiti potrošnju energije i vode u zgradama ili dijelovima zgrada, drugim građevinama i vozilima koja koriste za vlastite potrebe koja su u njihovu vlasništvu, na korištenju i/ili upravljanju, a za koje se energija i voda plaća javnim sredstvima, i to tako da:

1. redovito prate i najmanje jednom mjesečno unose podatke u ISGE o potrošnji energije i vode u tim zgradama, dijelovima zgrada i ostalim građevinama te najmanje jednom godišnje unose podatke u ISGE o potrošnji energije u vozilima koja koriste za vlastite potrebe

2. redovito, a najmanje jednom godišnje, ažuriraju podatke o zgradama, dijelovima zgrada, ostalim građevinama i vozilima koja koriste za vlastite potrebe u ISGE i
 3. analiziraju periodično kroz ISGE, najmanje jednom godišnje, potrošnju energije i vode u zgradama, dijelovima zgrada, ostalim građevinama i vozilima koja koriste za vlastite potrebe.
- (2) Javna tijela dostavljaju APN-u podatke i analiziraju potrošnju energije i vode iz stavka 1. ovoga članka sukladno stavku 1. ovoga članka i uredbi iz članka 16. stavka 9. ovoga Zakona.
- (3) APN prati ukupnu krajnju potrošnju energije svih javnih tijela na godišnjoj razini, analizira je i prilagođava na način utvrđen uredbom iz članka 16. stavka 9. ovoga Zakona, utvrđuje ostvareno smanjenje krajnje potrošnje energije i odstupanje od ciljane trajektorije iz članka 16. stavka 4. ovoga Zakona za sva javna tijela, za pojedinačne grupe djelatnosti javnih tijela te za pojedinačna javna tijela.
- (4) APN rezultate analize iz stavka 3. ovoga članka dostavlja Ministarstvu za potrebe godišnjeg izvješća o napretku postignutom u ostvarenju nacionalnih ciljeva energetske učinkovitosti iz članka 13. ovoga Zakona, najkasnije do 1. ožujka tekuće godine za prošlu godinu
- (5) Ako APN utvrdi odstupanje od trajektorije za pojedinačno javno tijelo, koje ukazuje na neizvršenje obveze iz članka 16. stavka 1. ovoga Zakona, o tome obavještava javno tijelo kroz ISGE.
- (6) Ako APN utvrdi odstupanje od trajektorije za sva javna tijela ili za pojedinačnu grupu djelatnosti javnih tijela, koje ukazuje na neizvršenje obveze iz članka 16. stavka 1. ovoga Zakona, dužan je o tome obavijestiti Ministarstvo u sklopu dostave godišnje analize iz stavka 4. ovoga članka te predložiti dodatne mjere za javna tijela s ciljem ispunjavanja cilja iz članka 17. stavka 1. ovoga Zakona.

Informacijski sustav za gospodarenje energijom u javnim tijelima

Članak 18.

- (1) APN uspostavlja, vodi, održava i unaprjeđuje ISGE te osigurava povezivanje ISGE-a s drugim digitalnim alatima na razini države, iz kojih se mogu preuzeti potrebni podaci, a sve s ciljem osiguravanja jednoznačnosti prikupljenih podataka i administrativnog rasterećenja obveze javnih tijela.
- (2) ISGE sadrži registar svih javnih tijela.
- (3) Javna tijela iz stavka 2. ovoga članka u ISGE unose podatke o zgradama, dijelovima zgrada, ostalim građevinama i vozilima koja koriste za vlastite potrebe, koji su u vlasništvu, korištenju ili upravljanju tog javnog tijela i za koje to javno tijelo plaća račune za energiju i vodu te podatke o krajnjoj potrošnji energije u skladu s člankom 17. stavkom 1. ovoga Zakona, te su odgovorna za vjerodostojnost i točnost podataka koje unose u ISGE.
- (4) S ciljem ažurnog i točnog prikupljanja podataka o krajnjoj potrošnji energije iz stavka 3. ovoga članka javna tijela iz stavka 2. ovoga članka na svim mjernim mjestima potrošnje energije i vode u zgradi, dijelu zgrade, skupini zgrada i ostalim građevinama na kojima je godišnji trošak potrošnje energije i vode jednak ili veći od 100.000 EUR, dužna su ugraditi sustav daljinskog očitavanja

potrošnje sukladno propisima kojima se uređuju tržišta energije i vodne usluge, povezati ga na ISGE, održavati ga te osigurati njegovo ispravno funkcioniranje i kontinuirani prijenos podataka u ISGE.

(5) Za sve umrežene energente javna tijela iz stavka 2. ovoga članka dužna su podnijeti zahtjev distributerima energije, operatoru distribucijskog sustava, operatoru prijenosnog sustava te javnom isporučitelju vodnih usluga za izravnu dostavu podataka s obračunskih mjernih mjesta u ISGE.

(6) Distributeri energije i operatori distribucijskog i prijenosnog sustava te javni isporučitelji vodnih usluga dužni su podatke iz stavka 5. ovoga članka dostavljati u ISGE bez naknade, najkasnije u roku od 30 dana od dana primitka zahtjeva iz stavka 5. ovoga članka te potom kontinuirano, najmanje na mjesečnoj razini, do 15. u mjesecu za prošli mjesec.

(7) Javna tijela iz stavka 2. ovoga članka za izvršenje obveza odlukom imenuju osobu odgovornu za sustavno gospodarenje energijom, za zgradu, dio zgrade, građevinu, sustav i/ili vozila koji je u vlasništvu, korištenju ili upravljanju kod tog javnog tijela.

(8) Osoba odgovorna za sustavno gospodarenje energijom iz stavka 7. ovoga članka dužna je unositi podatke u ISGE u skladu s člankom 17. stavkom 1. ovoga Zakona te predlagati i provoditi mjere kojima će se osigurati ostvarenje obveze smanjenja krajnje potrošnje energije iz članka 16. ovoga Zakona za javno tijelo te obavljati druge aktivnosti sustavnoga gospodarenja energijom u skladu s uredbom iz članka 16. stavka 9. ovoga Zakona.

(9) Osoba odgovorna za sustavno gospodarenje energijom iz stavka 7. ovoga članka može se imenovati za pojedinačnu zgradu, dijelove zgrade, građevine, sustave i/ili vozila, ili skupno za više zgrada, građevina, sustava i/ili vozila u nadležnosti istog javnog tijela.

(10) Ovisno o tome je li osoba odgovorna za sustavno gospodarenje energijom iz stavka 7. ovoga članka imenovana za obavljanje poslova iz stavka 8. ovoga članka za jednu zgradu, dio zgrade ili više zgrada, sustava i/ili vozila, ta se osoba može zaposliti na puno radno vrijeme ili na polovicu radnog vremena ili se obavljanje tih poslova može povjeriti radniku koji je već zadužen za održavanje drugih sustava zgrade.

(11) Ako je radniku na postojećem radnom mjestu dano ovlaštenje za obavljanje poslova osobe odgovorne za sustavno gospodarenje energijom iz stavka 7. ovoga članka uz obavljanje svojih redovitih poslova, poslodavac je dužan osigurati tom radniku naknadu plaće za najmanje četiri sata tjedno za obavljanje poslova iz stavka 8. ovoga članka i uredbe o sustavnom gospodarenju energijom iz članka 16. stavka 9. ovoga Zakona.

(12) Javna tijela iz stavka 2. ovoga članka dužna su sve podatke o zgradama, dijelovima zgrada, ostalim građevinama i vozilima te o potrošnji energije i vode dostaviti APN-u u skladu s člankom 17. stavkom 1. ovoga Zakona.

*Obnova zgrada javnih tijela***Članak 19.**

- (1) Javna tijela dužna su svake godine obnoviti 3,0 % ukupne korisne površine podla kondicioniranog dijela zgrada u svojem vlasništvu najmanje do standarda zgrada gotovo nulte energije ili standarda zgrada s nultim emisijama.
- (2) Standarde zgrada gotovo nulte energije i standard zgrada s nultim emisijama iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje ministarstvo nadležno za poslove graditeljstva, u propisima kojima se uređuje energetska učinkovitost u zgradarstvu.
- (3) Ukupnu korisnu površinu podla kondicioniranog dijela zgrada koju su javna tijela dužna svake godine obnoviti uz stopu obnove iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje APN na temelju podataka iz ISGE-a o zgradama koje su na dan 1. siječnja 2024. bile u vlasništvu javnih tijela, čija je ukupna korisna površina podla kondicioniranog dijela zgrade veća od 250 m² i koje nisu bile zgrade gotovo nulte energije.
- (4) Ukupna korisna površina podla kondicioniranog dijela zgrade koju je potrebno svake godine obnoviti iz stavka 3. ovoga članka iskazuje se za cjelokupni fond zgrada utvrđen u registru iz članka 20. ovoga Zakona u NECP-u iz članka 11. ovoga Zakona, nacionalnom akcijskom planu energetske učinkovitosti iz članka 12. ovoga Zakona i nacionalnom planu obnove zgrada u skladu sa zakonom kojim se uređuje energetska učinkovitost u zgradarstvu.
- (5) Standardi iz stavka 2. ovoga članka ne moraju se postići za sljedeće zgrade:
- a) zgrade upisane u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske ili zgrade koje se nalaze u kulturno-povijesnoj cjelini upisanoj u taj Registar, u mjeri u kojoj bi se ispunjavanjem određenih minimalnih zahtjeva energetskih svojstava na neprihvatljiv način promijenio njihov značaj ili izgled
 - b) zgrade koje su u vlasništvu oružanih snaga ili središnje vlasti i koje su namijenjene nacionalnoj obrani, osim pojedinačnih prostora za stanovanje ili uredskih zgrada za oružane snage i drugo osoblje koje zapošljavaju tijela za nacionalnu obranu i
 - c) zgrade koje se koriste u obredne i vjerske svrhe.
- (6) Standardi iz stavka 2. ovoga članka ne moraju se postići i za zgrade koje nisu obuhvaćene stavkom 5. ovoga članka ako se dokaže da takva obnova nije tehnički, ekonomski ni funkcionalno izvediva.
- (7) Ukupna korisna površina podla kondicioniranog dijela zgrada obnovljenih u skladu sa stavkom 6. ovoga članka ne ubraja se u postizanje cilja iz stavka 1. ovoga članka.
- (8) Ako javna tijela koriste zgradu koja nije u njihovu vlasništvu, pregovaraju s vlasnikom vezano uz postizanje cilja iz stavka 1. ovoga članka, prilikom obnove zakupa, promjene upotrebe, značajnih popravaka ili radova održavanja, s ciljem utvrđivanja ugovornih klauzula kako bi zgrada postala barem zgrada gotovo nulte energije ili zgrada s nultim emisijama.
- (9) U cilj iz stavka 1. ovoga članka ubraja se i ukupna korisna površina podla kondicioniranog dijela zgrade novogradnje u vlasništvu javnih tijela, koja je izgrađena kao zamjena za određene zgrade javnih tijela srušene tijekom bilo koje od

prethodne dvije godine, pod uvjetom da se dokaže da je takva novogradnja bila troškovno učinkovitija i održivija u smislu energije i emisija CO₂ tijekom životnog vijeka u odnosu na obnovu postojećih zgrada.

(10) U nacionalnom planu obnove zgrada i programu energetske obnove zgrada javnoga sektora koji se donose u skladu sa zakonom kojim se uređuje područje energetske učinkovitosti u zgradarstvu utvrđuju se, među ostalim, i mehanizmi tehničke i financijske pomoći za zgrade javnog sektora u svrhu postizanja ciljeva iz stavka 1. ovoga članka, imajući, osim ušteda energije, u vidu šire ekonomske i društvene koristi energetske učinkovitosti, temeljene na ocjeni emisija ugljika u cijelom životnom vijeku, izbjegavanju negativnih utjecaja na socijalno ugrožene građane, kao i na poboljšanju sigurnosti opskrbe energijom eliminacijom korištenja fosilnih goriva zamjenom neučinkovitih sustava grijanja.

(11) Metodologiju za utvrđivanje troškovne učinkovitosti i održivosti iz stavka 9. ovoga članka utvrđuje ministar nadležan za poslove graditeljstva pravilnikom.

Registar zgrada javnih tijela

Članak 20.

(1) Za utvrđivanje i praćenje ostvarenja cilja iz članka 19. stavka 1. ovoga Zakona uspostavlja se registar grijanih i hlađenih zgrada javnih tijela ukupne korisne površine poda kondicioniranog dijela zgrade veće od 250 m² koje su u vlasništvu ili na korištenju javnih tijela.

(2) Registar iz stavka 1. ovoga članka uspostavlja APN u sklopu ISGE-a iz članka 18. ovoga Zakona.

(3) Registar iz stavka 1. ovoga članka sadrži sljedeće podatke za svaku zgradu:

1. broj katastarske čestice zgrade i katastarsku općinu
2. naziv vlasnika i korisnika zgrade
3. ukupnu korisnu površinu poda kondicioniranog dijela zgrade
4. izmjerenu godišnju potrošnju svih vrsta energije i energenata u zgradi – po energentima i po kategorijama: grijanje, hlađenje, topla voda i električna energija, ako su podaci dostupni, i
5. poveznicu na energetske certifikat zgrade, izrađen prema zakonu kojim se uređuje energetska učinkovitost u zgradarstvu.

(4) APN javno objavljuje podatke iz registra zgrada javnih tijela najkasnije do 1. ožujka tekuće godine sa stanjem na dan 31. prosinca prošle godine.

(5) Detaljan sadržaj registra zgrada javnih tijela, dio podataka za javnu objavu, način i pristup javno objavljenom registru propisuje se uredbom iz članka 16. stavka 9. ovoga Zakona.

(6) Podaci iz registra iz stavka 1. ovoga članka koriste se pri izradi nacionalnog plana obnove zgrada u skladu sa zakonom kojim se uređuje energetska učinkovitost u zgradarstvu.

*Praćenje i izvještavanje o obvezi obnove zgrada javnih tijela***Članak 21.**

- (1) APN na temelju informacije iz ISGE-a jednom godišnje javno objavljuje ukupnu korisnu površinu poda kondicionalnog dijela zgrada koju su javna tijela dužna obnoviti te godine te popis zgrada javne vlasti koje su u obvezi, a čija je ukupna površina poda kondicionalnog dijela zgrada veća od 250 m² te koje nisu zgrade gotovo nulte energije ili zgrade s nultim emisijama.
- (2) APN prati ispunjavanje obveze obnove zgrada javnih tijela na temelju informacija iz ISGE-a.
- (3) APN rezultate analize iz stavka 2. ovoga članka dostavlja Ministarstvu za potrebe godišnjeg izvješća o napretku postignutom u ostvarenju nacionalnih ciljeva energetske učinkovitosti iz članka 13. ovoga Zakona najkasnije do 1. ožujka tekuće godine za prošlu godinu i o svemu obavještava ministarstvo nadležno za poslove graditeljstva.
- (4) Ako APN utvrdi neispunjavanje obveze obnove zgrada, u skladu s ciljem iz članka 19. stavka 1. ovoga Zakona, o tome obavještava Ministarstvo i ministarstvo nadležno za poslove graditeljstva.
- (5) Ministarstvo predlaže dodatne mjere za javna tijela s ciljem ispunjavanja cilja iz članka 19. stavka 1. ovoga Zakona.
- (6) Ako na temelju analize iz stavka 3. ovoga članka APN utvrdi da je u jednoj godini premašen cilj iz članka 19. stavka 1. ovoga Zakona, taj se višak može prinijeti u sljedeće tri godine, ako je višak ostvaren u bilo kojoj godini do 31. prosinca 2026.
- (7) Ako na temelju analize iz stavka 3. ovoga članka APN utvrdi da je cilj iz članka 19. stavka 1. ovoga Zakona premašen i višak ostvaren u bilo kojoj godini nakon 1. siječnja 2027., višak se može prenijeti u sljedeće dvije godine koje slijede godini kad je ostvaren taj višak.

*Javna rasvjeta i vodne usluge***Članak 22.**

- (1) Javna tijela dužna su održavati i rekonstruirati javnu rasvjetu tako da smanjuju potrošnju električne energije i ispunjavaju ostale uvjete propisane zakonom kojim se uređuje zaštita od svjetlosnog onečišćenja.
- (2) U akcijskom planu iz članka 14. ovoga Zakona, javna tijela dužna su planirati zamjenu javne rasvjete tako da do 31. prosinca 2035. bude zamijenjena sva energetske neučinkovita javna rasvjeta.
- (3) Za provedbu projekata modernizacije energetske neučinkovite javne rasvjete javna tijela u pravilu primjenjuju energetske usluge sukladno članku 25. ovoga Zakona odnosno ugovaranje po energetske učinku sukladno članku 27. ovoga Zakona.
- (4) Javna tijela dužna su poboljšavati energetske učinkovitost sustava javne vodoopskrbe i odvodnje, što uključuje smanjenje gubitaka vode i smanjenje potrošnje energije potrebne za rad sustava.

(5) Za provedbu projekata rekonstrukcije sustava vodoopskrbe i odvodnje javno tijelo odnosno javni isporučitelj vodnih usluga dužan je razmotriti primjenu energetske usluge sukladno članku 25. ovoga Zakona odnosno ugovaranje po energetske učinkovitosti sukladno članku 27. ovoga Zakona.

(6) Ministarstvo nadležno za zaštitu okoliša provodi program povećanja energetske učinkovitosti sustava javne vodoopskrbe, odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda, u skladu s NECP-om iz članka 11. ovoga Zakona.

Energetska učinkovitost u javnoj nabavi

Članak 23.

(1) Pri sklapanju ugovora o javnoj nabavi čija je vrijednost jednaka ili veća od europskih pragova, utvrđenih sukladno zakonu kojim se uređuje javna nabava, javni i sektorski naručitelji u pravilu kupuju robe, radove i usluge koje zadovoljavaju kriterije energetske učinkovitosti, odnosno vode se načelom »energetska učinkovitost na prvom mjestu« iz članka 7. stavka 1. ovoga Zakona, ako je ono primjenjivo u konkretnom postupku javne nabave.

(2) Javni i sektorski naručitelji dužni su za postupke javne nabave koji ispunjavaju kriterije energetske učinkovitosti, koji se provode u skladu s načelom »energetska učinkovitost na prvom mjestu« iz stavka 1. ovoga članka i čija je vrijednost jednaka ili veća od europskih pragova, objaviti informacije u odgovarajućim obavijestima u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske te označiti da je predmetni postupak primjer zelene javne nabave.

(3) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, ako se ugrožava javna sigurnost ili ometa odgovor na izvanredna stanja u području javnog zdravlja, ne primjenjuju se obveze iz stavka 1. ovoga članka.

(4) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, na ugovore vojne opreme kako je definirano Uredbom o javnoj nabavi u području obrane i sigurnosti (»Narodne novine«, br. 19/18.) ne primjenjuju se obveze iz stavka 1. ovoga članka.

(5) Obveze iz stavka 1. ovoga članka primjenjuju se na ugovore oružanih snaga samo u mjeri u kojoj njihova primjena nije u suprotnosti s primarnim ciljem aktivnosti oružanih snaga.

(6) Ministarstvo nadležno za politiku javne nabave, Ministarstvo i ministarstvo nadležno za zaštitu okoliša, svako u okviru svoje nadležnosti, dužno je pružati stručnu podršku javnim i sektorskim naručiteljima u prihvaćanju zahtjeva energetske učinkovitosti u javnoj nabavi.

Zahtjevi energetske učinkovitosti za javnu nabavu

Članak 24.

(1) Kriteriji energetske učinkovitosti iz članka 23. stavka 1. ovoga Zakona primjenjuju se u sljedećim slučajevima:

- a) ako je proizvod obuhvaćen delegiranim aktom donesenim na temelju Uredbe (EU) 2017/1369 ili povezanim provedbenim aktom Komisije, javni i sektorski naručitelji kupuju samo proizvode koji ispunjavaju kriterij utvrđen u članku 7. stavku 2. te uredbe

b) ako je proizvod koji nije obuhvaćen točkom a) obuhvaćen provedbenom mjerom u okviru Uredbe (EU) 2024/1781, javni i sektorski naručitelji kupuju samo proizvode sukladne s referentnim vrijednostima za energetske učinkovitost koje su određene u toj provedbenoj mjeri

c) ako je proizvod ili usluga obuhvaćena kriterijima EU-a za zelenu javnu nabavu ili dostupnim jednakovrijednim nacionalnim kriterijima, u pogledu energetske učinkovitosti proizvoda ili usluge, javni i sektorski naručitelji ulažu napore kako bi kupovali samo proizvode i usluge koji ispunjavaju barem tehničke specifikacije utvrđene na »osnovnoj« razini relevantnih kriterija EU-a za zelenu javnu nabavu ili dostupnih jednakovrijednih nacionalnih kriterija, uključujući među ostalim za podatkovne centre, prostori-je za poslužitelje i usluge u oblaku, cestovnu rasvjetu i prometnu signaliza-ciju, računala, zaslone, tablete i pametne telefone

d) javni i sektorski naručitelji kupuju samo gume koje ispunjavaju kriterij pripadnosti najvišem razredu energetske učinkovitosti s obzirom na po-trošnju goriva, kako je definirano u Uredbi (EU) 2020/740, što ih ne spreča-va u kupnji guma najvišeg razreda s obzirom na prianjanje na mokroj pod-lozi ili vanjsku buku kotrljanja ako je to opravdano sigurnosnim razlozima ili razlozima javnog zdravlja

e) u svojim pozivima za podnošenje ponuda za ugovore o uslugama zahtije-vaju da za potrebe pružanja predmetnih usluga pružatelji usluga upotreb-ljavaju samo proizvode koji su u skladu s točkama a), b) i d) ovoga stavka prilikom pružanja predmetnih usluga. Taj se zahtjev primjenjuje samo na nove proizvode koje pružatelj usluga kupuje djelomično ili u cijelosti za potrebe pružanja predmetnih usluga i

f) javni i sektorski naručitelji kupuju ili sklapaju nove sporazume o najmu za zgrade s barem razinom gotovo nulte energije, u skladu s propisima kojima se uređuje energetska učinkovitost u zgradama, osim ako je namjena kupnje:

1. temeljita obnova ili rušenje
 2. u slučaju javnih tijela, ponovna prodaja zgrade, a njezina uporaba za potrebe javnog tijela ili
 3. očuvanje zgrade kao službeno zaštićene zgrade jer pripada posebno zaštiće-nom području ili zbog njezine posebne arhitektonske ili povijesne vrijednosti.
- (2) Zadovoljavanje uvjeta iz stavka 1. točke f) ovoga članka dokazuje se energet-skim certifikatom zgrade, izrađenim u skladu s propisima kojima se uređuje energetska učinkovitost u zgradama.
- (3) Obveze iz članka 23. ovoga Zakona primjenjuju se i prilikom sklapanja konce-sijskih ugovora vrijednosti veće od pragova propisanih zakonom kojim se uređuje područje koncesija.

Energetska usluga za javna tijela

Članak 25.

- (1) Javni i sektorski naručitelji dužni su prilikom nabave usluga koje imaju značajan utjecaj na potrošnju energije izraditi usporednu financijsku i energet-

sku analizu izvedivosti ugovaranja najmanje dva načina provedbe takve usluge, od kojih je jedan obvezno model energetske usluge odnosno sklapanja dugoročnih ugovora o energetske učinku kojima se osigurava dugoročna ušteda energije.

(2) Analiza iz stavka 1. ovoga članka obvezno se provodi prije pokretanja postupka javne nabave za usluge opskrbe toplinskom energijom ili energentom za grijanje i hlađenje prostora, usluge održavanja i obnove zgrada, usluge modernizacije javne rasvjete, usluge vodoopskrbe ili usluge održavanja i obnove postrojenja koja imaju značajnu potrošnju energije, pri čemu se značajnom potrošnjom energije smatra potrošnja dijela sustava postojeće potrošnje energije koja je veća od 10 % potrošnje energije cjelokupnog sustava.

(3) Analiza iz stavka 1. ovoga članka obvezna je za sve zgrade javnih tijela ukupne korisne površine poda kondicioniranog dijela zgrade veće od 750 m².

(4) Ako analiza iz stavka 1. ovoga članka pokaže isplativost nabave energetske usluge odnosno sklapanje ugovora o energetske učinku, javni i sektorski naručitelji dužni su provesti javnu nabavu energetske usluge.

(5) Sredstva za plaćanje naknade za energetske uslugu, do vrijednosti određene ugovorom o energetske učinku, smatraju se rashodom u okviru redovitih materijalnih troškova.

(6) Ministarstvo je dužno pratiti provedbu projekata energetske učinkovitosti prema modelu energetske usluge, analizirati učinke te o tome izvještavati u sklopu godišnjeg izvješća o napretku postignutom u ostvarenju nacionalnih ciljeva energetske učinkovitosti iz članka 13. ovoga Zakona.

(7) Ministarstvo je dužno promovirati energetske usluge objavom sljedećih informacija na internetskoj platformi o energetske učinkovitosti iz članka 47. ovoga Zakona:

1. obrazac sa standardiziranim dijelovima ugovora o energetske učinku koji mora biti u skladu s odredbama članka 27. ovoga Zakona
2. informacije o dostupnim financijskim instrumentima, poticajima, bespovratnim sredstvima, revolving fondovima, jamstvima, programima osiguranja i zajmovima kojima se podupire provedba projekata prema modelu energetske usluge
3. informacije o dostupnim pružateljima energetske usluga
4. informacije o dostupnim metodama za mjerenje i verifikaciju ušteda energije i
5. poveznicu na informacije iz članka 26. stavka 4. ovoga Zakona.

(8) Distributeri energije, operatori distribucijskih sustava i opskrbljivači energijom dužni su suzdržati se od svih aktivnosti koje mogu onemogućiti potražnju za energetske uslugama ili mjerama za poboljšanje energetske učinkovitosti ili njihovu isporuku, ili spriječiti razvoj tržišta za takve usluge ili mjere, uključujući sprečavanje pristupa tržištu za konkurente ili zlorabu vladajućeg položaja.

(9) Način ugovaranja energetske usluge za javna tijela, metodologiju za analizu iz stavka 1. ovoga članka, obveze pružatelja i naručitelja energetske usluge, sadržaj

ugovora o energetske učinku te proračunsko praćenje energetske usluge za naručitelje upisane u registar zgrada javnih tijela iz članka 21. ovoga Zakona Vlada Republike Hrvatske propisuje uredbom.

Javna nabava energetske usluge

Članak 26.

- (1) APN provodi postupak javne nabave za energetske uslugu u zgradama i drugim građevinama javnih tijela u ime i za račun proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna Republike Hrvatske.
- (2) Javna tijela koja nisu određena stavkom 1. ovoga članka, a obveznici su upisa u registar zgrada javnih tijela iz članka 20. ovoga Zakona, mogu ugovoriti s APN-om da u njihovo ime i za njihov račun provodi postupak javne nabave za energetske uslugu u zgradama i ostalim građevinama.
- (3) U slučaju iz stavka 2. ovoga članka pravne osobe dužne su APN-u podmiriti troškove tih postupaka, uključujući troškove povezane s njihovom provedbom.
- (4) APN je dužan na svojim mrežnim stranicama objaviti:
 - obrazac sa standardiziranim dijelovima ugovora o energetske učinku za energetske obnovu zgrada koji mora biti u skladu s odredbama članka 27. ovoga Zakona
 - informacije o primjerima najbolje prakse zgrada javnih tijela obnovljenima po modelu energetske usluge, uključujući, ako je raspoloživo, analizu troškova i koristi korištenjem pristupa analize u cijelom životnom vijeku, informacije o provedenim projektima obnove zgrada javnih tijela i projektima obnove zgrada javnih tijela koji su u tijeku, a čija se provedba temelji na modelu energetske usluge, koje uključuju ciljane i ostvarene uštede energije.

Ugovor o energetske učinku

Članak 27.

- (1) Ugovor o energetske učinku za javna tijela sklapa se u pisanom obliku i mora sadržavati sljedeće podatke i odredbe:
 1. podatke o referentnom stanju i referentnim vrijednostima prije sklapanja ugovora o energetske učinku u odnosu na koje će se određivati učinak provedenih mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti
 2. jasan i transparentan popis mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti koje treba provesti ili rezultata u vezi s energetske učinkovitošću koje treba ostvariti te ostalih mjera koje će se provesti
 3. zajamčene uštede koje treba ostvariti provedbom ugovorenih mjera i novčanu vrijednost ostvarenih energetske ušteda
 4. ključne faze ispunjenja ugovora i njihovo trajanje
 5. jasan i transparentan popis koraka u provedbi mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti
 6. trajanje ugovora i otkazni rok
 7. jasan i transparentan popis obveza svake ugovorne strane

8. odredbe o preuzimanju rizika i o sankcijama za kršenje obveza
 9. referentni datum za utvrđivanje ostvarene uštede
 10. obvezu potpune provedbe mjera iz ugovora i dokumentiranje svih promjena napravljenih tijekom provedbe projekta
 11. odredbe o mjerenju i verifikaciji ušteda energije, razdobljima za koja se moraju raditi verifikacije ili praćenja potrošnje, metode i dokaze kojima se ugovorne strane mogu služiti
 12. jasan i transparentan prikaz financijskih posljedica projekta i raspodjele udjela obiju ugovornih strana u ostvarenim novčanim uštedama odnosno naknadu pružatelju energetske usluge
 13. provjere kvalitete izvedbe mjera
 14. jamstva pružatelja energetske usluge za ispunjenje ugovora o energetskejskom učinku
 15. odredbe kojima se uređuje podugovaranje energetske usluge
 16. odredbe u svezi s raspolaganjem viškova energije proizvedenim korištenjem ulaganja pružatelja energetske usluge
 17. odredbe koje reguliraju normalizaciju referentne potrošnje energije i/ili prilagodbe ugovorene novčane vrijednosti energetskih ušteda
 18. odredbe u kojima se objašnjava postupak u slučaju promjene okvirnih uvjeta koji utječu na sadržaj i ishod ugovora odnosno promjene cijene energije i intenziteta uporabe postrojenja i
 19. detaljne informacije o obvezama svake ugovorne stranke i sankcijama za njihovo kršenje.
- (2) Za ugovorenu odgovornost pružatelja energetske usluge za ostvarenje ušteda verifikacija ušteda koje se utvrđuju procjenom izračunavaju se na temelju verificiranog projekta pružatelja energetske usluge, verifikacija ušteda koje se utvrđuju mjerenjem izračunavaju se na temelju mjerenja, a nišetna je ugovorna odredba koja obvezuje na plaćanje naknade za uštede koje nisu verificirane.
- (3) Ugovorom o energetskejskom učinku pružatelj energetske usluge obvezuje se korisniku energetske usluge provesti ulaganja odnosno radove i/ili usluge u mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti kojima se postiže zajamčeno poboljšanje energetske učinkovitosti zgrade odnosno zajamčena ušteda energije i/ili ušteda vode u odnosu na referentnu potrošnju energije i/ili vode korisnika energetske usluge, na način da većinske rizike takvog ugovaranja preuzme pružatelj energetske usluge, a korisnik se pružatelju energetske usluge obvezuje za trajanja ugovora plaćati naknadu temeljenu na ugovorenoj novčanoj vrijednosti ostvarenje i utvrđene razine energetske učinkovitosti odnosno energetske uštede.
- (4) Zajamčena ušteda energije utvrđuje se ili mjerenjem u skladu s pravilnikom iz članka 45. ovoga Zakona ili procjenom sukladno stavku 5. ovoga članka.
- (5) Kada se ušteda energije utvrđuje procjenom, vrijednost zajamčene uštede energije utvrđuje se glavnim projektom koji izrađuje osoba ovlaštena za projektiranje sukladno posebnom propisu iz područja gradnje ili se za mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti, za koje nije potrebna izrada projekta, zajamčene

uštete energije utvrđuju elaboratom, koji se izrađuje na način propisan pravilnikom iz članka 45. ovoga Zakona.

Ulaganja pružatelja energetske usluge

Članak 28.

(1) Pružatelj energetske usluge može na temelju ugovora o energetske učinku ulagati u nepokretnu imovinu korisnika energetske usluge, u pokretnine ili činiti nematerijalna ulaganja, a može se obvezati i na opskrbu korisnika energetske usluge energijom u skladu s propisima kojima se uređuje pojedino tržište energije, a koju će pružatelj energetske usluge proizvoditi na građevini za potrebe građevine na kojoj se provodi energetska usluga koja je predmet ugovora o energetske učinku.

(2) Ulaganja pružatelja energetske usluge u nepokretnu imovinu korisnika energetske usluge mogu obuhvaćati ulaganja u poboljšanje energetske svojstva zgrade, mjere poboljšanja ovojnice grijanog ili hlađenog dijela zgrade, a što uključuje i održavanje obnovljenih dijelova zgrade i opremu izrađenu za specifične potrebe korisnika, a pri kojem ulaganju dolazi do spajanja uložene s nepokretnom imovinom tako da se ono ne može odvojiti ili bi odvajanjem ulaganje ili sama nepokretna imovina bili uništeni ili bi im se bitno umanjila vrijednost.

(3) Ulaganja pružatelja energetske usluge u nepokretnu imovinu iz stavka 2. ovoga članka za čitavog trajanja ugovora o energetske učinku predstavljaju ulaganje pružatelja energetske usluge u tuđu imovinu.

(4) Pružatelj energetske usluge kao vlasnik dužan je održavati i upravljati pokretninama kada su one ugovorom o energetske učinku namijenjene zadovoljavanju energetske potreba korisnika energetske usluge.

(5) Korisnik energetske usluge dužan je pružatelju energetske usluge omogućiti pristup pokretninama iz stavka 4. ovoga članka.

(6) Nematerijalna ulaganja pružatelja energetske usluge mogu obuhvaćati savjetodavne usluge, upravljanje, nadzor, nabavu ili ostale djelatnosti koje dovode do provjerljive uštete energije i/ili vode ili provjerljive financijske uštete za korisnika energetske usluge, a koje su nastale promjenom ponašanja korisnika energetske usluge ili općenito poboljšanjem upravljanja potrošnjom energije na strani korisnika energetske usluge.

IV. ENERGETSKA UČINKOVITOST PODUZEĆA

Obveza uvođenja sustava gospodarenja energijom

Članak 29.

(1) Poduzeća čija je prosječna godišnja krajnja potrošnja energije, izračunata na temelju potrošnje svih energenata u prethodne tri godine, veća od 23,61 GWh, dužna su uvesti sustav gospodarenja energijom koji je certificiralo akreditirano neovisno tijelo prema relevantnim europskim ili međunarodnim normama.

(2) Poduzeća iz stavka 1. ovoga članka obvezu uvođenja sustava gospodarenja energijom mogu ostvariti i:

- uvođenjem sustava upravljanja okolišem koji u sebi sadrži sustav gospodarenja energijom na razini cijelog poduzeća u skladu s minimalnim kriterijima iz članka 31. ovoga Zakona, na temelju certifikata koji je izdalo akreditirano neovisno tijelo prema relevantnim europskim ili međunarodnim normama ili
 - provedbom ugovora o energetske učinku u skladu s člancima 27. i 28. ovoga Zakona, ako ugovor ima odredbe vezane uz sustavno gospodarenje energijom pod uvjetom da se sustavnim gospodarenjem energijom obuhvaćaju svi značajni energetske troškovni centri na razini cijelog poduzeća te da isti uključuje sustavno gospodarenje energijom u okviru cjelokupnog poslovnog procesa.
- (3) Dokaz izvršenja obveze iz stavka 1. ovoga članka je certifikat koji je izdalo akreditirano neovisno tijelo sukladno zakonu kojim se uređuje područje akreditacija.
- (4) Ako obveznici iz stavka 1. ovoga članka koriste neku od mogućnosti iz stavka 2. ovoga članka, dužni su Ministarstvu dostaviti certifikat koji je izdalo akreditirano neovisno tijelo za uvedeni sustav upravljanja okolišem i izvješće o sustavnom gospodarenju energijom koji je sastavni dio tog sustava odnosno ugovor o energetske učinku, poštujući eventualne poslovne tajne, iz kojeg su vidljive odredbe vezane uz sustavno gospodarenje energijom.

Obveza provedbe energetske pregleda poduzeća i izrade akcijskog plana

Članak 30.

- (1) Poduzeća čija je prosječna godišnja krajnja potrošnja energije, izračunata na temelju potrošnje svih energenata u prethodne tri godine, veća od 2,78 GWh, a koja nemaju uveden sustav gospodarenja energijom iz članka 29. ovoga Zakona, dužna su provesti energetske pregled poduzeća svake četiri godine.
- (2) Dokaz izvršenja obveze iz stavka 1. ovoga članka je izvješće o energetske pregledu koje je izradila neovisna ovlaštena osoba za provođenje energetske pregleda poduzeća iz članka 32. ovoga Zakona.
- (3) Poduzeća iz stavka 1. ovoga članka dužna su izraditi akcijske plan na temelju preporuka iz izvješća o energetske pregledu najkasnije u roku od 15 dana od datuma preuzimanja izvješća o energetske pregledu od izrađivača energetske pregleda, u kojem se definiraju mjere za provedbu preporuka iz energetske pregleda, koje su tehnički i ekonomski izvedive.
- (4) Akcijske plan iz stavka 3. ovoga članka izrađuje se za razdoblje od četiri godine odnosno za razdoblje do sljedeće obvezne provedbe energetske pregleda.
- (5) Uprava poduzeća usvaja akcijske plan iz stavka 3. ovoga članka i javno ga objavljuje u sklopu godišnjeg izvješća o radu poduzeća.
- (6) U sklopu godišnjeg izvješća o radu poduzeća, poduzeće izvještava o provedenim mjerama poboljšanja energetske učinkovitosti iz akcijske plana iz stavka 3. ovoga članka u protekloj kalendarskoj godini, potrošnji energije iskazanoj u kWh i potrošnji vode iskazanoj u m³ u prošloj kalendarskoj godini te usporedbi tih potrošnji s potrošnjom iz prethodne tri kalendarske godine.

(7) Poduzeća iz stavka 1. ovoga članka obvezu provođenja energetskog pregleda iz stavka 1. ovoga članka mogu ostvariti i na način:

- uvođenjem sustava upravljanja okolišem koji u sebi sadrži obvezu redovite provedbe energetskih pregleda na razini cijelog poduzeća u skladu s minimalnim kriterijima iz članka 31. ovoga Zakona, na temelju certifikata koji je izdalo akreditirano neovisno tijelo prema relevantnim europskim ili međunarodnim normama ili
- provedbom ugovora o energetskom učinku u skladu s člancima 29. i 30. ovoga Zakona, ako ugovor ima odredbe vezane uz sustavno gospodarenje energijom pod uvjetom da se sustavnim gospodarenjem energijom obuhvaćaju svi značajni energetsko troškovni centri na razini cijelog poduzeća te da isti uključuje sustavno gospodarenje energijom u okviru cjelokupnog poslovnog procesa.

(8) Ako obveznici iz stavka 1. ovoga članka koriste neku od mogućnosti iz stavka 7. ovoga članka, dužni su Ministarstvu dostaviti certifikat koji je izdalo akreditirano neovisno tijelo za uvedeni sustav upravljanja okolišem i izvješće o energetskom pregledu koji je proveden u sklopu tog sustava odnosno ugovor o energetskom učinku, poštujući eventualne poslovne tajne, iz kojeg su vidljive odredbe vezane uz sustavno gospodarenje energijom.

(9) Ako uvjeti iz stavka 7. ovoga članka za priznavanje drugih načina ostvarenja obveze iz stavka 1. ovoga članka nisu ispunjeni, obveznik je dužan provesti energetski pregled poduzeća u skladu s ovim člankom i člankom 31. ovoga Zakona u roku 60 dana od utvrđivanja neispunjavanja uvjeta.

Kriteriji za provedbu energetskog pregleda poduzeća

Članak 31.

(1) Energetski pregledi poduzeća iz članka 30. stavka 1. ovoga Zakona moraju udovoljavati sljedećim transparentnim i nediskriminirajućim kriterijima:

- a) zasnivaju se na ažuriranim, izmjerenim i sljedivim podacima o potrošnji vode, energije i profilima opterećenja
- b) obuhvaćaju detaljan pregled profila potrošnje energije zgrada ili skupina zgrada, tehnoloških procesa ili industrijskih postrojenja, uključujući prijevoz
- c) utvrđuju mjere energetske učinkovitosti za smanjenje potrošnje energije
- d) utvrđuju potencijal za troškovno učinkovito korištenje ili proizvodnju energije iz obnovljivih izvora
- e) procjenjuju tehničku i ekonomsku izvedivost priključenja na postojeću ili planiranu mrežu centraliziranoga grijanja ili hlađenja
- f) kada je to moguće, provode analizu cjeloživotnih troškova, a ne samo jednostavno razdoblje povrata investicije, s ciljem uzimanja u obzir dugoročnih ušteda, preostale vrijednosti dugoročnih ulaganja i diskontne stope i
- g) razmjerni su i u dovoljnoj mjeri reprezentativni kako bi se omogućilo dobivanje pouzdane slike o cjelokupnim energetskim svojstvima i pouzda-

no prepoznavanje najvažnijih mogućnosti za poboljšanje energetske učinkovitosti.

(2) Energetski pregled poduzeća mora sadržavati detaljne i potvrđene izračune ušteda energije za predložene mjere, u skladu s pravilnikom iz članka 45. ovoga Zakona, s ciljem pružanja jasnih informacija o mogućoj uštedi energije i povezanih troškova.

(3) Podaci koji se upotrebljavaju u energetskim pregledima moraju biti trajno pohranjeni kod obveznika provedbe energetskog pregleda i prikladni za povijesnu analizu i praćenje učinaka.

(4) Podatke iz stavka 3. ovoga članka obveznik provedbe energetskog pregleda dužan je staviti na raspolaganje Ministarstvu, na način propisan pravilnikom o sustavnom gospodarenju i energetskom pregledu poduzeća iz stavka 7. ovoga članka.

(5) Energetskim pregledom utvrđuju se i provedene mjere predložene u prethodnom energetskom pregledu, ako je on proveden i ako je predložio mjere, kao i ostale mjere energetske učinkovitosti provedene u razdoblju od prethodnog energetskog pregleda te se analiziraju učinci tih mjera.

(6) Energetski pregled ne smije uključivati odredbe o zabrani prijenosa nalaza pregleda kvalificiranom ili akreditiranom pružatelju energetskih usluga, osim ako se naručitelj energetskog pregleda tome protivi.

(7) Ministar donosi pravilnik o sustavnom gospodarenju i energetskom pregledu poduzeća kojim se uređuje:

1. način provođenja energetskog pregleda poduzeća
2. sadržaj izvješća o energetskim pregledima poduzeća
3. sadržaj izvještajnog sažetka o energetske učinkovitosti poduzeća
4. sadržaj akcijskog plana energetske učinkovitosti poduzeća
5. okvirni sadržaj i način provedbe programa izobrazbe i stručnog usavršavanja osoba koje mogu provoditi energetski pregled poduzeća
6. sadržaj i način vođenja registra osoba ovlaštenih provoditi energetski pregled poduzeća
7. sadržaj i način vođenja registra poduzeća iz članka 35. ovoga Zakona.

Ovlaštene osobe za provedbu energetskog pregleda poduzeća

Članak 32.

(1) Energetski pregled poduzeća provodi stručnjak koji za to ima ovlaštenje (u daljnjem tekstu: ovlaštena osoba).

(2) Ovlaštenje iz stavka 1. ovoga članka daje Ministarstvo rješenjem na sedam godina uz obvezu usavršavanja.

(3) Podnositelj zahtjeva za ishodenje ovlaštenja iz stavka 1. ovoga članka dužan je priložiti dokaze o ispunjavanju svih uvjeta za izdavanje ovlaštenja.

(4) Protiv rješenja iz stavka 3. ovoga članka žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

(5) Ovlaštenje iz stavka 1. ovoga članka daje se fizičkoj osobi koja:

1. ima završen diplomski sveučilišni ili specijalistički diplomski stručni studij arhitektonske, građevinske, strojarske ili elektrotehničke struke i koja je tijekom studija stekla najmanje 300 ECTS bodova
 2. ima najmanje pet godina radnog iskustva u struci
 3. je uspješno završila program izobrazbe iz članka 33. ovoga Zakona.
- (6) Ovlaštena osoba dužna je poslove za koje je ovlaštena obavljati stručno, samostalno, neovisno i nepristrano, provoditi energetske pregled poduzeća i izrađivati izvješće na način propisan pravilnikom iz članka 31. stavka 7. ovoga Zakona te:
1. voditi evidenciju o izrađenim izvješćima o energetske pregledu poduzeća
 2. pohraniti sve podatke i dokumentaciju kojom raspolaže, a koja je potrebna za provedbu neovisne kontrole iz članka 34. ovoga Zakona
 3. čuvati podatke i dokumentaciju o provedenim energetske pregledima najmanje deset godina i
 4. stručno se usavršavati na način propisan pravilnikom iz članka 31. stavka 7. ovoga Zakona.
- (7) Ovlaštena osoba ne smije provoditi energetske pregled poduzeća:
1. u kojem ima dionice ili poslovne udjele
 2. koje je u njezinu vlasništvu, suvlasništvu ili zajedničkom vlasništvu
 3. koje je u vlasništvu, suvlasništvu ili zajedničkom vlasništvu pravne osobe u kojoj je zaposlena, bračnog druga ili srodnika u ravnoj liniji
 4. čiji je član nadzornog odbora, član uprave, prokurist, opunomoćenik ili zaposlenik
 5. čiji je član nadzornog odbora, član uprave, prokurist, opunomoćenik ili zaposlenik njegov bračni drug ili srodnik u ravnoj liniji.
- (8) Ovlaštena osoba smije sudjelovati u provedbi energetske pregleda poduzeća u kojem se zaposlena kao član stručnog tima za provedbu energetske pregleda na način propisan pravilnikom iz članka 31. stavka 7. ovoga Zakona.
- (9) Ministarstvo rješenjem ukida ovlaštenje za energetske pregled poduzeća osobi koja:
1. ne ispunjava propisane uvjete prema kojima je dobila ovlaštenje
 2. ne obavlja poslove za koje je ovlaštena stručno, u skladu s pravilima struke i važećim propisima
 3. obavlja poslove za koje nije ovlaštena ili
 4. je podnijela zahtjev za ukidanje.
- (10) Protiv rješenja iz stavka 9. ovoga članka žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.
- (11) Ministarstvo vodi Registar ovlaštenih osoba za energetske preglede poduzeća.
- (12) Registar iz stavka 11. ovoga članka je javan.
- (13) Ako je stručnjak već ovlašten za provedbu energetske pregleda poduzeća u nekoj drugoj članici EU-a, Ministarstvo će mu, na temelju dokaza koje dostavi,

izdati ovlaštenje iz stavka 2. ovoga članka na rok ne duži od roka važenja ovlaštenja u zemlji u kojoj je ovlaštenje izdano ili ako inozemno ovlaštenje nema rok važenja, tada se isto izdaje na rok od sedam godina nakon upisa u Registar ovlaštenih osoba za energetske preglede poduzeća iz stavka 12. ovoga članka, sukladno pravilniku iz članka 31. stavka 7. ovoga Zakona.

(14) Ovlaštenje za provođenje energetskog pregleda poduzeća izdaje se pravnoj osobi ako:

1. je registrirana za projektiranje, stručni nadzor građenja, tehničko savjetovanje, znanstveno-istraživačku djelatnost, arhitektonske djelatnosti i inženjerstvo, građevinarstvo, istraživanje i razvoj u tehničkim znanostima, znanstvene i stručne poslove u području energetike, za energetske certificiranje i energetske preglede zgrade
2. ima stalno zaposlene najmanje dvije ovlaštene osobe u skladu sa stavkom 5. ovoga članka, od kojih najmanje jedna mora biti elektrotehničke ili strojarске struke
3. ima sklopljen ugovor o osiguranju od profesionalne odgovornosti
4. se protiv nje i odgovorne osobe u pravnoj osobi ne vodi kazneni postupak zbog kaznenog djela koje se goni po službenoj dužnosti
5. protiv nje i protiv odgovorne osobe u pravnoj osobi nije izrečena pravomoćna osuđujuća presuda za jedno ili više kaznenih djela koje se goni po službenoj dužnosti.

(15) Ovlaštenje iz stavka 14. ovoga članka daje Ministarstvo rješenjem na sedam godina uz obvezu ispunjavanja svih uvjeta za ovlaštenu fizičku osobu propisanih u stavku 6. ovoga članka.

(16) Ovlaštena osoba iz stavka 14. ovoga članka određuje najmanje jednu imenovanu osobu, koja je stalno zaposlena, s punim radnim vremenom na neodređeno vrijeme i koja ispunjava uvjete iz stavka 6. ovoga članka, a koja će u ime ovlaštene osobe potpisivati izvješća o provedenim energetskim pregledima te druge osobe koje sudjeluju u izradi energetskog pregleda.

Programi izobrazbe i stručnog usavršavanja neovisnih ovlaštenih osoba za provedbu energetskog pregleda poduzeća

Članak 33.

(1) Program izobrazbe i stručnog usavršavanja provodi nositelj programa odnosno pravna osoba kojoj je Ministarstvo izdalo suglasnost za provedbu programa u skladu s uvjetima propisanim stavkom 4. i stavkom 5. ovoga članka.

(2) Suglasnost iz stavka 1. ovoga članka Ministarstvo, po službenoj dužnosti, nositelju programa izdaje rješenje na razdoblje od sedam godina, a čije se ponovno izdavanje može zatražiti na isti rok na način i pod uvjetima propisanim ovim Zakonom.

(3) Protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

(4) Suglasnost za provedbu programa izobrazbe i stručnog usavršavanja daje se pravnoj osobi koja:

1. je registrirana za provedbu edukacija
 2. čiji je plan izobrazbe i stručnog usavršavanja verificiralo Ministarstvo
 3. zapošljava ili na drugi način osigurava stručne osobe koje će voditi izobrazbu i stručno usavršavanje te provjeru znanja ovlaštenih osoba
 4. raspolaze prostorom za provedbu programa izobrazbe
 5. raspolaze potrebnom tehničkom opremljenosti za provedbu programa izobrazbe, stručnog usavršavanja i
 6. ima potrebnu administraciju za vođenje svih potrebnih evidencija i obavljanje drugih administrativnih poslova.
- (5) Stručne osobe iz stavka 4. točke 1. ovoga članka su osobe koje:
1. imaju završen diplomski sveučilišni studij arhitektonske, građevinske, strojarke ili elektrotehničke struke ili specijalistički diplomski stručni studij tehničke struke i koja je tijekom studija stekla najmanje 300 ECTS bodova
 2. imaju najmanje deset godina radnog iskustva u struci i trajno rade na pripremi ili primjeni tehničke regulative iz područja energetske učinkovitosti koja je predmet programa izobrazbe i stručnog osposobljavanja i
 3. priznati su stručnjaci iz područja programa izobrazbe i stručnog usavršavanja.
- (6) Osobe koje imaju suglasnost za provedbu programa iz stavka 1. ovoga članka dužne su javno objavljivati informacije o programima koje provode.
- (7) Ministarstvo na internetskoj platformi iz članka 46. ovoga Zakona objavljuje informacije o programima izobrazbe i stručnog usavršavanja i osobama koje imaju suglasnost za njihovu provedbu iz stavka 1. ovoga članka.
- (8) Ministarstvo rješenjem ukida suglasnost za provedbu programa iz stavka 1. ovoga članka osobi koja:
1. ne ispunjava propisane uvjete prema kojima je dobila ovlaštenje
 2. ne obavlja poslove za koje je ovlaštena stručno, u skladu s pravilima struke i važećim propisima
 3. obavlja poslove za koje nije ovlaštena ili
 4. je podnijela zahtjev za ukidanje.
- (9) Protiv rješenja iz stavka 8. ovoga članka žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

Kontrola izvješća o energetske pregledu poduzeća

Članak 34.

- (1) Ministarstvo kontrolira usklađenost izvješća s minimalnim kriterijima iz članka 31. ovoga Zakona.
- (2) U slučaju utvrđenih odstupanja od minimalnih kriterija iz članka 31. ovoga Zakona Ministarstvo može pokrenuti detaljnu neovisnu kontrolu izvješća o energetske pregledu.

(3) Neovisnu kontrolu iz stavka 2. ovoga članka provodi pravna ovlaštena osoba za provedbu energetskeg pregleda koja nije provela energetskeg pregled koji je predmet kontrole.

(4) Neovisnu kontrolu iz stavka 2. ovoga članka pravna ovlaštena osoba za provedbu energetskeg pregleda iz stavka 3. provodi na temelju ugovora s Ministarstvom, sastavni dio kojega su smjernice za provedbu kontrole.

Registar poduzeća

Članak 35.

(1) Za utvrđivanje i praćenje izvršavanja obveza poduzeća o uvođenju sustava gospodarenja energijom iz članka 29. stavka 1. ovoga Zakona, provedbe energetskeg pregleda poduzeća iz članka 30. stavka 1. ovoga Zakona i izrade akcijskog plana iz članka 30. stavka 3. ovoga Zakona Ministarstvo uspostavlja i vodi Registar poduzeća.

(2) Registar poduzeća iz stavka 1. ovoga članka sadrži sljedeće podatke:

1. naziv poduzeća, OIB i adresu sjedišta
2. vrstu djelatnosti i sektor poduzeća
3. obvezu uvođenja sustavnoga gospodarenja energijom ili provedbe energetskeg pregleda poduzeća
4. godišnju potrošnju energije isporučene poduzeću i proizvodnji energije za zadnje tri kalendarske godine
5. izvještajni sažetak o energetskeg učinkovitosti poduzeća
6. podatke o provedenim i planiranim mjerama energetske učinkovitosti u skladu s akcijskim planom
7. podatke o ostvarenim godišnjim uštedama energije na temelju provedenih mjera energetske učinkovitosti za poduzeća koja sudjeluju na organiziranom tržištu ušteda energije iz članka 41. stavka 8. podstavka 4. ovoga Zakona
8. ostale podatke relevantne za planiranje politike energetske učinkovitosti poduzeća i
9. ostale podatke sukladno pravilniku iz članka 31. stavka 7. ovoga Zakona.

(3) U Registar poduzeća iz stavka 1. ovoga članka upisuju se poduzeća iz članka 29. stavka 1. i članka 30. stavka 1. ovoga Zakona.

(4) Poduzeća i obrti koji nisu obveznici uvođenja sustava gospodarenja energijom sukladno članku 29. stavku 1. ovoga Zakona i provedbe energetskeg pregleda i izrade akcijskog plana sukladno članku 30. stavku 1. ovoga Zakona, ako dobrovoljno provode energetskeg pregled poduzeća i/ili su dobrovoljno uveli sustav gospodarenja energijom sukladno odredbama članaka 29. i 30. ovoga Zakona i pravilnika iz članka 31. stavka 7. ovoga Zakona, dužni su upisati se u Registar poduzeća iz stavka 1. ovoga članka.

(5) Novoosnovana poduzeća koja postanu obveznici upisa u Registar poduzeća iz stavka 1. ovoga članka dužna su se upisati u Registar poduzeća u roku od tri mjeseca od dana ispunjavanja uvjeta na temelju kojih se definira obveza u skladu s člancima 29. i 30. ovoga Zakona.

*Utvrđivanje liste poduzeća i praćenje izvršavanja obveza poduzeća***Članak 36.**

- (1) Ministarstvo utvrđuje listu poduzeća koja su obveznici uvođenja sustava gospodarenja energijom sukladno članku 29. ovoga Zakona ili provedbe energetskeg pregleda poduzeća i izrade akcijskog plana sukladno članku 30. ovoga Zakona.
- (2) Operator prijenosnog sustava, operator transportnog sustava i operatori distribucijskih sustava za električnu energiju i plin te distributeri toplinske energije dužni su Ministarstvu dostaviti podatke o poduzećima odnosno kategoriji poduzetništva kojima pružaju svoje usluge, u svrhu uspostavljanja Registra poduzeća iz članka 35. stavka 1. ovoga Zakona radi utvrđivanja i praćenja obveza poduzeća sukladno člancima 29. i 30. ovoga Zakona i utvrđivanja liste poduzeća iz stavka 1. ovoga članka, do 31. ožujka tekuće godine za prošlu godinu.
- (3) Ministarstvo obavještava poduzeća s liste iz stavka 1. ovoga članka o obvezi uvođenja sustava gospodarenja energijom sukladno članku 29. stavku 1. ovoga Zakona ili provedbe energetskeg pregleda poduzeća i izrade akcijskog plana sukladno članku 30. ovoga Zakona i upisu u Registar poduzeća iz članka 35. stavka 1. ovoga Zakona u roku od 30 dana od dana uvrštavanja poduzeća na listu iz stavka 1. ovoga članka.
- (4) Po obavijesti Ministarstva iz stavka 3. ovoga članka da je poduzeće uvršteno na listu iz stavka 1. ovoga članka, poduzeće je obvezno napraviti energetske pregled poduzeća u roku od godine dana od obavijesti Ministarstva i izraditi akcijske plan u skladu s člankom 30. ovoga Zakona ili uvesti sustav gospodarenja energijom sukladno članku 29. ovoga Zakona u roku od dvije godine od obavijesti Ministarstva.
- (5) Ministarstvo je obvezno jednom godišnje ažurirati listu iz stavka 1. ovoga članka i o nastalim promjenama obavijestiti poduzeća kojih se te promjene tiču u roku od 30 dana od nastale promjene.

*Programi potpore poduzećima za provedbu mjera energetske učinkovitosti***Članak 37.**

- (1) Ministarstvo će, uz prethodnu suglasnost ministarstva nadležnog za zaštitu okoliša, utvrditi financijske poticajne programe za provedbu mjera poboljšanja energetske učinkovitosti u poduzećima i obrtima, koje su identificirane kroz sustavno gospodarenje energijom i energetske preglede poduzeća provedene u skladu s člancima 29. i 30. ovoga Zakona, u skladu s pravilima o državnim potporama sukladno zakonu kojim se uređuje područje državnih potpora.
- (2) Programi potpore poduzećima i obrtima za provedbu mjera energetske učinkovitosti iz stavka 1. ovoga članka utvrđuju se u nacionalnom akcijskom planu energetske učinkovitosti iz članka 12. ovoga Zakona i predstavljaju alternativne mjere politike iz članka 44. ovoga Zakona, a mogu se utvrditi i u akcijskim planovima županija i velikih gradova iz članka 14. ovoga Zakona.
- (3) Poduzeća koja koriste programe potpore iz stavka 1. ovoga članka dužna su zadovoljavati sve zahtjeve vezane uz uvođenje sustava gospodarenja energijom sukladno članku 29. ovoga Zakona ili provedbe energetskeg pregleda poduzeća i izrade akcijskog plana sukladno članku 30. ovoga Zakona.

(4) Ministarstvo će za obrte, mala i srednja poduzeća, koja nisu obveznici uvođenja sustava gospodarenja energijom sukladno članku 29. ovoga Zakona ili provedbe energetskog pregleda poduzeća i izrade akcijskog plana sukladno članku 30. ovoga Zakona, uspostaviti programe tehničke potpore kojima će ih se poticati na uvođenje sustava gospodarenja energijom, provedbu energetskih pregleda, izradu akcijskih planova energetske učinkovitosti i provedbu preporučenih mjera energetske učinkovitosti.

(5) Programi iz stavka 4. ovoga članka utvrđuju se u nacionalnom akcijskom planu energetske učinkovitosti iz članka 12. ovoga Zakona, obuhvaćaju potporu u kvantificiranju višestrukih koristi energetske učinkovitosti, izradu akcijskih planova za primjenu mjera energetske učinkovitosti te razvoj mreža energetske učinkovitosti.

(6) Iznimno od stavaka 1. i 4. ovoga članka, korisnici programa potpora mogu biti i poduzeća koja nisu obveznici uvođenja sustava gospodarenja energijom sukladno članku 29. ovoga Zakona ili provedbe energetskog pregleda poduzeća i izrade akcijskog plana sukladno članku 30. ovoga Zakona.

(7) Ministarstvo će na internetskoj platformi o energetske učinkovitosti iz članka 47. ovoga Zakona objavljivati informacije o:

- programima potpora iz stavaka 1. i 4. ovoga članka
- višestrukim koristima mjera energetske učinkovitosti za obrte, mala i srednja poduzeća u okviru njihova poslovanja, u razvoju planova energetske učinkovitosti i u razvoju mreža energetske učinkovitosti, uz pomoć neovisnih stručnjaka
- konkretnim primjerima najbolje prakse kako sustavi gospodarenja energijom mogu pomoći poslovanju obrtima, malim i srednjim poduzećima i
- koristima povezivanja poduzeća i obrta, pružatelja energetskih usluga i obveznika sustava obveze energetske učinkovitosti, u svrhu brže i lakše razmjene podataka o potencijalnim projektima i mogućnostima suradnje uz poštivanje pravila o povjerljivosti i zaštiti podataka.

Obveze podatkovnih centara

Članak 38.

(1) Radi praćenja i objavljivanja energetskih svojstava podatkovnih centara operatori podatkovnih centara na području Republike Hrvatske u kojima je snaga instalirane informacijske tehnologije (IT) jednaka 500 kW ili veća dužni su svake godine u europsku bazu podatkovnih centara dostavljati sljedeće podatke:

1. naziv podatkovnog centra
2. naziv vlasnika i operatora podatkovnog centra
3. datum kada je podatkovni centar započeo s radom
4. lokaciju podatkovnog centra
5. ukupnu korisnu površinu poda podatkovnog centra
6. instaliranu snagu IT opreme u podatkovnom centru
7. godišnji ulazni i izlazni podatkovni promet

8. količinu podataka pohranjenih i obrađenih u podatkovnom centru i
 9. karakteristike podatkovnog centra tijekom zadnje pune kalendarske godine sukladno Delegiranoj uredbi Komisije (EU) 2024/1364 od 14. ožujka 2024. o prvoj fazi uspostave zajedničkog programa Unije za ocjenjivanje podatkovnih centara (SL L, 2024/1364, 17. 5. 2024).
- (2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, podatkovni centri koji se koriste u svrhu obrane i civilne zaštite ili koji pružaju svoje usluge isključivo s krajnjim ciljem obrane i civilne zaštite nisu obveznici dostave podataka iz stavka 1. ovoga članka.
- (3) Podatke iz stavka 1. ovoga članka operatori podatkovnih centara dužni su dostavljati u europsku bazu podatkovnih centara do 15. svibnja tekuće godine za prošlu godinu.
- (4) Operatori podatkovnih centara na području Republike Hrvatske u kojima je snaga instalirane informacijske tehnologije (IT) jednaka 500 kW ili veća dužni su dopisom obavijestiti Ministarstvo o smanjenju snage instalirane informacijske tehnologije ako je ona smanjena na manje od 500 kW.
- (5) Operatori podatkovnih centara na području Republike Hrvatske u kojima je snaga instalirane informacijske tehnologije (IT) jednaka 1 MW ili veća dužni su provoditi mjere energetske učinkovitosti i prioritet dati iskorištavanju otpadne topline, u skladu s propisima kojima se uređuje tržište toplinske energije.
- (6) Informacije o provedenim mjerama iz stavka 5. ovoga članka operatori podatkovnih centara moraju unijeti u sustav za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije iz članka 45. ovoga Zakona.

V. OBVEZA UŠTEDA ENERGIJE

Nacionalni cilj kumulativnih ušteda energije u krajnjoj potrošnji

Članak 39.

- (1) Nacionalni cilj kumulativnih ušteda energije u krajnjoj potrošnji utvrđuje se sukladno stavku 3. ovoga članka i iskazuje u NECP-u iz članka 11. ovoga Zakona s ciljem postizanja nacionalnog cilja energetske učinkovitosti iz članka 6. ovoga Zakona kao uštede ostvarene kombinacijom sustava obveza energetske učinkovitosti iz članka 41. ovoga Zakona i alternativnim mjerama politike iz članka 44. ovoga Zakona.
- (2) Nacionalni cilj kumulativnih ušteda energije u krajnjoj potrošnji iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se za razdoblje od 1. siječnja 2021. do 31. prosinca 2030. te nakon toga za svako sljedeće desetogodišnje razdoblje.
- (3) Nacionalni cilj kumulativnih ušteda energije u krajnjoj potrošnji iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se na temelju prosječne godišnje krajnje potrošnje energije izračunate za razdoblje od 1. siječnja 2016. do 31. prosinca 2018. tako da nove godišnje uštede energije odgovaraju u svakoj godini razdoblja:
1. od 1. siječnja 2021. do 31. prosinca 2023. 0,8 % izračunate prosječne godišnje krajnje potrošnje energije

2. od 1. siječnja 2024. do 31. prosinca 2025. 1,3 % izračunate prosječne godišnje krajnje potrošnje energije
 3. od 1. siječnja 2026. do 31. prosinca 2027. 1,5 % izračunate prosječne godišnje krajnje potrošnje energije i
 4. od 1. siječnja 2028. do 31. prosinca 2030. 1,9 % izračunate prosječne godišnje krajnje potrošnje energije.
- (4) Ostvarenje nacionalnog cilja iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se na kraju desetogodišnjeg razdoblja iz stavka 2. ovoga članka, prati se na način propisan pravilnikom iz članka 45. ovoga Zakona te se o napretku u postizanju tog cilja izvještava u godišnjem izvješću iz članka 13. ovoga Zakona.
- (5) U desetogodišnjim razdobljima nakon 31. prosinca 2030. nacionalni cilj kumulativnih ušteda energije u krajnjoj potrošnji utvrđuje se prema stavku 3. točki 4. ovoga članka.
- (6) Obvezni nacionalni cilj kumulativnih ušteda u krajnjoj potrošnji energije iz stavka 1. ovoga članka ostvaruje se kombinacijom sustava obveze energetske učinkovitosti utvrđenim člankom 41. ovoga Zakona i alternativnim mjerama politike utvrđenima člankom 44. ovoga Zakona.
- (7) Doprinosi sustava obveze energetske učinkovitosti iz članka 41. ovoga Zakona i alternativnih mjera politike iz članka 44. ovoga Zakona ostvarenju nacionalnog cilja iz stavka 1. ovoga članka utvrđuju se u NECP-u iz članka 11. ovoga Zakona na temelju procjene očekivanih ušteda energije iz svake od tih mjera utvrđenih na način propisan pravilnikom iz članka 45. ovoga Zakona.
- (8) Uštede energije koje su ostvarene u sklopu mjera politike uspostavljenih do 31. prosinca 2020., ali su rezultat aktivnosti koje su u sklopu tih mjera politike provedene nakon 31. prosinca 2020., ubrajaju se u ostvarenje nacionalnog cilja kumulativnih ušteda energije u krajnjoj potrošnji za razdoblje od 1. siječnja 2021. do 31. prosinca 2030. iz stavka 2. ovoga članka.
- (9) Ako se na kraju razdoblja iz stavka 2. ovoga članka ne postigne nacionalni cilj kumulativnih ušteda energije u krajnjoj potrošnji utvrđen prema stavku 3. i stavku 5. ovoga članka, neostvareni dio nacionalnog cilja mora se ostvariti do kraja sljedećeg desetogodišnjeg razdoblja.
- (10) Ako se na kraju razdoblja iz stavka 2. ovoga članka premaši nacionalni cilj kumulativnih ušteda energije u krajnjoj potrošnji utvrđen prema stavku 3. i stavku 5. ovoga članka, višak ostvarenih kumulativnih ušteda energije prenosi se u sljedeće desetogodišnje razdoblje, i to u iznosu ne većem od 10 % ostvarenog viška te se za taj iznos umanjuje nacionalni cilj iz stavka 5. ovoga članka.
- (11) Uštede energije ostvarene u jednom razdoblju kumuliranja iz stavka 2. ovoga članka ne mogu se prenositi u drugo razdoblje kumuliranja.

Ostvarenje cilja kumulativnih ušteda energije kod građana u riziku od energetskega siromaštva

Članak 40.

- (1) Dio cilja kumulativnih ušteda energije u krajnjoj potrošnji iz članka 39. ovoga Zakona ostvaruje se kod građana u riziku od energetskega siromaštva.

(2) Udio cilja kumulativnih ušteda energije u krajnjoj potrošnji iz članka 39. ovoga Zakona, koji treba ostvariti kod građana u riziku od energetske siromaštva, utvrđuje se u NECP-u iz članka 11. ovoga Zakona i odgovara udjelu energetske siromašnih kućanstava u ukupnom broju kućanstava koji je utvrđen u tom planu.

(3) Udio energetske siromašnih kućanstava u ukupnom broju kućanstava iz stavka 2. ovoga članka utvrđuje se uzimajući u obzir sljedeće statističke pokazatelje:

- a) nemogućnost održavanja odgovarajuće temperature u kućanstvu
- b) nepodmireni računi za komunalne usluge
- c) ukupan broj stanovnika koji živi u stambenom objektu s krovom koji propušta, vlažnim zidovima, podovima ili temeljima ili trulim prozorskim okvirima ili podom i
- d) stopa rizika od siromaštva uz graničnu točku 60 % medijana ekvivalentnog dohotka nakon socijalnih transfera.

(4) Statistički pokazatelji iz stavka 3. ovoga članka preuzimaju se iz statističkih istraživanja o dohotku i životnim uvjetima te o europskom panelu kućanstava koje provodi Eurostat.

(5) U NECP-u iz članka 11. ovoga Zakona opisuju se način utvrđivanja udjela energetske siromašnih kućanstava u ukupnom broju kućanstava.

(6) Mjere politike za ublažavanje energetske siromaštva i ostvarenje ušteda energije kod građana u riziku od energetske siromaštva definiraju se u NECP-u iz članka 11. ovoga Zakona, u programu suzbijanja energetske siromaštva iz članka 15. ovoga Zakona i u nacionalnom planu obnove zgrada, koji se donosi u skladu sa zakonom kojim se regulira energetska učinkovitost u zgradarstvu.

(7) Ostvarenje udjela iz stavka 2. ovoga članka prati se na način propisan pravilnikom iz članka 45. ovoga Zakona te se o tome izvještava u godišnjem izvješću o napretku postignutom u ostvarenju nacionalnih ciljeva energetske učinkovitosti iz članka 13. ovoga Zakona.

Sustav obveza energetske učinkovitosti

Članak 41.

(1) Sustav obveza energetske učinkovitosti uspostavlja se radi ostvarivanja dijela obveznih kumulativnih ušteda energije iz članka 39. ovoga Zakona.

(2) Stranke obveznice sustava obveza energetske učinkovitosti iz stavka 1. ovoga članka su svi obveznici stavljanja na tržište biogoriva odnosno obnovljive energije u prijevozu sukladno zakonu kojim se uređuje područje biogoriva te opskrbljivači energije i povezane osobe iz stavka 3. ovoga članka, koji su u prethodnoj godini kupce energije odnosno krajnje kupce te distribucijske stanice koje energiju prodaju krajnjim kupcima opskrbili s ukupno više od:

- 50 GWh energije
- 35 GWh energije i
- 20 GWh energije.

(3) Povezane osobe smatraju se strankom obveznicom iz stavka 2. ovoga članka ako kao cjelina ispunjavaju kriterije za nastup obveze uštede energije, u razdoblju za koje se obveza određuje, bez obzira na količinu godišnje prodaje energije koju

je svaka pojedina članica povezanih osoba pojedinačno isporučila u promatranoj godini kupcima energije odnosno krajnjim kupcima.

(4) Stranke obveznice dužne su Ministarstvu jednom godišnje, do 31. ožujka tekuće godine, dostaviti izvješće o ostvarenim uštedama energije u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca prošle godine prema obliku, sadržaju i načinu dostave izvješća koji se propisuje pravilnikom iz članka 45. ovoga Zakona.

(5) Povezane osobe iz stavka 3. ovoga članka mogu odrediti nositelja koji će u ime povezanih osoba, koje su donijele takvu odluku, dostavljati podatke o prodanim količinama energije kupcima odnosno krajnjim kupcima i koji će za povezane osobe predati jedinstveno izvješće o ostvarenim uštedama energije.

(6) Nositelj iz stavka 5. ovoga članka dužan je u jedinstvenom izvješću o ostvarenim uštedama priložiti odluke povezanih osoba iz kojih je vidljivo davanje suglasnosti za podnošenje jedinstvenog izvješća o ostvarenim uštedama.

(7) U izvješću iz stavka 4. ovoga članka i jedinstvenom izvješću iz stavka 5. ovoga članka prikazuju se nove godišnje i kumulativne uštede energije koje su ostvarile isključivo stranke obveznice, a ne sve povezane osobe, s naznakom načina na koji su ostvarile te uštede, u skladu sa stavkom 8. ovoga članka.

(8) Stranke obveznice mogu svoju obvezu uštede energije ostvariti na jedan od sljedećih načina:

- ulaganjem u mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti u sektorima krajnje potrošnje, i to tako da se takva ulaganja ostvare kroz mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti određene pravilnikom iz članka 45. ovoga Zakona, ne isključujući pri tome i sva druga ulaganja u mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti u sektorima krajnje potrošnje energije za koje stranka obveznica dokaže ostvarenje novih ušteda energije na način koji je u skladu s pravilnikom iz članka 45. ovoga Zakona i/ili
- kupnjom odnosno prijenosom ušteda energije koje su ostvarile treće osobe na način određen pravilnikom o sustavu za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije iz članka 45. ovoga Zakona i/ili
- uplatom u Fond naknade za energetske učinkovitost propisanu člankom 43. ovoga Zakona i/ili
- sudjelovanjem na organiziranom tržištu ušteda energije, u skladu sa stavkom 27. ovoga članka.

(9) Uštede iz mjera koje su rezultat nove primjene tehnologija za izravno izgaranje fosilnih goriva smatraju se neprihvatljivima, osim ako su provedena u poduzećima čija krajnja potrošnja energije prelazi 2,78 GWh, uz zadovoljavanje uvjeta propisanih pravilnikom iz članka 31. stavka 7. ovoga Zakona i predloženjem dokaza da:

- se provedbom mjera ne povećava potrošnja energije poduzeća ili kapacitet postrojenja u poduzeću
- se koristi tehnologija izravnog izgaranja fosilnih goriva u skladu s najnovijim odgovarajućim zakonodavstvom Europske unije o vrijednostima emisija stakleničkih plinova te da se osigurava buduća kompatibilnost s klimatski neutralnim alternativnim gorivima i tehnologijama

- je razdoblje povrata investicije, izračunato metodom jednostavnog razdoblja povrata, pet godina ili manje
- ako je razdoblje povrata investicije, izračunato metodom jednostavnog razdoblja povrata, veće od pet godina, provedena mjera poboljšanja energetske učinkovitosti ima životni vijek deset godina ili više, čime ostvaruje značajne kumulativne uštede energije i
- nijedno alternativno, održivo rješenje za nefosilno gorivo nije tehnički izvedivo.

(10) Uštede energije ostvarene kupnjom odnosno prijenosom ušteda energije koje su ostvarile treće strane dokazuju se i verificiraju unosom u sustav iz članka 45. ovoga Zakona te postupkom određenim pravilnikom iz članka 45. ovoga Zakona.

(11) Stranke obveznice dužne su obvezu ušteda energije ostvariti:

- ulaganjem i poticanjem energetske učinkovitosti koja dovode do većeg učinka nego što bi to imala mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti učinjena na razini koju nalažu propisi i tehnički standardi
- ulaganjem i poticanjem mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti ili aktivnosti koje, u trenutku kada se ulaganje ugovara ili započinje izvoditi, nisu već obuhvaćene alternativnim mjerama, a radi izbjegavanja dvostrukog obračuna ušteda.

(12) Da bi se smatralo da je ulaganje i poticanje energetske učinkovitosti dovelo do većeg učinka nego što bi to imala mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti učinjena u razini koju nalažu propisi i tehnički standardi, potrebno je da:

- stranka obveznica ili njezina povezana osoba nije ostvarila kakvu komercijalnu prednost toga ulaganja mimo ispunjenja obveze ili
- krajnji kupac nema pristup financiranju kakvo je ostvarila stranka obveznica ili njezina povezana osoba
- krajnji kupac nema znanja i/ili podatke za ostvarenje takve uštede energije bez utjecaja stranke obveznice ili njezine povezane osobe.

(13) Unosom podataka u sustav za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije stranka obveznica sustava obveza energetske učinkovitosti ili nositelj objedinjenog izvješća o ostvarenim uštedama odgovara za davanje istinitog iskaza o ispunjenju barem jednog od uvjeta iz stavka 12. ovoga članka.

(14) U ostvarenju obveze energetske učinkovitosti stranke obveznice potiče se povećavati energetskejsku učinkovitost prioritarno u kućanstvima koja su u riziku od energetskejskog siromaštva, i to na sljedeći način:

- izračunate uštede koje su rezultat mjera za poboljšanja energetske učinkovitosti provedenih u kućanstvima na područjima s razvojnim posebnostima sukladno odredbama zakona kojim se uređuje regionalni razvoj uvećavaju se za 10 %
- izračunate uštede koje su rezultat mjera za poboljšanja energetske učinkovitosti provedenih u kućanstvima korisnika naknade za ugroženog kupca uvećavaju se za 20 %

- izračunate uštede koje su rezultat mjera za poboljšanja energetske učinkovitosti provedenih u kućanstvima korisnika naknade za ugroženog kupca energenta na područjima s razvojnim posebnostima uvećavaju se za 30 %.

(15) Stranka obveznica postavlja svoj zahtjev za ostvarenje ušteda energije iz stavka 14. ovoga članka i zasebno prikazuje te uštede u izvješću o ostvarenim uštedama energije.

(16) Sve uštede energije neostvarene zbog uvećanja ušteda energije sukladno stavku 14. ovoga članka nadoknadit će se posredstvom Fonda korištenjem sredstava uplaćenih na ime neostvarene uštede u alternativne mjere, kao i korištenjem financijskih sredstava sukladno propisu kojim se uređuje područje klimatskih promjena i zaštite ozonskog sloja.

(17) Unosom podataka u sustav za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije i prikazom u izvješću o ostvarenim uštedama energije stranka obveznica odgovara za davanje istinitog iskaza o ispunjenju uvjeta za uvećanja ušteda energije iz stavka 15. ovoga članka.

(18) Izračun i obračunavanje ostvarenih ušteda energije stranke obveznice dužne su provesti na način utvrđen pravilnikom iz članka 45. ovoga Zakona.

(19) Nove godišnje uštede energije ostvarene u određenoj godini stranke obveznice mogu prikazati kao da su ostvarene u bilo kojoj od četiri prošle ili tri sljedeće godine unutar istog razdoblja kumuliranja, a kumulativne uštede ostvarene u razdoblju kumuliranja vrijede u bilo kojoj godini tog razdoblja.

(20) Iznimno od stavka 19. ovoga članka, nove godišnje i kumulativne uštede energije ostvarene mjerama energetske učinkovitosti koje su provele treće strane u bilo kojoj godini razdoblja kumuliranja, stranke obveznice mogu kupiti i prijaviti za zadovoljavanje svojih obveza novih godišnjih i kumulativnih ušteda u bilo kojoj godini razdoblja kumuliranja u kojem su uštede nastale.

(21) Stranke obveznice dužne su unijeti sve podatke o provedenim mjerama za poboljšanje energetske učinkovitosti u sustav za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije iz članka 45. ovoga Zakona najkasnije do 31. ožujka tekuće godine za prošlu godinu te su odgovorne za davanje istinitih iskaza o provedenim mjerama poboljšanja energetske učinkovitosti i zadovoljavanju uvjeta iz stavaka 11., 12. i 14. ovoga članka.

(22) Strankama obveznicama Ministarstvo, po službenoj dužnosti, rješenjem do 30. rujna tekuće godine utvrđuje ostvarene nove godišnje uštede energije u krajnjoj potrošnji energije izražene u kWh za prošlu godinu.

(23) U rješenju iz stavka 22. ovoga članka utvrđuju se i kumulativne uštede energije ostvarene od početka razdoblja kumuliranja do kraja godine za koju se rješenje izdaje te preostalu obvezu kumulativnih ušteda do kraja razdoblja kumuliranja.

(24) U izradi rješenja iz stavka 22. ovoga članka Ministarstvo koristi podatke iz sustava za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije iz članka 45. ovoga Zakona.

(25) Stranke obveznice iz stavka 2. ovoga članka pri ispunjavanju svoje obveze energetske učinkovitosti ne smiju stvarati prepreke svojim kupcima vezano uz prelazak k drugom opskrbljivaču energije.

(26) Stranke obveznice ne mogu ostvariti obvezu uštede energije uštedama energije koje su nastale u prethodnom razdoblju kumuliranja.

(27) Za potrebe organiziranja tržišta ušteda energije uvodi se sustav bijelih certifikata kojim se uštede energije ostvarene mjerama energetske učinkovitosti iskazuju prenosivim i utrživim elektroničkim dokumentom.

(28) Za operatora tržišta u Republici Hrvatskoj određuje se HRVATSKI OPERATOR TRŽIŠTA ENERGIJE d. o. o., Zagreb.

(29) Operator tržišta iz stavka 28. ovoga članka uspostavlja i organizira tržište ušteda energije iz stavka 8. podstavka 4. ovoga članka.

(30) Način organiziranja i djelovanja tržišta ušteda energije, kriteriji za sudjelovanje, prava i obveze tijela nadležnog za uspostavu i vođenje tržišta ušteda energije i sudionika na tržištu ušteda energije, način uređenja međusobnih odnosa, uspostava i vođenje registra bijelih certifikata, uvjeti i postupak vođenja trgovačke platforme za trgovanje uštedama energije, sredstva osiguranja ispunjenja obveza koja proizlaze iz sudjelovanja na tržištu ušteda energije, te druga pitanja vezana za uspostavu i organiziranje tržišta ušteda energije, uređuju se pravilnikom koji donosi operator tržišta uz prethodnu suglasnost Ministarstva.

(31) Trgovačku platformu za trgovanje uštedama energije vodi operator tržišta, a iznimno u ime operatora tržišta trgovačku platformu za trgovanje uštedama energije može voditi HRVATSKA BURZA ELEKTRIČNE ENERGIJE d. o. o. te u tom slučaju djeluju kao ugovorna strana između prodavatelja i kupaca bijelih certifikata, preuzimajući rizike kupnje i prodaje bijelih certifikata u okviru kupoprodajnih transakcija zaključenih na trgovačkoj platformi za trgovanje uštedama energije.

(32) Naknade za sudjelovanje u registru bijelih certifikata i sudjelovanje na trgovačkoj platformi za trgovanje uštedama energije namjenski su prihod operatora tržišta, a određuje ih Agencija na prijedlog operatora tržišta, na temelju opravdanih troškova vezanih uz organizirano tržište ušteda energije.

(33) Za potrebe obavljanja poslova organiziranja tržišta ušteda energije u skladu sa stavkom 31. ovoga članka operator tržišta i/ili burza organizirana za trgovanje električnom energijom dužni su uspostaviti poseban poslovni račun te novčana sredstva na tom računu ne ulaze u likvidacijsku ili stečajnu masu operatora tržišta i/ili burze niti mogu biti predmetom ovrhe, predstečaja, stečaja, likvidacije ili prijeboja.

(34) Odredbe propisa kojim se uređuje poslovanje burze organizirane za trgovanje električnom energijom na odgovarajući će se način primjenjivati i na upravljanje trgovačkom platformom za trgovanje uštedama energije i trgovanje uštedama energije na toj platformi, uključujući odredbe koje se odnose na posebne poslovne račune koje u sklopu svojeg poslovanja otvara burza, odredbe o pravnom statusu sredstava na posebnim poslovnim računima u slučaju zahtjeva trećih osoba, ovrhe, predstečaja, stečaja, likvidacije te prijeboja.

(35) Protiv rješenja iz stavka 22. ovoga članka žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

*Utvrđivanje obveze godišnje i kumulativne uštede***Članak 42.**

(1) Strankama obveznicama Ministarstvo, po službenoj dužnosti, rješenjem do 30. rujna tekuće godine određuje obvezu ostvarivanja novih godišnjih ušteda energije u krajnjoj potrošnji energije izraženu u kWh za sljedeću godinu.

(2) Početna osnovica za izračun godišnje obveze uštede energije za sljedeću godinu je podatak o energiji koju je stranka obveznica isporučila kupcima energije odnosno krajnjim kupcima u prošloj godini, pri čemu se u isporučenu energiju ne ubraja energija isporučena za neenergetske potrebe.

(3) Hrvatska energetska regulatorna agencija (u daljnjem tekstu: Agencija) dužna je Ministarstvu do 31. ožujka tekuće godine dostaviti podatke o energiji isporučenoj krajnjim kupcima u prošloj godini za sve opskrbljivače električnom energijom, prirodnim plinom i toplinskom energijom radi utvrđivanja godišnje obveze ušteda energije.

(4) Ministarstvo, na temelju podataka o energiji isporučenoj krajnjim kupcima u prošloj godini, za sve opskrbljivače energijom koji su trgovci na malo naftnim derivatima i/ili trgovci na malo ukapljenim naftnim plinom na temelju zakona kojim se uređuje tržište nafte i naftnih derivata te za sve obveznike stavljanja na tržište biogoriva odnosno obnovljive energije u prijevozu sukladno zakonu kojim se uređuje područje biogoriva, pri čemu se u obzir uzimaju isporuke motornih benzina, dizelskoga goriva, loživih ulja i ukapljenog naftnog plina utvrđuje obvezu ostvarivanja novih godišnjih ušteda energije u krajnjoj potrošnji energije izraženu u kWh za sljedeću godinu.

(5) Za utvrđivanje početne osnovice iz stavka 2. ovoga članka Ministarstvo koristi podatke iz stavka 3. i iz stavka 4. ovoga članka, a stranka obveznica dužna je dostaviti u sklopu izvješća iz članka 41. stavka 4. ovoga Zakona Ministarstvu do 31. ožujka tekuće godine za prošlu godinu podatke ako želi ostvariti umanjena iz stavka 6. ovoga članka.

(6) Ministarstvo u rješenju iz stavka 1. ovoga članka izračunava konačnu osnovicu za izračun obveze uštede energije, i to tako da početnu osnovicu iz stavka 2. ovoga članka umanjuje za:

- energiju koju je opskrbljivač energije isporučio kupcu koji je proizvođač, distributer ili opskrbljivač toplinske energije
- energiju koju je opskrbljivač energije isporučio industriji koja je obveznik na temelju uredbe kojom se propisuje način trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova
- energiju koju je opskrbljivač energije isporučio industriji, a čija isporučena energija na temelju uredbe ulazi u osnovicu opskrbljivača unutar sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova prema Direktivi 2023/959 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 10. svibnja 2023. o izmjeni Direktive 2003/87/EZ o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Unije i Odluke (EU) 2015/1814 o uspostavi i funkcioniranju rezerve za stabilnost tržišta za sustav trgovanja emisijama stakleničkih plinova Unije

- energiju iz biogoriva koju su stranke obveznice koje stavljaju na tržište dizelsko gorivo ili motorni benzin za pogon motornih vozila imale obvezu staviti sukladno posebnom propisu kojim se uređuje korištenje biogoriva za prijevoz
- energiju koja je preuzeta iz mreže za punjenje tehnoloških različitih spremnika energije, a koja uključuje energiju za crpni rad, punjenje baterijskih spremnika električnom energijom, punjenje akumulatora topline i električnu energiju za rad visokonaponskih elektro-bojlara
- potrošenu električnu energiju kod pružatelja pomoćne usluge koja je aktivirana na zahtjev operatora mreže te omogućava pružanje regulacijskih usluga
- energiju korištenu za punjenje električnih vozila
- 20 % ako stranka obveznica iz vlastitih sredstava uplaćuje naknadu za ugroženog kupca sukladno propisima kojima se uređuju kriteriji za stjecanje statusa ugroženog kupca energije iz umreženih sustava te pravo i iznos naknade za ugroženog kupca energenata.

(7) Umanjenja na temelju stavka 6. ovoga članka obračunavaju se na početnu osnovicu za sve povezane osobe stranke obveznice i ne mogu prijeći 25 % godišnje prodaje energije krajnjim kupcima ili isporuke energije do distribucijskih stanica koje prodaju energiju krajnjim kupcima stranke obveznice.

(8) Ministarstvo rješenjem iz stavka 1. ovoga članka stranki obveznici određuje obvezu u visini od 0,8 % konačne osnovice izračunate na način određen stavcima 6. i 7. ovoga članka za razdoblje od 1. siječnja 2021. do 31. prosinca 2030.

(9) Visina obveze godišnjih ušteda energije za svako sljedeće desetogodišnje razdoblje utvrđuje se u NECP-u iz članka 11. ovoga Zakona i izražava se kao postotak konačne osnovice.

(10) U rješenju iz stavka 1. ovoga članka za prvu godinu svakog razdoblja kumuliranja iz članka 39. stavka 2. ovoga Zakona utvrđuje se iznos kumulativnih ušteda energije koje je stranka obveznica dužna postići u cijelom razdoblju kumuliranja.

(11) Osnovica za utvrđivanje obveze iz stavka 10. ovoga članka je doprinos sustava obveze energetske učinkovitosti iz članka 39. stavka 7. ovoga Zakona ostvarenju nacionalnog cilja kumulativnih ušteda iz članka 39. stavka 1. ovoga Zakona, a koji je utvrđen u NECP-u iz članka 11. ovoga Zakona.

(12) Obvezni iznos kumulativnih ušteda energije iz stavka 10. ovoga članka izračunava se kao dio osnovice iz stavka 11. ovoga članka koji odgovara udjelu stranke obveznice u ukupno isporučenoj energiji krajnjim kupcima svih stranaka obveznica u prethodnoj godini od godine početka razdoblja kumuliranja.

(13) Ministarstvo rješenjem iz stavka 1. ovoga članka određuje obveze uštede energije za svaku od osoba koje čine povezane osobe, bez utjecaja godišnje prodaje energije krajnjim kupcima u prethodnoj godini bilo koje od njezinih povezanih osoba.

(14) Ako stranka obveznica ne ostvaruje svoje obveze na godišnjoj razini u skladu sa stavkom 1. ovoga članka, dužna je platiti naknadu za neostvareni iznos ušteda prema članku 43. stavku 10. ovoga Zakona.

(15) Ako je stranka obveznica ostvarila najmanje 30 % svoje obveze, na godišnjoj razini, nije dužna platiti naknadu iz stavka 14. ovoga članka, ali se neostvareni dio obveze prenosi na sljedeću godinu tekućeg kumulativnog razdoblja.

(16) Ako je stranka obveznica u prethodnim godinama kumulativnog razdoblja ostvarila uštede koje su veće od obveza uštede energije u prethodnim godinama kumulativnog razdoblja, Ministarstvo može stranki obveznici umanjiti obvezu za sljedeću godinu tekućeg kumulativnog razdoblja za tako ostvaren višak ušteda, isključivo na zahtjev stranke obveznice koji se iskazuje u sklopu izvješća iz članka 41. stavka 4. ovoga Zakona te uzimajući u obzir kumulativne uštede koje se pripisuju godišnjim uštedama.

(17) Ako stranka obveznica na kraju razdoblja kumuliranja ne ostvari propisani iznos kumulativnih ušteda energije iz stavka 10. ovoga članka, dužna je platiti naknadu za neostvareni iznos ušteda na način propisan člankom 43. stavkom 10. ovoga Zakona.

(18) Ministarstvo će, po službenoj dužnosti, rješenjem stranki obveznici odrediti iznos koji je stranka obveznica, na ime neostvarene uštede odnosno naknade iz stavaka 14. i 17. ovoga članka, dužna jednokratno uplatiti Fondu, s rokom uplate od 30 dana od dana primitka rješenja.

(19) Protiv rješenja iz stavaka 1. i 18. ovoga članka žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

(20) Stranka obveznica izlazi iz sustava obveza u sljedećoj godini ako je u prošloj godini kupce energije odnosno krajnje kupce te distribucijske stanice koje energiju prodaju krajnjim kupcima opskrblila s količinom energije jednakom ili manjom od praga iz članka 41. stavka 2. ovoga Zakona.

(21) O ispunjavanju uvjeta iz stavka 20. ovoga članka Ministarstvo u tekućoj godini obavještava stranku obveznicu rješenjem iz stavka 1. ovoga članka.

(22) U slučaju ispunjenja uvjeta iz stavka 20. ovoga članka Ministarstvo u rješenju iz stavka 1. ovoga članka obavještava stranku obveznicu o ukupno ostvarenim kumulativnim uštedama energije te ispunjenju proporcionalnog dijela obveznog iznosa kumulativnih ušteda energije iz stavka 10. ovoga članka.

(23) Proporcionalni dio obveznog iznosa kumulativnih ušteda energije iz stavka 22. ovoga članka određuje se na temelju broja godina koje je stranka obveznica provela u sustavu obveza u tekućem desetogodišnjem razdoblju kumuliranja.

(24) Ako stranka obveznica iz stavka 20. ovoga članka ne ostvari proporcionalni dio obveznog iznosa kumulativnih ušteda energije iz stavka 22. ovoga članka, dužna je platiti naknadu za neostvareni iznos ušteda na način određen člankom 43. stavkom 10. ovoga Zakona.

(25) Strankama obveznicama koje u sustav obveza energetske učinkovitosti ulaze u drugoj ili bilo kojoj sljedećoj godini desetogodišnjeg razdoblja kumuliranja, obvezni iznos kumulativnih ušteda energije određuje se razmjerno za razdoblje od ulaska u sustav obveze do kraja razdoblja kumuliranja.

(26) Ako stranka obveznica nakon što je izašla iz sustava obveza energetske učinkovitosti u skladu sa stavkom 20. ovoga članka u istom razdoblju kumuliranja ponovo uđe u sustav obveza energetske učinkovitosti, dužna je ostvariti proporcij

onalni dio obveznog iznosa kumulativnih ušteda energije utvrđenom u prvom rješenju, a koji se utvrđuje u skladu sa stavkom 23. ovoga članka.

(27) Nakon isteka prvih pet godina razdoblja kumuliranja Ministarstvo strankama obveznicama koje su u sustavu revidira obvezni iznos kumulativnih ušteda energije, i to na temelju prosječne isporučene energije krajnjim kupcima u prve tri godine razdoblja kumuliranja, pri čemu revidirani iznos kumulativnih ušteda energije ne može biti veći od iznosa utvrđenog prema stavku 10. ovoga članka.

(28) Stranke obveznice imaju pravo podnijeti zahtjev za revizijom obveznog iznosa kumulativnih ušteda energije jednom u razdoblju kumuliranja između treće i osme godine razdoblja kumuliranja, zbog značajno izmijenjenih uvjeta na energetske tržištu koji utječu na njihovu mogućnost ispunjenja obveze, pri čemu se novi izračun mora temeljiti na prosjeku isporuke energije krajnjim kucima u tri uzastopne godine tekućeg razdoblja kumuliranja.

(29) Način utvrđivanja obveznog iznosa kumulativnih ušteda iz stavka 10., stavka 25. i stavka 26. ovoga članka te način revizije tog iznosa iz stavka 27. i stavka 28. ovoga članka utvrđuje se u pravilniku iz članka 45. ovoga Zakona.

(30) Rješenje iz stavka 18. ovoga članka Ministarstvo će dostaviti i Fondu prilikom dostave stranki obveznici radi vođenja evidencije Fonda.

*Ispunjenje obveze uplatom naknade za energetske učinkovitost u Fond za zaštitu
okoliša i energetske učinkovitost*

Članak 43.

(1) Dio ili cjelokupnu godišnju obvezu uštede energije iz članka 42. stavka 1. ovoga Zakona stranka obveznica može ostvariti uplatom naknade za energetske učinkovitost u Fond, u skladu s člankom 41. stavkom 8. ovoga Zakona.

(2) O namjeri ispunjenja obveze uštede energije u sljedećoj godini na način utvrđen stavkom 1. ovoga članka i visini ušteda koje se namjeravaju tako ispuniti stranka obveznica pisanim putem obavještava Ministarstvo do 31. prosinca tekuće godine.

(3) Ministarstvo će, po službenoj dužnosti, rješenjem stranki obveznici odrediti iznos sukladno stavku 2. ovoga članka koji je stranka obveznica na ime obvezne uštede dužna uplatiti Fondu s rokom uplate od 30 dana od dana dostave rješenja.

(4) Protiv rješenja iz stavka 3. ovoga članka žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

(5) Iznos iz stavka 3. ovoga članka određuje se tako da se prijavljeni dio obvezne uštede u kWh pomnoži jediničnom naknadom, izraženom u euro/kWh.

(6) Jedinična naknada iz stavka 5. ovoga članka određuje se na temelju ulaganja Fonda i kumulativnih ušteda energije iz projekata koje je sufinancirao Fond u sektoru kućanstava.

(7) Jedinična naknada iz stavka 5. ovoga članka korigira se svake godine, u odnosu na utvrđenu korigiranu jediničnu naknadu iz prošle godine, primjenom odnosno množenjem Indeksom potrošačkih cijena koji objavljuje Državni zavod za statistiku za prošlu kalendarsku godinu.

(8) Jedinična naknada iz stavka 5. ovoga članka korigirana u skladu sa stavkom 7. ovoga članka bit će objavljena na mrežnim stranicama Ministarstva i na internet-skoj platformi o energetskejskoj učinkovitosti iz članka 47. ovoga Zakona u roku od sedam dana od dana službene objave Državnog zavoda za statistiku.

(9) Fond je dužan sva sredstva prikupljena sukladno stavku 1. ovoga članka evidentirati na posebnom analitičkom knjigovodstvenom računu i ulagati u mjere poboljšanja energetske učinkovitosti u kućanstvima, uključujući mjere suzbijanja energetskejskog siromaštva u skladu s člankom 49. ovoga Zakona te ostvariti uštede energije barem jednake onima koje je trebala ostvariti stranka obveznica i o učincima izvijestiti Ministarstvo najkasnije do 31. ožujka tekuće godine za prošlu godinu.

(10) Jedinična naknada za neostvareni iznos ušteda energije iz članka 42. stavka 14. i stavka 17. ovoga Zakona utvrđuje se kao peterostruka vrijednost jedinične naknade iz stavka 13. ovoga članka.

(11) Uplatom naknade iz stavka 1. ovoga članka Ministarstvo stranki obveznici priznaje ostvarenje kumulativnih ušteda energije koje odgovaraju provedbi mjere poboljšanja energetske učinkovitosti sa životnim vijekom od 25 godina.

(12) Rješenje iz stavka 3. ovoga članka Ministarstvo će dostaviti i Fondu prilikom dostave stranki obveznici radi vođenja evidencije Fonda.

(13) Vrijednost jedinične naknade iz stavka 5. ovoga članka za prvu kalendarsku godinu primjene ovoga Zakona iznosi 0,0413 euro/kWh.

Alternativne mjere politike

Članak 44.

(1) Alternativnim mjerama politike ostvaruje se dio cilja kumulativnih ušteda energije u krajnjoj potrošnji iz članka 39. ovoga Zakona.

(2) Alternativne mjere politike iz stavka 1. ovoga članka moraju ostvarivati uštede energije kod krajnjih kupaca energije, a utvrđuju se i detaljno opisuju u NECP-u iz članka 9. ovoga Zakona.

(3) Dodatne alternativne mjere politike mogu se utvrditi i u nacionalnom akcijskom planu energetske učinkovitosti iz članka 10. ovoga Zakona.

(4) Mjere definirane u članku 49. ovoga Zakona smatraju se alternativnim mjerama politike za postizanje cilja iz članka 40. ovoga Zakona.

(5) Mjere temeljene na nacionalnom planu obnove zgrada iz članka 15. i članka 49. stavka 2. ovoga Zakona, koji se donosi na temelju propisa kojim se uređuje energetska učinkovitost u zgradarstvu, smatraju se alternativnim mjerama politike.

(6) Mjere koje provode javna tijela radi ostvarenja ciljeva iz članka 16. i članka 19. ovoga Zakona smatraju se alternativnim mjerama politike.

(7) Uštede energije ostvarene pojedinačnim aktivnostima u sklopu alternativne mjere politike pripisuju se isključivo toj alternativnoj mjeri politike.

(8) Iznimno od stavka 7. ovoga članka, uštede energije koje su rezultat aktivnosti koje se provode po modelu energetske usluge iz članka 25. ovoga Zakona, a u

sklopu alternativne mjere politike, mogu se raspodijeliti između pružatelja i korisnika energetske usluge na način utvrđen u ugovoru o energetskom učinku.

(9) Ako raspodjela ušteda energije iz stavka 7. ovoga članka nije utvrđena u ugovoru o energetskom učinku, cjelokupna ušteda pripisuje se kao učinak alternativne mjere politike.

(10) Uštede energije ostvarene alternativnim mjerama politike utvrđuju se na način propisan pravilnikom iz članka 45. ovoga Zakona.

Sustav za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije

Članak 45.

(1) Sustav za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije računalni je sustav za prikupljanje, obradu i verifikaciju informacija o provedenim mjerama za poboljšanje energetske učinkovitosti i ostvarenim uštedama energije, a vodi ga Ministarstvo.

(2) Informacije iz stavka 1. ovoga članka dužni su u sustav za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije unositi odgovorne osobe javnih tijela, pružatelji energetske usluge i davatelji subvencije, stranke obveznice, operator prijenosnog sustava, operator transportnog sustava, distributer energije i operator distribucijskog sustava te operator podatkovnog centra.

(3) Informacije iz stavka 1. ovoga članka u sustav za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije mogu unositi i druge osobe u skladu s odlukom Ministarstva odnosno i druge osobe koje za to ovlasti odgovorna osoba iz stavka 2. ovoga članka.

(4) Ministar donosi pravilnik o sustavu za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije kojim se određuje:

- sustav za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije iz stavka 1. ovoga članka
- metodologija koja obuhvaća način praćenja i izračun pokazatelja potrošnje energije na nacionalnoj i sektorskoj razini, način izračuna uštede energije koja je rezultat provedbe mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti i uštede energije koja je rezultat primjene energetske usluga
- način izračuna smanjenja emisija stakleničkih plinova koje su rezultat ostvarenih ušteda energije
- postupak verifikacije ušteda energije
- postupci obračunavanja i prijenosa ušteda energije unutar sustava obveze energetske učinkovitosti i
- način utvrđivanja jedinične naknade za ispunjenje obveze iz članka 43. ovoga Zakona.

VI. INFORMIRANJE, OSNAŽIVANJE I PODIZANJE SVIJESTI POTROŠAČA O ENERGETSKOJ UČINKOVITOSTI

Mjere za informiranje i podizanje svijesti o energetske učinkovitosti

Članak 46.

(1) Ministarstvo, ministarstvo nadležno za poslove graditeljstva, ministarstvo nadležno za poslove zaštite okoliša, Fond i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, svatko u okviru svojih nadležnosti, donose odgovarajuće mjere za informiranje, osnaživanje i podizanje svijesti krajnjih korisnika i kupaca odnosno potrošača o važnosti i koristima energetske učinkovitosti.

(2) Mjere iz stavka 1. ovoga članka definiraju se u NECP-u iz članka 11. ovoga Zakona, nacionalnom akcijskom planu energetske učinkovitosti iz članka 12. ovoga Zakona, programu suzbijanja energetske siromaštva iz članka 15. ovoga Zakona i u nacionalnom planu obnove zgrada u skladu sa zakonom kojim se uređuje energetska učinkovitost u zgradarstvu.

(3) Mjere iz stavka 1. ovoga članka mogu uključivati:

1. porezne poticaje
2. pristup financiranju, vaučerima, bespovratnim sredstvima ili subvencijama
3. javno potpomognute procjene potrošnje energije i ciljane savjetodavne usluge i potpore za potrošače u kućanstvima, a posebno za osobe u riziku od energetske siromaštva
4. ciljane savjetodavne usluge za mala i srednja poduzeća i obrte
5. pružanje informacija u obliku pristupačnom osobama s invaliditetom
6. demonstracijske projekte
7. aktivnosti na radnom mjestu
8. aktivnosti osposobljavanja
9. digitalne alate i
10. strategije za uključivanje i promociju suradnje.

(4) Mjere iz stavka 1. ovoga članka uključuju i mjere za stvaranje poticajnog okvira za sudionike na tržištu da nude ciljane informacije i savjete o energetske učinkovitosti kućanstvima, malim i srednjim poduzećima i obrtima te drugim krajnjim korisnicima i kupcima, vezano za:

- a) stvaranje jedinstvenih kontaktnih točaka ili sličnih mehanizama za pružanje tehničkih, administrativnih i financijskih savjeta i pomoći u području energetske učinkovitosti, što uključuje energetske preglede za kućanstva, energetske obnove zgrada, informacije o zamjeni starih i ne-energetskih sustava grijanja modernim i učinkovitijim uređajima te korištenje energije iz obnovljivih izvora i skladištenja energije za zgrade
- b) suradnju s privatnim sudionicima na tržištu koji pružaju usluge provedbe energetskih pregleda i procjene potrošnje energije, rješenja za financiranje i provedbu energetskih obnova
- c) obavješćivanje o troškovno učinkovitim i lako ostvarivim promjenama u uporabi energije

- d) dijeljenje informacija o mjerama energetske učinkovitosti i financijskim instrumentima i
- e) osiguravanje jedinstvenih kontaktnih točaka radi pružanja svih nužnih informacija o pravima krajnjih korisnika i kupaca, primjenjivom pravu i mehanizmima za rješavanje sporova koji su im dostupni u slučaju spora.

Internetska platforma o energetskej učinkovitosti

Članak 47.

- (1) S ciljem pružanja sveobuhvatnih informacija o energetskej učinkovitosti svim relevantnim sudionicima na tržištu Ministarstvo u suradnji s ministarstvom nadležnim za poslove graditeljstva uspostavlja internetsku platformu o energetskej učinkovitosti za pružanje informacija o dostupnim mjerama politike za poboljšanje energetske učinkovitosti, pojedinačnim aktivnostima kojima se poboljšava energetska učinkovitost, zakonskom okviru za energetske učinkovitost te raspoloživim instrumentima financiranja.
- (2) Internetska platforma iz stavka 1. ovoga članka sadrži relevantne informacije za građane, za građane u riziku od energetskog siromaštva, ranjive kupce i kućanstva s niskim prihodima, za poduzeća, za mala i srednja poduzeća i obrte, i za javna tijela.
- (3) Internetska platforma iz stavka 1. ovoga članka sadrži i poveznice na druge platforme razvijene od drugih tržišnih sudionika kojima se ostvaruje cilj iz stavka 1. ovoga članka.

Jedinstvena kontakt-točka za građane

Članak 48.

- (1) S ciljem pružanja tehničkih, administrativnih i financijskih savjeta o energetskej učinkovitosti uspostavlja se jedinstvena kontakt-točka za građane.
- (2) Jedinstvena kontakt-točka iz stavka 1. ovoga članka uspostavlja se kao digitalna internetska platforma, koja je sastavni dio platforme iz članka 47. ovoga Zakona.
- (3) Jedinstvena kontakt-točka iz stavka 1. ovoga članka:
 - a) pruža savjete, na temelju pojednostavnjenih informacija, o tehničkim i financijskim mogućnostima i rješenjima za poboljšanje energetske učinkovitosti
 - b) pruža potporu svim kućanstvima, kućanstvima u riziku od energetskog siromaštva i kućanstvima u zgradama s najlošijim svojstvima, kao i akreditiranim poduzećima i instalaterima koji pružaju usluge vezane uz obnovu zgrada, prilagođene različitim tipologijama stambenih objekata i zemljopisnom području primjene, te pruža potporu koja obuhvaća različite faze projekta obnove, među ostalim kako bi se olakšala obnova do minimalnog standarda energetske svojstava, koji je utvrđen u propisima kojima se uređuje energetska učinkovitost u zgradarstvu
 - c) pruža savjete o ponašanju u vezi s potrošnjom energije

d) pruža informacije o kvalificiranim pružateljima usluga povezanih s energetske obnovom zgrada

e) pruža informacije o izvansudskim mehanizmima za rješavanje sporova odnosno alternativnim metodama rješavanja potrošačkih sporova u vezi s pravima i obvezama predviđenima ovim Zakonom putem neovisnog tijela, kao što je pučki pravobranitelj, udruga za zaštitu potrošača ili putem nadležnog ministarstva i

f) objavljuje primjere najboljih praksi obnove zgrada.

(4) Jedinствена kontakt-točka iz stavka 1. ovoga članka posebno osigurava ciljane usluge za građane u riziku od energetske siromaštva, ranjive kupce i kućanstva s niskim prihodima.

Mjere za osnaživanje i zaštitu ranjivih kupaca i ublažavanje energetske siromaštva

Članak 49.

(1) Mjere za suzbijanje energetske siromaštva definiraju se u programu suzbijanja energetske siromaštva iz članka 15. ovoga Zakona, a uključuju mjere poboljšanja energetske učinkovitosti, energetske obnovu zgrada u kojima se nalaze kućanstva u riziku od energetske siromaštva i mjere informiranja i zaštite potrošača.

(2) Politike i mjere za obnovu zgrada iz stavka 1. ovoga članka pobliže se utvrđuju u nacionalnom planu obnove zgrada sukladno zakonu kojim se uređuje energetska učinkovitost u zgradarstvu.

(3) Program iz stavka 1. ovoga članka mora sadržavati i mjere kojima se osiguravaju priuštivost troškova života, promicanje neutralnosti troškova stanovanja ili načini da se osigura da od javnog financiranja uloženog u mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti koristi imaju i vlasnici i najmoprimci zgrada i samostalnih uporabnih cjelina zgrade, posebno kad je riječ o osobama u riziku od energetske siromaštva te mjere za sprečavanje ili popravljivanje situacija u kojima su neke skupine u većoj opasnosti od energetske siromaštva ili izloženije njegovim negativnim posljedicama, na primjer na osnovi njihova prihoda, roda, zdravstvenog stanja ili pripadnosti manjinskoj skupini i demografije.

(4) Za svaku mjeru u programu utvrđuju se tijela odgovorna za provedbu mjere, troškovi provedbe mjere te načini i izvori financiranja provedbe mjere, uključujući sredstva iz članka 43. ovoga Zakona, europska i nacionalna sredstva iz Socijalnog fonda za klimatsku politiku te financijska sredstva prikupljena prodajom emisijskih jedinica stakleničkih plinova putem dražbi sukladno propisu kojim se uređuje područje klimatskih promjena i zaštite ozonskog sloja.

(5) O provedbi programa i mjera definiranih u tom programu izvještava se na godišnjoj razini, u sklopu godišnjeg izvješća o napretku postignutom u ostvarenju nacionalnih ciljeva energetske učinkovitosti iz članka 13. ovoga Zakona.

(6) Pri definiranju politika i mjera za obnovu zgrada uz stavka 2. ovoga članka ministarstvo nadležno za poslove graditeljstva u nacionalnom planu obnove zgrada utvrđuje načine rješavanja problema suprotstavljenih interesa vlasnika i najmoprimaca, u skladu sa zakonom kojim se uređuje vlasništvo i zakonom kojim se uređuje upravljanje i održavanje zgrada.

VII. ENERGETSKA UČINKOVITOST U PROIZVODNJI, TRANSPORTU, PRIJENOSU, DISTRIBUCIJI I SKLADIŠTENJU ENERGIJE

Obveze Hrvatske energetske regulatorne agencije u pogledu energetske učinkovitosti

Članak 50.

(1) Agencija je dužna pri obavljanju poslova iz svoje nadležnosti prema propisima kojima se uređuju tržišta energije voditi računa o energetskej učinkovitosti u vezi sa svojim odlukama primjenjujući načelo »energetska učinkovitost na prvom mjestu« iz članka 7. ovoga Zakona.

(2) Agencija je dužna osigurati primjenu načela »energetska učinkovitost na prvom mjestu« iz članka 7. ovoga Zakona pri donošenju odnosno primjeni svojih metodologija za utvrđivanje tarifnih stavki i naknada prema propisima kojima se uređuju tržišta energije te tom prilikom uzeti u obzir troškovnu učinkovitost, učinkovitost sustava i sigurnost opskrbe te integraciju tržišta, uz istodobnu zaštitu klimatskih ciljeva i održivosti.

(3) Metodologije za utvrđivanje tarifnih stavki i drugih naknada te povezane odluke o visinama tarifnih stavki i iznosima naknada koje donosi Agencija trebaju ispunjavati kriterije iz ovoga članka, uzimajući u obzir mrežna pravila i smjernice razvijene na temelju Uredbe (EU) 2019/943 odnosno Uredbe (EU) 2024/1747 o izmjeni uredaba (EU) 2019/942 i (EU) 2019/943 u pogledu poboljšanja modela tržišta električne energije u Uniji i obveze zakona kojim se uređuje područje tržišta električne energije kako bi se omogućilo da se potrebna ulaganja u elektroenergetske mreže provode na način kojim se osigurava održivost mreža.

(4) Metodologije za utvrđivanje tarifnih stavki za prijenos i distribuciju električne energije koje donosi Agencija moraju biti transparentne i nediskriminirajuće te moraju biti u skladu s člankom 18. Uredbe (EU) 2019/943 odnosno Uredbe (EU) 2024/1747 o izmjeni uredaba (EU) 2019/942 i (EU) 2019/943 u pogledu poboljšanja modela tržišta električne energije u Uniji i odražavati uštede troškova u elektroenergetskim mrežama ostvarene mjerama na strani potražnje i mjerama odgovora potražnje te distribuiranom proizvodnjom energije, uključujući uštede nastale smanjenjem troškova isporuke ili ulaganjem u mrežu i optimiranjem rada mreže.

(5) Propisi kojima se uređuje korištenje elektroenergetske mreže i metodologije za utvrđivanje tarifnih stavki za prijenos i distribuciju električne energije ne smiju sprječavati opskrbljivače električne energije i agregatore da stave na raspolaganje usluge sustava za mjere odgovora potražnje, upravljanje potražnjom i distribuiranu proizvodnju električne energije na organiziranim tržištima električne energije, uključujući izvanburzovna tržišta i burze električne energije za trgovanje električnom energijom, kapacitetima, uslugama uravnoteženja i pomoćnim uslugama u svim vremenskim okvirima, uključujući terminska tržišta, tržišta za dan unaprijed i unutardnevna tržišta, a posebno:

- a) preusmjeravanje opterećenja krajnjih kupaca iz vremena vršnog opterećenja u vrijeme izvan vršnog opterećenja uzimajući u obzir raspoloživost obnovljive energije, energije iz kogeneracije i distribuirane proizvodnje energije
- b) uštedu energije na temelju odgovora potražnje distribuiranih potrošača od strane neovisnih agregatora

- c) smanjenje potražnje putem mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti koje provode pružatelji energetske usluge, uključujući ESCO-e
 - d) priključivanje i dispečiranje proizvodnih postrojenja na nižim naponskim razinama
 - e) priključivanje proizvodnih postrojenja bliže mjestu potrošnje i
 - f) skladištenje energije.
- (6) Agencija svojim metodologijama za utvrđivanje tarifnih stavki i drugih naknada koje se primjenjuju za električnu energiju može poduprijeti dinamično određivanje cijena za sljedeće mjere odgovora potražnje krajnjih kupaca:
- a) tarife s obzirom na vrijeme uporabe
 - b) određivanje cijena u vrijeme kritičnog opterećenja
 - c) određivanje cijena u realnom vremenu i
 - d) popusti u vrijeme vršnog opterećenja.
- (7) Agencija je dužna osigurati ukidanje onih poticaja u svojim metodologijama za utvrđivanje tarifnih stavki i drugih naknada te povezanih odluka o visinama tarifnih stavki i iznosima naknada koji su štetni za energetske učinkovitost proizvodnje, distribucije plina i električne energije odnosno transporta plina i prijenosa električne energije te opskrbe njima ili onih koji mogu onemogućiti sudjelovanje u odgovoru na potražnju na tržištima uravnoteženja ili prilikom nabave pomoćnih usluga.
- (8) Agencija je dužna osigurati da se operatoru prijenosnog sustava, operatoru transportnog sustava i operatorima distribucijskih sustava za električnu energiju i plin iz članka 51. ovoga Zakona pružaju poticaji za poboljšanje učinkovitosti u planiranju i radu infrastrukture za električnu energiju i plin te da metodologije za utvrđivanje tarifnih stavki i drugih naknada te povezane odluke o visinama tarifnih stavki i iznosima naknada omogućuju poboljšanje sudjelovanja potrošača u energetskej učinkovitosti sustava, uključujući odgovor potražnje, ovisno o okolnostima.
- (9) Agencija je dužna uvrstiti poseban odjeljak o napretku u poboljšanju energetske učinkovitosti s obzirom na rad infrastrukture za plin i električnu energiju u godišnjem izvješću o svojim aktivnostima i izvršavanju svojih obveza iz zakona kojim se uređuje područje regulacije energetske djelatnosti, tako da u svom izvješću daje procjenu cjelokupne učinkovitosti u radu infrastrukture za plin i električnu energiju i mjera koje su operatori prijenosnih odnosno transportnih i distribucijskih sustava proveli te, ako je primjenjivo, daje preporuke za poboljšanja energetske učinkovitosti, među ostalim troškovno učinkovite alternative kojima se smanjuju vršna opterećenja i ukupna potrošnja električne energije.

Dužnosti operatora prijenosnog sustava, operatora transportnog sustava i operatora distribucijskog sustava

Članak 51.

- (1) Operator prijenosnog sustava, operator transportnog sustava i operatori distribucijskih sustava za električnu energiju i plin u donošenju odluka o planiranju

mreža, razvoju mreža i ulaganjima dužni su primijeniti načelo »energetska učinkovitost na prvom mjestu« iz članka 7. ovoga Zakona.

(2) Agencija provjerava primjenjuju li operator prijenosnog sustava, operator transportnog sustava i operatori distribucijskih sustava za električnu energiju i plin načelo »energetska učinkovitost na prvom mjestu« iz članka 7. ovoga Zakona, u okviru odobravanja, provjeravanja i praćenja njihovih projekata i planova razvoja mreže na temelju zakona kojima se uređuje tržište električne energije i tržište plina.

(3) Agencija provjerava uzimaju li se u obzir u analizama troškova i koristi, koje koriste operator prijenosnog sustava, operator transportnog sustava i operatori distribucijskih sustava za električnu energiju i plin, alternative koje uključuju rješenja za energetska učinkovitost, fleksibilnost na strani potražnje i ulaganja u imovinu koja pridonosi ublažavanju klimatskih promjena i šire koristi tih alternativa u skladu s odredbama ovoga članka i pravilnika o primjeni načela »energetska učinkovitost na prvom mjestu« iz članka 7. stavka 4. ovoga Zakona.

(4) Operator prijenosnog sustava, operator transportnog sustava i operatori distribucijskih sustava za električnu energiju i plin prate i kvantificiraju ukupnu količinu mrežnih gubitaka i optimiziraju mreže i poboljšavaju učinkovitost mreže provodeći mjere u skladu sa stavkom 1. ovoga članka, uključujući i mjere razvoja pametnih mreža.

(5) Operator prijenosnog sustava, operator transportnog sustava i operatori distribucijskih sustava za električnu energiju i plin procjenjuju učinke mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti iz stavka 4. ovoga članka te o tim mjerama i o očekivanoj uštedi energije postignutoj smanjivanjem mrežnih gubitaka izvještavaju Agenciju.

(6) Operator prijenosnog sustava, operator transportnog sustava i operator distribucijskog sustava za električnu energiju i plin dužni su mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti iz stavka 4. ovoga članka unositi u sustav za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije iz članka 45. ovoga Zakona.

(7) Mjere iz stavka 6. ovoga članka smatraju se alternativnim mjerama politike za postizanje dijela obveznog kumulativnog cilja ušteda energije iz članka 44. ovoga Zakona.

VIII. FINANCIRANJE ENERGETSKE UČINKOVITOSTI

Obveze Fonda za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost u pogledu financiranja energetske učinkovitosti

Članak 52.

(1) Fond obavlja djelatnost u području poticanja racionalnoga gospodarenja energijom i energetske učinkovitosti utvrđene Zakonom o Fondu za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost (»Narodne novine«, br. 107/03. i 144/12.) i ovom Zakonom.

(2) S ciljem ostvarenja nacionalnog cilja i okvirnih trajektorija potrošnje primarne energije i krajnje potrošnje energije iz članka 6. ovoga Zakona, Fond je

dužan osigurati sufinanciranje provedbe mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti utvrđenih u NECP-u iz članka 11. ovoga Zakona, u nacionalnom akcijskom planu energetske učinkovitosti iz članka 12. ovoga Zakona i drugim planovima sukladno odredbama ovoga Zakona i zakona kojim se uređuje energetska učinkovitost u zgradarstvu.

(3) Fond je dužan svoj godišnji program rada i financijski plan za područje energetske učinkovitosti uskladiti s planovima i programima iz stavka 2. ovoga članka te ih dostaviti Ministarstvu i ministarstvu nadležnom za poslove graditeljstva najkasnije do 31. ožujka za tekuću godinu.

(4) Fond je dužan uspostaviti financijske mehanizme kako bi se povećalo korištenje privatnih ulaganja u energetske učinkovitost te kreditnih proizvoda u području energetske učinkovitosti.

(5) U izvršenju obveze iz stavka 4. ovoga članka Fond surađuje s kreditnim institucijama.

(6) Fond za financijske mehanizme iz stavka 4. ovoga članka može koristiti sredstva prikupljena sukladno posebnom propisu kojim se uređuje područje klimatskih promjena i zaštita ozonskog sloja, sredstva prikupljena od godišnjih emisijskih kvota u skladu s Uredbom (EU) 2023/857 te po potrebi ostale prihode.

(7) Financijski mehanizmi iz stavka 4. ovoga Zakona prioritetno su usmjereni na građane u riziku od energetske siromaštva i mala i srednja poduzeća.

(8) Za potrebe godišnjeg izvještaja o napretku u postizanju ciljeva iz članka 13. ovoga Zakona Fond je dužan najkasnije do 1. ožujka tekuće godine za prošlu godinu Ministarstvu dostaviti podatke o visini uložених sredstava Fonda u mjere energetske učinkovitosti za svaki program financiranja energetske učinkovitosti koji je Fond provodio i prosječnom faktoru poluge postignutim tim sredstvima, kao i o visini i vrsti kreditnih proizvoda koji su korišteni u kombinaciji sa sredstvima Fonda.

(9) Za sufinanciranje provedbe mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti iz stavka 2. ovoga članka Fond koristi sredstva prikupljena na osnovi članka 43. stavka 9. ovoga Zakona i financijskih mehanizama iz stavka 4. ovoga članka.

Mjere tehničke i financijske potpore za dekarbonizaciju sustava grijanja i hlađenja

Članak 53.

(1) Na temelju akcijskih planova iz članka 14. ovoga Zakona, čiji su sastavni dio politike za poboljšanje energetske učinkovitosti u sustavima centraliziranoga grijanja i hlađenja velikih gradova, Ministarstvo utvrđuje mjere tehničke i financijske potpore velikim gradovima za dekarbonizaciju sustava grijanja i hlađenja.

(2) Mjere iz stavka 1. ovoga članka definiraju se u NECP-u iz članka 11. ovoga Zakona i u nacionalnom akcijskom planu energetske učinkovitosti iz članka 12. ovoga Zakona.

(3) Sufinanciranje mjera iz stavka 1. ovoga članka osigurava Fond, što mora biti vidljivo iz godišnjeg programa rada i financijskog plana Fonda kao posebna proračunska aktivnost ili podaktivnost.

(4) Veliki gradovi koji nemaju akcijski plan iz članka 14. ovoga Zakona, čiji su sastavni dio politike za poboljšanje energetske učinkovitosti u sustavima centraliziranoga grijanja i hlađenja, nemaju pravo koristiti mjere tehničke i financijske potpore iz stavka 1. ovoga članka.

Obveze financijskih institucija

Članak 54.

(1) Kreditne institucije, uključujući Hrvatsku banku za obnovu i razvitak i Hrvatsku agenciju za malo gospodarstvo, inovacije i investicije dužne su:

- a) surađivati s Fondom ili tijelima državne uprave na uspostavljanju novih ili uporabi postojećih financijskih instrumenata za mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti kako bi se maksimalno iskoristile pogodnosti financiranja iz više izvora i kombinacije bespovratnih sredstava, financijskih instrumenata i tehničke pomoći za poboljšanje energetske učinkovitosti
- b) donijeti mjere kojima se promiču kreditni proizvodi u području energetske učinkovitosti, kao što su zelene hipoteke i zeleni krediti, osigurani i neosigurani, nuditi ih široko i na nediskriminirajući način te omogućiti vidljivost i dostupnost potrošačima
- c) ponuditi kreditne proizvode za energetske učinkovitost koji zadovoljavaju potrebe različitih tipova klijenata i tržišnih segmenata kako bi potencijalni klijenti imali pristup velikom broju mogućnosti na tržištu
- d) procjenjivati interese svojih postojećih i potencijalnih klijenata za poboljšanje energetske učinkovitosti njihove imovine i/ili za nabavu energetski učinkovite opreme te im ponuditi namjenski proizvod kreditiranja energetske učinkovitosti koji najbolje odgovara njihovim interesima
- e) osigurati nediskriminaciju zajmova za energetske učinkovitost u odnosu na druge zajmove u svom portfelju kako bi se osiguralo da potrošači mogu izabrati najprikladniji proizvod za njih, bez obzira na primjenjiva pravila o razmatranju rizika
- f) poštivati pravila o objavljivanju informacija na temelju Delegirane uredbe Komisije (EU) 2021/2178 i
- g) poštovati zahtjeve u pogledu objavljivanja okolišnih, socijalnih i upravljačkih rizika u skladu s člankom 449.a Uredbe (EU) 575/2013.

(2) Ministarstvo i Fond dužni su osigurati da se bankama i drugim kreditnim institucijama pruže informacije o:

- prilikama za sudjelovanje u financiranju mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti, među ostalim putem uspostavljanja javno-privatnih partnerstava
- načinima poticanja uspostave instrumenata kreditnog jamstva za ulaganja u energetske učinkovitost
- sustavima gospodarenja energijom iz članka 29. i energetskim pregledima iz članka 30. ovoga Zakona kao podlogama za donošenje odluka o financiranju mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti u poduzećima

– mogućnostima i alatima dostupnima iz proračuna Unije i predloženima u okviru inicijative »Pametno financiranje za pametne zgrade« i u Komunikaciji Komisije od 14. listopada 2020. naslovljenoj »Val obnove za Europu – ozelenjivanje zgrada, otvaranje radnih mjesta, poboljšanje života«.

(3) Kreditne institucije dužne su Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga, jednom godišnje, do 30. siječnja tekuće godine za prošlu godinu, dostaviti podatke o visini uložених sredstava svake kreditne institucije u mjere energetske učinkovitosti za svaki program financiranja energetske učinkovitosti koji je kreditna institucija provela te o visini i vrsti kreditnih proizvoda koje je plasirala.

(4) Za potrebe godišnjeg izvještaja o napretku u postizanju ciljeva iz članka 11. ovoga Zakona Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga dužna je Ministarstvu najkasnije do 1. ožujka tekuće godine za prošlu godinu dostaviti podatke iz stavka 3. ovoga članka.

(5) Osim obveza iz stavka 1. ovoga članka Hrvatska banka za obnovu i razvitak i Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije dužne su razmotriti uspostavu javnih jamstava za projekte poboljšanja energetske učinkovitosti za potrebe različitih tipova klijenata i tržišnih segmenata – stambenih, komercijalnih, industrijskih i javnih.

IX. ENERGETSKA UČINKOVITOST PROIZVODA POVEZANIH S ENERGIJOM

Označivanje energetske učinkovitosti proizvoda povezanih s energijom

Članak 55.

(1) Proizvodi povezani s energijom mogu biti stavljeni na tržište ili na raspolaganje na tržištu samo ako su sukladni zahtjevima Uredbe (EU) 2017/1369 i njezinih provedbenih propisa.

(2) Gospodarski subjekti u smislu Uredbe (EU) 2017/1369 i njezinih provedbenih propisa koji stavljaju na tržište ili na raspolaganje na tržištu proizvode povezane s energijom dužni su u odnosu na označivanje tih proizvoda i pružanje standardiziranih informacija o proizvodu u pogledu energetske učinkovitosti, potrošnje energije i drugih resursa proizvoda tijekom uporabe te dodatnih informacija o tim proizvodima ispuniti obveze u skladu sa zahtjevima Uredbe (EU) 2017/1369 i njezinih provedbenih propisa.

Ekodizajn proizvoda povezanih s energijom

Članak 56.

Proizvodi povezani s energijom mogu biti stavljeni na tržište samo ako su sukladni sa zahtjevima propisanim za ekodizajn proizvoda i ako je njihova sukladnost utvrđena u propisanom postupku te ako su označeni u skladu s propisom koji se odnosi na tu grupu proizvoda.

X. NADZOR

Članak 57.

Upravni nadzor nad poslovima povjerenim ovim Zakonom obavlja Ministarstvo.

Članak 58.

(1) Inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona provode elektroenergetski inspektori Državnog inspektorata, osim poslova iz članka 55. i 56. ovoga Zakona, koji su u nadležnosti tržišnih inspektora Državnog inspektorata za inspekcijske poslove u području zaštite potrošača.

(2) Ako nadležni inspektori iz stavka 1. ovoga članka pri obavljanju inspekcijskog nadzora utvrde nepravilnosti i nedostatke, ovlašteni su donijeti rješenje kojim će odrediti mjere i rok za njihovo otklanjanje.

(3) Rješenjem iz stavka 2. ovoga članka nadležni inspektori ovlašteni su:

1. distributeru energije, operatoru distribucijskog sustava i javnom isporučitelju vodnih usluga narediti da:

a) na temelju podnesenog zahtjeva javnog tijela dostavljaju izravno podatke s obračunskih mjernih mjesta u ISGE (članak 18. stavak 6.)

b) podatke dostavljaju bez naknade (članak 18. stavak 6.)

c) podatke dostave u naknadnom roku ne dužem od 15 dana (članak 18. stavak 6.)

d) nakon podnesenog zahtjeva javnog tijela podatke dostavljaju kontinuirano najmanje na mjesečnoj razini, do 15. u mjesecu za prošli mjesec (članak 18. stavak 6.) i

e) unose informacije o ostvarenim uštedama energije u sustav za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije (članak 45. stavak 2.)

2. poduzeću narediti da:

a) uvede sustav gospodarenja energijom koji je certificiralo akreditirano neovisno tijelo (članak 29.)

b) Ministarstvu dostavi dokaz iz članka 29. stavka 4. ovoga Zakona o uvedenom sustavu gospodarenja energijom iz članka 29. ovoga Zakona

c) provede energetske pregled poduzeća svake četiri godine (članak 30.) ili umjesto energetskog pregleda poduzeća provede mjere iz članka 31. stavka 7. ovoga Zakona

d) izradi akcijski plan iz članka 30. stavka 3. ovoga Zakona

e) javno objavi akcijski plan u sklopu godišnjeg izvješća o radu poduzeća (članak 30. stavak 5.)

f) podatke koji se upotrebljavaju u energetske pregledima pohrani trajno i ako nisu prikladni za povijesnu analizu i praćenje učinaka (članak 31. stavak 3.)

g) stavi na raspolaganje Ministarstvu podatke iz članka 31. stavka 3. ovoga Zakona, na način propisan pravilnikom iz članka 31. stavka 7. ovoga Zakona

h) energetske pregled poduzeća provede stručnjak koji za to ima ovlaštenje Ministarstva (članka 32.) i

i) se upišu u Registar poduzeća iz članka 35. ovoga Zakona

3. operateru podatkovnog centra narediti da:

a) u europsku bazu podatkovnih centara dostavlja podatke iz članka 38. ovoga Zakona

b) dopisom obavijesti Ministarstvo o smanjenju snage instalirane informacijske tehnologije ako je ona smanjena na manje od 500 kW (članak 38. stavak 4.)

c) provodi mjere energetske učinkovitosti i prioritet daje iskorištavanju otpadne topline, u skladu s propisima kojima se uređuje tržište toplinske energije (članak 38. stavak 5.) i

d) informacije o provedenim mjerama iz članka 38. stavka 5. unosi u sustav za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije (članak 38. stavak 6.)

4. javnom tijelu narediti da:

a) prati potrošnju energije i vode u zgradama ili dijelovima zgrada, drugim građevinama i vozilima koja koriste za vlastite potrebe koja su u njihovu vlasništvu, na korištenju i/ili upravljanju, a za koje se energija i voda plaća javnim sredstvima sukladno članku 17. stavku 1. ovoga Zakona

b) najmanje jednom mjesečno unosi podatke u ISGE o potrošnji energije i vode u zgradama, dijelovima zgrada i ostalim građevinama te najmanje jednom godišnje unosi podatke o potrošnji energije u vozilima koja koristi za vlastite potrebe u ISGE (članak 17. stavak 1. točka 1.)

c) redovito, a najmanje jednom godišnje, ažurira podatke o zgradama, dijelovima zgrada, ostalim građevinama i vozilima koja koristi za vlastite potrebe u ISGE (članak 17. stavak 1. točka 2.)

d) dostavlja APN-u podatke sukladno članku 17. stavku 2. ovoga Zakona

e) analizira periodično kroz ISGE, najmanje jednom godišnje, potrošnju energije i vode u zgradama, dijelovima zgrada, ostalim građevinama i vozilima koja koristi za vlastite potrebe sukladno članku 17. stavku 1. točki 3. i članku 17. stavku 2. ovoga Zakona

f) dostavi vjerodostojne i točne podatke u ISGE (članak 18. stavak 3.)

g) ugradi sustav daljinskog očitavanja potrošnje i poveže ga na ISGE (članak 18. stavak 4.)

h) održava sustav daljinskog očitavanja potrošnje i osigurava njegovo ispravno funkcioniranje i kontinuirani prijenos podataka u ISGE (članak 18. stavak 4.)

i) odlukom imenuje osobu odgovornu za sustavno gospodarenje energijom (članak 18. stavak 7.)

j) osoba odgovorna za sustavno gospodarenje energijom obavlja poslove iz članka 18. stavka 8. ovoga Zakona

k) ispuni obveze obnove zgrada, u skladu s ciljem iz članka 19. stavka 1. ovoga Zakona (članak 21. stavak 5.)

l) u akcijskom planu iz članka 14. ovoga Zakona javno tijelo koje je jedinica područne (regionalne) samouprave ili veliki grad planira zamjenu sve ne-energetski učinkovite javne rasvjete do 31. prosinca 2035. sukladno članku 22. stavku 2. ovoga Zakona

m) zamijenjeni svu energetski neučinkovitu javnu rasvjetu do 31. prosinca 2035. sukladno članku 22. stavku 2. ovoga Zakona

n) za provedbu projekata rekonstrukcije javne rasvjete primijeni energetske usluge sukladno članku 25. ovoga Zakona odnosno ugovaranje po energetskom učinku sukladno članku 27. ovoga Zakona (članak 22. stavak 3.)

o) poboljšava energetske učinkovitost sustava javne vodoopskrbe i odvodnje, što uključuje smanjenje gubitaka vode i smanjenje potrošnje energije potrebne za rad sustava (članak 22. stavak 4.)

p) za provedbu projekata rekonstrukcije sustava vodoopskrbe i odvodnje, javna tijela odnosno isporučitelj vodnih usluga razmotri primjenu energetske usluge sukladno članku 25. ovoga Zakona odnosno ugovaranje po energetskom učinku sukladno članku 27. ovoga Zakona (članak 22. stavak 5.) i

r) unosi informacije o ostvarenim uštedama energije u sustav za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije (članak 45. stavak 2.)

5. pružatelju energetske usluge narediti da:

a) sklopi ugovor o energetskom učinku s korisnikom energetske usluge na način određen člankom 27. ovoga Zakona i

b) unosi informacije o ostvarenim uštedama energije u sustav za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije (članak 45. stavak 2.)

6. stranki obveznici narediti da:

a) dostavi izvješće o ostvarenim uštedama energije Ministarstvu sukladno članku 41. stavku 5. ovoga Zakona, u jedinstvenom izvješću o ostvarenim uštedama priloži odluku povezanih osoba iz koje je vidljivo davanje suglasnosti za podnošenje jedinstvenog izvješća o ostvarenim uštedama (članak 41. stavak 7.)

b) unese istinite podatke u sustav za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije (članak 41. stavci 14. i 18.)

c) dostavi podatak o energiji koju je stranka obveznica isporučila kupcima energije odnosno krajnjim kupcima sukladno članku 42. stavku 2.

d) plati Fondu iznos koji je dužna uplatiti na ime neostvarene uštede energije iz prošle godine, sukladno odredbi članka 42. stavka 11. i stavka 15. te članka 43. stavka 3. ovoga Zakona i

e) unosi informacije o ostvarenim uštedama energije u sustav za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije (članak 45. stavak 2.)

7. operatoru prijenosnog sustava, operatoru transportnog sustava i operatorima distribucijskih sustava za električnu energiju i plin narediti da:

a) unose informacije o ostvarenim uštedama energije u sustav za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije (članak 45. stavak 2.)

- b) prate i kvantificiraju ukupnu količinu mrežnih gubitaka i, ako je to tehnički i financijski izvedivo, optimiziraju mreže i poboljšavaju učinkovitost mreže sukladno članku 51. stavku 6. ovoga Zakona
 - c) procjenjuju učinke mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti te o tim mjerama i o očekivanoj uštedi energije postignutoj smanjivanjem mrežnih gubitaka izvještavaju Agenciju, sukladno članku 51. stavku 7. ovoga Zakona
 - d) ispunjavaju zahtjeve iz članka 51. stavka 8. ovoga Zakona
 - e) mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti unose u sustav za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije (članak 51. stavak 10.).
- (4) O žalbi protiv rješenja iz stavka 3. ovoga članka odlučuje unutarnja ustrojstvena jedinica za drugostupanjski upravni postupak u središnjem uredu Državnog inspektorata.

Članak 59.

(1) Tržišni inspektori Državnog inspektorata za inspekcijske poslove u području zaštite potrošača na temelju ovoga Zakona imaju ovlasti:

- zahtijevati od gospodarskih subjekata sve podatke i potrebnu dokumentaciju za dokazivanje sukladnosti proizvoda s propisanim zahtjevima
- provoditi odgovarajuće preglede i ispitivanja proizvoda radi utvrđivanja njihove sukladnosti s propisanim zahtjevima čak i nakon što su stavljeni na tržište ili na raspolaganje na tržištu
- besplatno uzimati uzorke proizvoda i dati ih na ispitivanje i ocjenjivanje sukladnosti s propisanim zahtjevima
- ako nadležno inspekcijsko tijelo ne raspolaže potrebnim stručnim znanjem ili opremom za provedbu pregleda ili ispitivanja iz stavka 1. ovoga članka, provedbu pojedinih radnji u okviru inspekcijskog nadzora može povjeriti stručnoj instituciji koja nije bila uključena u ispitivanje i ocjenjivanje sukladnosti istog proizvoda prije stavljanja na tržište ili na raspolaganje na tržištu.

(2) Ako u provedbi inspekcijskog nadzora proizvoda povezanih s energijom tržišni inspektor utvrdi da proizvod nije sukladan s odredbama ovoga Zakona, zahtjevima Uredbe (EU) 2017/1369 i njezinih provedbenih propisa, ovlašten je od gospodarskog subjekta koji je proizvod stavio na tržište ili na raspolaganje na tržištu zahtijevati da poduzme odgovarajuće korektivne mjere kako bi se proizvod uskladio s odredbama ovoga Zakona, zahtjevima Uredbe (EU) 2017/1369 i njezinih provedbenih propisa, prema potrebi povukao s tržišta ili opozvao unutar određenog razdoblja razmjerno prirodi rizika.

(3) Radi ispunjenja obveze iz stavka 2. ovoga članka ovoga Zakona tržišni inspektor će zahtjev za poduzimanje korektivne mjere unijeti u zapisnik o inspekcijskom nadzoru i odrediti primjereni rok za njezino izvršenje.

(4) Ako gospodarski subjekt ne postupi na način iz stavka 3. ovoga članka, odnosno ne poduzme odgovarajuće korektivne mjere u određenom roku, tržišni inspektor donijet će rješenje kojim će gospodarskom subjektu koji je stavio na tržište ili na raspolaganje na tržištu proizvod povezan s energijom:

- zabraniti ili ograničiti stavljanje na tržište ili na raspolaganje na tržištu nesukladnih proizvoda
- narediti povlačenje nesukladnih proizvoda s tržišta ili njihov povrat od krajnjih korisnika.

(5) Prije poduzimanja mjera iz stavka 4. ovoga članka gospodarskom subjektu omogućit će se izjašnjavanje u odgovarajućem roku ne kraćem od 10 dana, osim kada to nije moguće zbog hitnosti poduzimanja mjera radi zaštite zdravlja ili sigurnosti ili drugih razloga koji se odnose na javne interese obuhvaćene odgovarajućim usklađenim zakonodavstvom Europske unije.

(6) Žalba izjavljena protiv rješenja tržišnog inspektora iz stavka 4. ovoga članka ne odgađa izvršenje rješenja.

(7) O žalbi protiv rješenja iz stavka 4. ovoga članka odlučuje unutarnja ustrojstvena jedinica za drugostupanjski upravni postupak u središnjem uredu Državnog inspektorata.

(8) Ovlasti i mjere iz stavaka 1. do 5. ovoga članka ovoga Zakona ne ograničavaju postupanja tržišnog inspektora u skladu s odredbama Uredbe (EU) 2017/1369.

XI. PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 60.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 2650,00 do 66.360,00 eura kaznit će se za prekršaj distributer energije, operator distribucijskog sustava i javni isporučitelj vodnih usluga pravna osoba ako:

- na temelju podnesenog zahtjeva javnog tijela ne dostavljaju izravno podatke s obračunskih mjernih mjesta u ISGE (članak 18. stavak 6.)
- podatke s obračunskih mjernih mjesta u ISGE dostavljaju s naknadom (članak 18. stavak 6.)
- su podatke s obračunskih mjernih mjesta dostavili u ISGE u roku dužem od trideset dana od primitka zahtjeva javnog tijela (članak 18. stavak 6.)
- podatke s obračunskih mjernih mjesta u ISGE ne dostavljaju kontinuirano, najmanje na mjesečnoj razini, do 15. u mjesecu za prethodni mjesec (članak 18. stavak 6.)
- ne unose informacije o ostvarenim uštedama energije koje su rezultat mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti koje su proveli u sustav za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije (članak 45. stavak 2.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba distributera energije i operatora distribucijskog sustava pravne osobe novčanom kaznom u iznosu od 260,00 do 1990,00 eura.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i operator distribucijskog sustava fizička osoba novčanom kaznom u iznosu od 1320,00 do 6630,00 eura.

Članak 61.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 2650,00 do 66.360,00 eura kaznit će se za prekršaj poduzeće ako:

- ne uvede sustav gospodarenja energijom koji je certificiralo akreditirano neovisno tijelo (članak 29.)
- Ministarstvu ne dostavi dokaz iz članka 29. stavka 4. ovoga Zakona o uvedenom sustavu gospodarenja energijom iz članka 29. ovoga Zakona
- ne provede energetske pregled poduzeća svake četiri godine (članak 30.)
- ne izradi akcijski plan iz članka 30. stavka 3. ovoga Zakona
- javno ne objavi akcijski plan u sklopu godišnjeg izvješća o radu poduzeća (članak 30. stavak 5.)
- podatke koji se upotrebljavaju u energetskeim pregledima ne pohrani trajno i ako nisu prikladni za povijesnu analizu i praćenje učinaka (članak 31. stavak 3.)
- ne stavi na raspolaganje Ministarstvu podatke koji se upotrebljavaju u energetskeim pregledima na način propisan pravilnikom iz članka 31. stavka 7. ovoga Zakona (članak 31. stavak 4.)
- je energetske pregled poduzeća proveo stručnjak koji za to nema ovlaštenje Ministarstva (članak 32.)
- se poduzeće ne upiše u Registar poduzeća iz članka 35. ovoga Zakona.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 260,00 do 1990,00 eura kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka i odgovorna osoba u poduzeću.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 2650,00 do 66.360,00 eura kaznit će se za prekršaj poduzeća i obrti koji nisu obveznici uvođenja sustava gospodarenja energijom sukladno članku 29. stavku 1. ovoga Zakona i provedbe energetskeg pregleda i izrade akcijskeg plana sukladno članku 30. stavku 1. ovoga Zakona, ako dobrovoljno provode energetske pregled poduzeća i/ili su dobrovoljno uveli sustav gospodarenja energijom sukladno odredbama članka 29. i 30. ovoga Zakona i pravilnika iz članka 31. stavka 7. ovoga Zakona, ako se ne upišu u Registar poduzeća iz članka 35. ovoga Zakona sukladno članku 35. stavku 4. ovoga Zakona.

Članak 62.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 2650,00 do 66.360,00 eura kaznit će se za prekršaj operator podatkovnog centra pravna osoba ako:

- u europsku bazu podatkovnih centara ne dostavlja podatke iz članka 38. ovoga Zakona
- dopisom ne obavijesti Ministarstvo o smanjenju snage instalirane informacijske tehnologije ako je ona smanjena na manje od 500 kW (članak 38. stavak 4.)
- ne provodi mjere energetske učinkovitosti i prioritet ne daje iskorištavanju otpadne topline, u skladu s propisima kojima se uređuje tržište toplinske energije (članak 38. stavak 5.)
- informacije o provedenim mjerama iz članka 38. stavka 5. ne unosi u sustav za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije (članak 38. stavak 6.).

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 260,00 do 1990,00 eura kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka i odgovorna osoba u operatoru podatkovnog centara pravnoj osobi.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 1320,00 do 6630,00 eura kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka i fizička osoba koja je operator podatkovnog centra.

Članak 63.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 1320,00 do 6630,00 eura kaznit će se za prekršaj odgovorna osoba javnog tijela ako:

- prilikom donošenja planova i mjera ne primjenjuje načelo iz članka 7. stavka 1. ovoga Zakona u skladu s pravilnikom iz članka 7. stavka 4. ovoga Zakona
- prilikom donošenja odluka o ulaganjima u velike investicijske projekte u prometnoj infrastrukturi čija je procijenjena investicija veća od 175 milijuna eura, u energetske sektorima i neenergetskim sektorima, sektoru zgradarstva, prometa, vodnoga gospodarstva, informacijsko-komunikacijskih tehnologija, poljoprivrede i financija čija je procijenjena investicija veća od 100 milijuna eura, i sve druge velike javne investicijske projekte u skladu sa zakonom kojim se uređuje proračun i odobravanje investicijskih projekata, ne primjenjuje načelo »energetska učinkovitost na prvom mjestu« u skladu s pravilnikom iz članka 7. stavka 4. ovoga Zakona, ne izradi analizu troškova i koristi sukladno metodologiji propisanoj pravilnikom iz članka 7. stavka 4. ovoga Zakona i ne obavijesti Ministarstvo o provedenoj analizi najkasnije do 15. siječnja tekuće godine za projekte analizirane u prošloj godini
- ne prati potrošnju energije i vode u zgradama ili dijelovima zgrada, drugim građevinama i vozilima koja koristi za vlastite potrebe koja su u njezinu vlasništvu, na korištenju i/ili upravljanju, a za koje se energija i voda plaća javnim sredstvima sukladno članku 17. stavku 1. ovoga Zakona
- najmanje jednom mjesečno ne unosi podatke u ISGE o potrošnji energije i vode u zgradama, dijelovima zgrada i ostalim građevinama te najmanje jednom godišnje ne unosi podatke o potrošnji energije u vozilima koja koristi za vlastite potrebe u ISGE (članak 17. stavak 1. točka 1.)
- redovito, a najmanje jednom godišnje ne ažurira podatke o zgradama, dijelovima zgrada, ostalim građevinama i vozilima koja koristi za vlastite potrebe u ISGE (članak 17. stavak 1. točka 2.)
- ne dostavlja APN-u podatke sukladno članku 17. stavku 2. ovoga Zakona
- ne analizira periodično kroz ISGE, najmanje jednom godišnje, potrošnju energije i vode u zgradama, dijelovima zgrada, ostalim građevinama i vozilima koja koristi za vlastite potrebe sukladno članku 17. stavku 1. točki 3. i članku 17. stavku 2. ovoga Zakona
- dostavi nevjerodostojne i netočne podatke u ISGE (članak 18. stavak 3.)
- ne ugradi sustav daljinskog očitavanja potrošnje i ne poveže ga na ISGE (članak 18. stavak 4.)

- ne održava sustav daljinskog očitavanja potrošnje i ne osigurava njegovo ispravno funkcioniranje i kontinuirani prijenos podataka u ISGE (članak 18. stavak 4.)
- odlukom ne imenuje osobu odgovornu za sustavno gospodarenje energijom (članak 18. stavak 7.)
- osoba odgovorna za sustavno gospodarenje energijom ne obavlja poslove iz članka 18. stavka 8. ovoga Zakona
- ne ispunjava obveze obnove zgrada, u skladu s ciljem iz članka 19. stavka 1. ovoga Zakona (članak 21. stavak 5.)
- u akcijskom planu energetske učinkovitosti ne planira zamjenu sve ne-účinkovite javne rasvjete do 1. siječnja 2030. sukladno članku 22. ovoga Zakona i do 1. siječnja 2030. ne zamijeni svu energetski neučinkovitu javnu rasvjetu sukladno članku 22. stavku 2. ovoga Zakona
- za provedbu projekata rekonstrukcije javne rasvjete ne primijeni energetsku uslugu sukladno članku 25. ovoga Zakona odnosno ugovaranje po energetskom učinku sukladno članku 27. ovoga Zakona (članak 22. stavak 3.)
- ne unosi informacije o ostvarenim uštedama energije u sustav za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije (članak 45. stavak 2.).

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 1320,00 do 6630,00 eura kaznit će se za prekršaj odgovorna osoba tijela jedinice područne (regionalne) samouprave i velikoga grada ako:

- nema donesen akcijski plan energetske učinkovitosti u roku propisanim člankom 14 stavkom 6. ovoga Zakona
- donesen akcijski plan nije u skladu s uvjetima propisanim člankom 14. ovoga Zakona
- o primjeni načela »energetska učinkovitost na prvom mjestu« opisanog u akcijskom planu energetske učinkovitosti nije izvijestila Ministarstvo odmah po donošenju akcijskog plana i najmanje jednom godišnje do 1. ožujka tekuće godine za prošlu godinu (članak 14. stavak 11.).

Članak 64.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 2650,00 do 66.360,00 eura kaznit će se za prekršaj pružatelj energetske usluge pravna osoba ako:

- ne sklopi ugovor o energetskom učinku s korisnikom energetske usluge na način određen člankom 27. ovoga Zakona
- ne unosi informacije o ostvarenim uštedama energije u sustav za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije (članak 45. stavak 2.).

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 260,00 do 1990,00 eura kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka i odgovorna osoba u pružatelju energetske usluge.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 2650 do 66.360,00 eura kaznit će se za prekršaj fizička osoba obrtnik pružatelj energetske usluge ako ne unosi informacije o ostvarenim uštedama energije u sustav za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije (članak 45. stavak 2.).

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 1320,00 do 6630,00 eura kaznit će se za prekršaj odgovorna osoba davatelja subvencije ako ne unosi informacije o ostvarenim uštedama energije u sustav za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije (članak 45. stavak 2.).

Članak 65.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 66.360,00 do 132.720,00 eura kaznit će se za prekršaj stranka obveznica pravna osoba ako u roku od 30 dana od dana dostave rješenja ne plati Fondu iznos koji je dužna uplatiti na ime:

- neostvarene uštede energije iz prethodne godine sukladno odredbi članka 42. stavka 14. ovoga Zakona na način određen člankom 43. ovoga Zakona i
- obvezne uštede energije sukladno odredbi 43. stavka 3. ovoga Zakona.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka koji je počinila u vezi s obavljanjem svog obrta ili samostalne djelatnosti kaznit će se i fizička osoba obrtnik i osoba koja obavlja drugu samostalnu djelatnost novčanom kaznom u iznosu od 6630,00 do 26.540,00 eura.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba stranke obveznice pravne osobe novčanom kaznom u iznosu od 2650,00 do 6630,00 eura.

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 2650,00 do 66.360,00 eura kaznit će se za prekršaj stranka obveznica pravna osoba ako:

- ne dostavi do 31. ožujka tekuće godine izvješće o ostvarenim uštedama energije Ministarstvu na način određen člankom 41. stavcima 4. i 5. ovoga Zakona
- u jedinstvenom izvješću o ostvarenim uštedama nije priložena odluka povezanih osoba iz koje je vidljivo davanje suglasnosti za podnošenje jedinstvenog izvješća o ostvarenim uštedama (članak 41. stavak 6.)
- ne unosi informacije o ostvarenim uštedama energije u sustav za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije (članak 45. stavak 2.).

(5) Za prekršaj iz stavka 4. ovoga članka koji je počinila u vezi s obavljanjem svog obrta ili samostalne djelatnosti kaznit će se i fizička osoba obrtnik i osoba koja obavlja drugu samostalnu djelatnost novčanom kaznom u iznosu od 130,00 do 13.270,00 eura.

(6) Za prekršaj iz stavka 4. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba stranke obveznice pravne osobe novčanom kaznom u iznosu od 260,00 do 1990,00 eura.

Članak 66.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 2650,00 do 66.360,00 eura kaznit će se za prekršaj privatni i javno-privatni investitori ako:

- prilikom donošenja odluka, iz članka 8. stavka 2. ovoga Zakona, o ulaganjima u strateške investicijske projekte sukladno zakonu kojim se uređuju strateški investicijski projekti, ne primijene načelo iz članka 7. stavka 1. ovoga Zakona u skladu s pravilnikom iz članka 7. stavka 4. ovoga Zakona
- ne izrade analizu troškova i koristi sukladno metodologiji propisanoj pravilnikom iz članka 7. stavka 4. ovoga Zakona i ne obavijeste Ministarstvo

o provedenoj analizi najkasnije do 15. siječnja tekuće godine za projekte analizirane u prošloj godini.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 260,00 do 1990,00 eura kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka i odgovorna osoba privatnog i javno-privatnog investitora.

Članak 67.

Novčanom kaznom u iznosu od 260,00 do 1990,00 eura kaznit će se za prekršaj odgovorna osoba u javnom i sektorskom naručitelju ako:

- se javni i sektorski naručitelj pri sklapanju ugovora o javnoj nabavi ne vodi načelom »energetska učinkovitost na prvom mjestu« iz članka 7. stavka 1. ovoga Zakona, ako je to primjenjivo u konkretnom postupku javne nabave sukladno članku 23. i članku 24. ovoga Zakona
- javni i sektorski naručitelj u Elektronički oglasnik javne nabave Republike Hrvatske ne unese informacije o sklopljenim ugovorima o javnoj nabavi koji zadovoljavaju kriterije energetske učinkovitosti i javno ih ne objavi sukladno članku 23. stavku 2. ovoga Zakona
- javni i sektorski naručitelj prilikom nabave usluga koje imaju značajan utjecaj na potrošnju energije ne izradi analizu izvedivosti ugovaranja energetske usluge odnosno sklapanja dugoročnih ugovora o energetskom učinku kojima se osigurava dugoročna ušteda energije sukladno članku 25. ovoga Zakona.

Članak 68.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 2650,00 do 66.360,00 eura kaznit će se za prekršaj operator prijenosnog sustava, operator transportnog sustava i operatori distribucijskih sustava za električnu energiju i plin pravne osobe ako:

- ne unose informacije o provedenim mjerama energetske učinkovitosti i ostvarenim uštedama energije u sustav za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije (članak 45. stavak 2.)
- ne prate i kvantificiraju ukupnu količinu mrežnih gubitaka i, ako je to tehnički i financijski izvedivo, ne optimiziraju mreže i poboljšavaju učinkovitost mreže sukladno članku 51. stavku 4. ovoga Zakona
- ne procjenjuju učinke mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti te o tim mjerama i o očekivanoj uštedi energije postignutoj smanjivanjem mrežnih gubitaka ne izvještavaju Agenciju, sukladno članku 51. stavku 5. ovoga Zakona
- ne unose informacije o provedenim mjerama za poboljšanje energetske učinkovitosti smanjivanjem mrežnih gubitaka u sustav za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije (članak 51. stavak 6.).

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 260,00 do 1990,00 eura kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka i odgovorna osoba u pravnoj osobi operatoru prijenosnog sustava, operatoru transportnog sustava i operatoru distribucijskih sustava za električnu energiju i plin.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i operator distribucijskog sustava za električnu energiju i plin fizička osoba novčanom kaznom u iznosu od 1320,00 do 6630,00 eura.

Članak 69.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 2650,00 do 66.360,00 eura kaznit će se za prekršaj kreditne institucije ako:

- ne surađuju s Fondom ili ostalim tijelima državne uprave na uspostavljanju novih ili uporabi postojećih financijskih instrumenata za mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti kako bi se maksimalno iskoristile pogodnosti financiranja iz više izvora i kombinacije bespovratnih sredstava, financijskih instrumenata i tehničke pomoći za poboljšanje energetske učinkovitosti (članak 54. stavak 1. točka a))
- ne donose mjere kojima se promiču kreditni proizvodi u području energetske učinkovitosti, kao što su zelene hipoteke i zeleni krediti, osigurani i neosigurani, ne nude ih široko i na diskriminirajući način te ne omogućuju vidljivost i dostupnost potrošačima (članak 54. stavak 1. točka b))
- ne nude kreditne proizvode za energetske učinkovitost koji zadovoljavaju potrebe različitih tipova klijenata i tržišnih segmenata (stambeni, komercijalni, industrijski, javni itd.) kako bi potencijalni klijenti imali pristup velikom broju mogućnosti na tržištu (članak 54. stavak 1. točka c)), ne procjenjuju interese svojih postojećih i potencijalnih klijenata za poboljšanje energetske učinkovitosti njihove imovine i/ili za nabavu energetski učinkovite opreme te im ne nude namjenski proizvod kreditiranja energetske učinkovitosti koji najbolje odgovara njihovim interesima (članak 54. stavak 1. točka d))
- ne osiguravaju nediskriminaciju zajmova za energetske učinkovitost u odnosu na druge zajmove u svom portfelju kako bi se osiguralo da potrošači mogu izabrati najprikladniji proizvod za njih, bez obzira na primjenjiva pravila o razmatranju rizika (članak 54. stavak 1. točka e))
- ne poštuju pravila o objavljivanju informacija na temelju Delegirane uredbe Komisije (EU) 2021/2178 (članak 54. stavak 1. točka f))
- ne poštuju zahtjeve u pogledu objavljivanja okolišnih, socijalnih i upravljačkih rizika u skladu s člankom 449.a Uredbe (EU) 575/2013 (članak 54. stavak 1. točka g))
- Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga, jednom godišnje, do 30. siječnja tekuće godine za prošlu, ne dostavljaju podatke o visini uložених sredstava svake kreditne institucije u mjere energetske učinkovitosti za svaki program financiranja energetske učinkovitosti koji je kreditna institucija provela te o visini i vrsti kreditnih proizvoda koje je plasirala (članak 54. stavak 3.).

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 260,00 do 1990,00 eura kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka i odgovorna osoba u kreditnoj instituciji.

Članak 70.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 2650,00 do 66.360,00 eura kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

- stavi na tržište ili na raspolaganje na tržištu proizvod povezan s energijom koji nije sukladan zahtjevima Uredbe (EU) 2017/1369 i njezinih provedbenih propisa (članak 55.)
- stavi na tržište ili na raspolaganje na tržištu proizvod povezan s energijom koji nije sukladan sa zahtjevima propisanim za eko-dizajn proizvoda ili ako njihova sukladnost nije utvrđena u propisanom postupku ili ako nisu označeni u skladu s propisom koji se odnosi na tu grupu proizvoda (članak 56.).

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 60,00 do 6630,00 eura.

(3) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka koje je počinila u vezi s obavljanjem svog obrta ili samostalne djelatnosti kaznit će se i fizička osoba obrtnik i osoba koja obavlja drugu samostalnu djelatnost novčanom kaznom u iznosu od 130,00 do 13.270,00 eura.

(4) Za prekršaje iz stavka 1. podstavaka 1. i 2. ovoga članka tržišni inspektor može nepokrenuti prekršajni postupak ako gospodarski subjekt koji je počinio prekršaj u roku postupi u skladu sa zahtjevom tržišnog inspektora iz članka 58. stavaka 2. i 3. ovoga Zakona, osim ako je gospodarski subjekt već prije bio počinitelj istog prekršaja.

XII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**Članak 71.**

Postupci započeti prije stupanja na snagu ovoga Zakona završit će se sukladno Zakonu o energetskej učinkovitosti (»Narodne novine«, br. 127/14., 116/18., 25/20., 32/21., 41/21. i 40/25.).

Članak 72.

(1) Vlada Republike Hrvatske donijet će uredbe iz članka 16. stavka 9. i članka 25. stavka 9. ovoga Zakona i program suzbijanja energetske siromaštva iz članka 15. stavka 1. ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Ministar će donijeti pravilnike iz članka 7. stavka 4., članka 31. stavka 7. i članka 45. stavka 4. ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(3) Ministar nadležan za poslove graditeljstva donijet će pravilnik iz članka 19. stavka 11. ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(4) Ministarstvo će donijeti odgovarajuće mjere za informiranje i podizanje svijesti krajnjih korisnika i kupaca iz članka 46. ovoga Zakona u roku od devet mjeseci od stupanja na snagu ovoga Zakona.

(5) Operator tržišta dužan je donijeti pravilnik iz članka 41. stavka 30. ovoga Zakona u roku od 18 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 73.

(1) Do stupanja na snagu uredbe iz članka 16. stavka 9. ovoga Zakona ostaje na snazi Pravilnik o sustavnom gospodarenju energijom u javnom sektoru (»Narodne novine«, br. 18/15. i 6/16.).

(2) Do stupanja na snagu uredbe iz članka 25. stavka 9. ovoga Zakona ostaje na snazi Uredba o ugovaranju i provedbi energetske usluge u javnom sektoru (»Narodne novine«, br. 11/15.).

(3) Do stupanja na snagu pravilnika iz članka 7. stavka 4. ovoga Zakona ostaje na snazi Pravilnik o sustavu za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije (»Narodne novine«, br. 98/21., 30/22. i 96/23.) u dijelu koji se odnosi na akcijske planove velikih gradova i županija.

(4) Do stupanja na snagu pravilnika iz članka 31. stavka 7. ovoga Zakona ostaje na snazi Pravilnik o energetskom pregledu za velika poduzeća (»Narodne novine«, br. 123/15., 5/20. i 97/21.).

(5) Do stupanja na snagu pravilnika iz članka 45. stavka 4. ovoga Zakona ostaje na snazi Pravilnik o sustavu za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije (»Narodne novine«, br. 98/21., 30/22. i 96/23.).

Članak 74.

(1) Vlada Republike Hrvatske, Agencija te operator prijenosnog, operator transportnog i operator distribucijskog sustava dužni su uskladiti propise iz svoje nadležnosti kojima se uređuje tržište električne energije i tržište plina s odredbama ovoga Zakona u roku od 18 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Ministar nadležan za financije će Priručnik uz Uredbu o načinu ocjene i postupku odobravanja investicijskih projekata (»Narodne novine«, br. 158/23.) uskladiti s odredbama ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(3) Ministarstvo nadležno za zaštitu okoliša dužno je mrežnu stranicu za zelenu javnu nabavu izrađenu sukladno Odluci o provedbi zelene javne nabave (»Narodne novine«, br. 137/24.) uskladiti s odredbama članka 24. stavka 1. ovoga Zakona u roku od tri mjeseca od stupanja na snagu ovoga Zakona.

(4) Ministarstvo utvrđuje listu poduzeća iz članka 36. ovoga Zakona do 31. ožujka 2026.

(5) Ministarstvo obavještava poduzeća s liste iz članka 36. ovoga Zakona o obvezi uvođenja sustava gospodarenja energijom sukladno članku 29. stavku 1. ovoga Zakona ili provedbe energetskog pregleda poduzeća i izrade akcijskog plana sukladno članku 30. ovoga Zakona i upisu u Registar poduzeća iz članka 35. stavka 1. ovoga Zakona do 31. siječnja 2026.

(6) Ministarstvo će uspostaviti internetsku platformu o energetskej učinkovitosti iz članka 47. ovoga Zakona i uskladiti je s odredbama članka 47. i članka 48. ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovoga Zakona.

(7) Agencija će Metodologiju utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za distribuciju plina (»Narodne novine«, br. 48/18.), Metodologiju utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za transport plina (»Narodne novine«, br. 79/20.), Metodologiju za određi-

vanje iznosa tarifnih stavki za distribuciju električne energije (»Narodne novine«, br. 84/22.) i Metodologiju za određivanje iznosa tarifnih stavki za prijenos električne energije (»Narodne novine«, br. 84/22.) iz članka 50. stavka 2. ovoga Zakona uskladiti s odredbama ovoga Zakona u roku od 18 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(8) APN je dužan utvrditi ciljanu trajektoriju buduće krajnje potrošnje energije iz članka 16. stavka 4. ovoga Zakona do 31. ožujka 2026.

(9) APN mora prilagoditi osnovnu vrijednost krajnje potrošnje energije i ciljanu trajektoriju buduće krajnje potrošnje energije stvarnim podacima o krajnjoj potrošnji javnih tijela iz članka 16. stavka 5. ovoga Zakona do 11. listopada 2027.

(10) Obveza iz članka 16. stavka 1. ovoga Zakona ne primjenjuje se na javna tijela u jedinicama lokalne samouprave iz članka 16. stavka 6. točke 2. ovoga Zakona do 31. prosinca 2026.

(11) Obveza iz članka 16. stavka 1. ovoga Zakona ne primjenjuje se na javna tijela u jedinicama lokalne samouprave iz članka 16. stavka 6. točke 3. ovoga Zakona do 31. prosinca 2029.

(12) Fond je dužan svoj godišnji program rada i financijski plan za područje energetske učinkovitosti iz članka 52. stavka 3. ovoga Zakona uskladiti s planovima i programima opisanima u članku 52. stavku 2. ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(13) Fond je dužan uspostaviti financijske mehanizme iz članka 52. stavka 4. ovoga Zakona u skladu s člankom 52. i člankom 53. stavkom 3. ovoga Zakona u roku od 18 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(14) Tijela jedinica područne (regionalne) samouprave i velikoga grada dužna su uskladiti svoje postojeće Akcijske planove energetske učinkovitosti iz članka 14. ovoga Zakona koji su doneseni za razdoblje nakon 2026. s odredbama članaka 12. i 13. ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(15) Javna tijela dužna su se prijaviti u ISGE iz članka 18. ovoga Zakona do 31. ožujka 2026.

(16) Javna tijela dužna su ugraditi sustav daljinskog očitavanja potrošnje i povezati ga na ISGE sukladno članku 18. stavku 4. ovoga Zakona do 31. prosinca 2026.

(17) Javna tijela dužna su zamijeniti svu energetske neučinkovitu javnu rasvjetu sukladno članku 22. stavku 2. ovoga Zakona do 31. prosinca 2035.

(18) Poduzeća iz članka 29. stavka 1. ovoga Zakona dužna su uvesti sustav gospodarenja energijom koji je certificiralo akreditirano neovisno tijelo prema relevantnim europskim ili međunarodnim normama sukladno članku 29. ovoga Zakona do 11. listopada 2027.

(19) Poduzeća iz članka 29. stavka 1. ovoga Zakona dužna su Ministarstvu dostaviti dokaz iz članka 29. stavka 4. ovoga Zakona o uvedenom sustavu gospodarenja energijom iz članka 29. ovoga Zakona do 11. listopada 2027.

(20) Poduzeća iz članka 30. stavka 1. ovoga Zakona koja nisu provela energetske pregled poduzeća sukladno Zakonu o energetskej učinkovitosti (»Narodne novine«, br. 127/14., 116/18., 25/20., 32/21., 41/21. i 40/25.) dužna su provesti prvi

energetski pregled poduzeća sukladno odredbama ovoga Zakona do 11. listopada 2026. i svake četiri godine nakon toga.

(21) Poduzeća iz članka 30. stavka 1. ovoga Zakona koja jesu provela energetski pregled poduzeća sukladno Zakonu o energetskej učinkovitosti (»Narodne novine«, br. 127/14., 116/18., 25/20., 32/21., 41/21. i 40/25.) dužna su provesti novi energetski pregled poduzeća usklađen s odredbama ovoga Zakona u roku od četiri godine od prethodnog energetskog pregleda poduzeća.

(22) Poduzeća iz članka 29. stavka 1. i članka 30. stavka 1. ovoga Zakona dužna su upisati se u Registar poduzeća iz članka 35. ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(23) Operator tržišta dužan je uspostaviti registar bijelih certifikata i organizirano tržište ušteda energije iz članka 41. stavka 8. podstavka 4. ovoga Zakona u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(24) Javna tijela dužna su sve podatke o zgradama, dijelovima zgrada, ostalim građevinama i vozilima te o potrošnji energije i vode, uključivo povijesne podatke počevši od 2021. godine, dostaviti APN-u najkasnije do 31. ožujka 2026.

(25) Obveza iz članka 41. stavka 1. ovoga Zakona ne primjenjuje se na stranke obveznice iz članka 41. stavka 2. točke 2. ovoga Zakona do 31. prosinca 2027.

(26) Obveza iz članka 41. stavka 1. ovoga Zakona ne primjenjuje se na stranke obveznice iz članka 41. stavka 2. točke 3. ovoga Zakona do 31. prosinca 2029.

Članak 75.

(1) Ovlaštenje za energetske preglede poduzeća iz članka 32. ovoga Zakona koje je Ministarstvo izdalo osobi sukladno Zakonu o energetskej učinkovitosti (»Narodne novine«, br. 127/14., 116/18., 25/20., 32/21., 41/21. i 40/25.) vrijedi do isteka roka na koje je dano.

(2) Suglasnost za provedbu programa osposobljavanja i stručnog usavršavanja iz članka 33. ovoga Zakona koje je Ministarstvo izdalo nositelju programa sukladno Zakonu o energetskej učinkovitosti (»Narodne novine«, br. 127/14., 116/18., 25/20., 32/21., 41/21. i 40/25.) vrijedi do isteka roka na koje je dana.

(3) Rješenje iz članka 42. stavka 1. ovoga Zakona koje je Ministarstvo izdalo stranki obveznici sukladno Zakonu o energetskej učinkovitosti (»Narodne novine«, br. 127/14., 116/18., 25/20., 32/21., 41/21. i 40/25.) vrijedi i dalje u dijelu koji se odnosi na obvezu kumulativnih ušteda u razdoblju od 2021. do 2030. godine do roka na koje je dano.

(4) Ministarstvo će izdati Rješenje iz članka 42. stavka 1. ovoga Zakona strankama obveznicama za koje prethodno nisu donesena Rješenja koja bi uključivala iznos kumulativnih ušteda energije iako su postale stranke obveznice sukladno Zakonu o energetskej učinkovitosti (»Narodne novine«, br. 127/14., 116/18., 25/20., 32/21., 41/21. i 40/25.) za razdoblje kumuliranja od stupanja na snagu ovoga Zakona do 2030. godine te novim strankama obveznicama za razdoblje kumuliranja od postanka stranke obveznice do 2030. godine.

Članak 76.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o energetskej učinkovitosti (»Narodne novine«, br. 127/14., 116/18., 25/20., 32/21., 41/21. i 40/25.).

Članak 77.

Ovaj Zakon objavit će se u »Narodnim novinama«, a stupa na snagu 1. siječnja 2026., osim članka 43. stavaka 6. do 8. koji stupaju na snagu 1. siječnja 2027.